An Teagasg
Criosdaidhe

Gi. añ ro, K.

Anna cumadh do bonabentura o h(eodhasa)
fa bráthair bocht d'ord San Proinsias
a ccoláiste S. Antoin
a lobáin.

Hermannus Cartanus

Hiberni commorantibus 1619

Ar na cur a ccló maille re
hughdarras.

Ex libris Bernardi guillelmi Canedi
Tolosatis N. 66.

0.7-48

Oraid don léġṫóir.

A ḟir léġṫa an leabhráin ḃig.
féch an tobar ó ttáinig,
uille a ṫarba ma aṫaróbh:
binne ṫanma anobairsi.
An creidme trer ċreidaiġ fír,
an ḟírinn mar foillsiġṫeó,
ag so an ḟírinn ina bfoil
ním ḟonn do noċa dlíġeoir;
Ar níom ón tríar ḋuilc daine
sealb aṫoircṫó ttalṁaiḋe,
dá bḟeicthe ḋíanfonn na bfoil
to cceb ṫean son í anaisgoiḋ
Ag so anois do ním ċugaib,
sriṫh gniamh aṫ gan ccammḟu-
gail.
tegaisg ṫoirṫḃeaċ dé ḋúinn
tarmṫeṫha doo sgé ansgriop-
túir
Ní ṫugsam ḋoib in dioċ rom

foiġsiḋ angaoiḋilg ġrianaiġ
antia, a loċtobar naiġ
cia an foċagaḋ naċ fuigfe?
Ní ḋlighim nír ḋlíġta ḋamh,
toirċa lé tealnaḋ briatar,
brón nglingoirte namhta ó
nimh.
briath. deglaiġte an duilimh.
Lé hóraḋ briatar tá mbeim,
mór ḋíob ḟáċaiġ do ċuirfim
congmhait failġe ċumhdaiġ
cloċ
urtail na faiġne abfolaċ.
Nolla na bfriaċ do ḋlígain
cairt to ḋuiṫċe ón tulliman
duitsi gan sġéimh to sgob-
me:
sgriob fem anccairtsi ao
ċroiḋe.

DON-

DON TEAGASG CRIOSDAIDHE ann so

NOmhthar an teagasg Criosdaidhe a ccethr codchaib; tráchtaidh an chéd chuid diobhso, ar an ccreidemh, an dara cuid ar an bpaidir, an treas cuid ar na haitheantaibh; an cethramhadh cuid an na sacramentaintib; an cúigeadh cuid ar na subháilchib, 7 ar ndaloſaib.

DON CHEDCHUID thráchtas ann an ccré.

An chré a laidin.

CREDO in Deum Patrem omnipotentem, crearorem cæli & terræ. Et in

Iesum Christum, Filium eius vnicum, Dominum nostrum: qui conceptus est de Spiritu Sancto, natus ex Maria Virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus: descendit ad inferos: tertia die resurrexit à mortuis: ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: inde venturus est iudicare viuos & mortuos.

Credo in Spiritnm sanctum sanctam Ecclesiam catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam æternam. Amen.

An

An Cré an Gaoidheilg
ar na roinn na hairtégalaibh, fa
nughdar féin ós cionn gach airtégail.

Creidim andia athair uile- 1. Pet.
chumhachtach, cruthai-
ghtheóir nimhe ⁊ talmhan:
2. ⁊ a nIésa Criósd a én- 2. And.
mhacsan ar ttighearna:
3. Do gabhadh ón Sbiorad naomh, 3. Ioh
do geineadh ó Mhuire óigh:
4. Do fulaing páis fá Pontius 4. Iaco.
piolaid, do crochadh, fuair bás,
⁊ do hadhlacadh:
5. Do chuaidh síos go hifrionn, do 5. Tho.
éirigh an treas lá ó marbhaibh:
6. Do chuaidh suas ar neimh, atá 6. Iaco.
na suidhe ar deis Dé athar uile- minor.
chumhachtaigh:
7. As sin thiocfas do bhreith 7. Phil.
bhreithe ar bheoaibh, ⁊ ar marbhaibh.
8. Creidim san Sbiorad naomh; 8. Bar.

9. Mat 9. San naomheglais chatoilice, accumann na naomh:
10. Sim 10. A maitheamh na bpeacadh:
11 Tad. 11. A neiseirghe na ccorp;
12 Mat 12. San mbeathaidh suthain.
Amen. .i. Go rabh amhlaidh.

AN CRE AN DAN.

1 A Táid trí doirsi ar theachnté,
Ni héidir le neach fán ngrein,
gan dol triotha so fá seach:
reasain anos don ríghtheach.
Na trí subháilcé diadha,
creideamh, dóthchas, grádh ciallda,
as iad na doirsi adeir me,
do bheith an ríghtheach nimhe.
2 Ni cás dá gach neach fá nimh.
triall go doras an chreidimh:
fosccailt gach glais dá bhfuil ann
fuair

fuaimnem óna habrolaibh.
3 Na haiseachnaigha a deirim ribh,
aintsgail cinte an chreidimh,
acene na nirbal madháil
do gabha iad gohiomlán.
4 Tegaid fesfainttsgail diobh
tan dhiadhachas ardnógh na
nógh,
isseisin naintsgail oile,
tre dhaonnachd mheic mhoirmhine,
5 Na sesi ntsgailsi an tir,
lé nostcam an diadhachd dhuinn
atáid sonna, biodh né a air,
gan tsé chéid dfíor adhoruir.
6 Creidthear go bfuil coimdia an,
trionoid tren na ttrí bpearsan,
athair, mac, spiorad naomhtha.
7 go ccomhairle, comhorcha.
8 O comhaseach ni tháinig soin,
an tobhar diadhe tairachair,

ónachtain ghenithir an mac,
uathtar anon tig an Sbiorad.
As Dia an tathair, fás Dia
an mac.
Dia fine fós an Sbiorat:
is ní trí Dee iad soin
as aoindia attrí psiorsanaibh.
9 Aréan teomdiasa dochum
nimh, talamh, 7 iofrann;
sgacha bfuil ecorna so,
rambi ag áitiogadh ionta.
10 uaidh do ghébam (mási an
ttoil)
grása, is maithshimh a bpeacadh:
11 eiséirge na ccorp lá an luain
glóir sóir ambetharadh bioth-
buain.
Agus na hifrgail doibh.
thrásas a an ndiadhas neimh,
21 gáttám, anois as nosthe,
aint-

aintéagail na ḋaondachta.
13 DO ċéidneithib, creidthe
ḋúinn
gur ġab Muire an dióġras núim
ón Sbiorad naomh na bruinne
mac anathar fíorḋaiḋe:
Go ndearnadh Dia na ḋuine,
'sduine na ḋia fíorḋaiḋe,
go beith don dá nádúir som
gan ċumásg anéimpeadarsom.
14 A ccionn naoi mís dá éis sin,
rug anógh é san beithil,
gan choill a hóghḋachta ḋi,
na ḋiaigh, roimhe, ná anaainsi.
15 Asommac Dé, Dia 7 duine,
fuair na nádúir ḋeonduiḋe,
bás croiche, aḋlacadhsom
tré ċomṫib ċloinne haḋnaicthe.
16 An bássom ar gé ḋo sgar,
a chorp naomh ré aanam nglan
nim-

uin fhearadh né ceathrachaid
Dianas iodhan anaindiuocht.
17 Teid go hifreann dá éis so,
dfhuasgladh na naithreadh
naomhtha:
18 Eirghis ó mharbhaibh go prap,
an treas lá iar na adhlacadh.
19 A ccionn dá fichead lá lán,
dochuaidh isna néimh na naoi ngrádh,
an teis a athar gur suidh,
aningloir risan nathuin.
20 DO bheith bhuaghach bheo, 7 marbh
tiocfaidh sé, budh tuirrsioch gach
mar a ccuimhne gach duine
an gloir, nó a bpéin ifreannaidhe:
21 Os cionn an altram anos,
gacha naibhéara an glas,
mar spriolta gion guradh sé,
cóir don chéasdaidhe accreitsin
22 A nobramar fon tor se,
bhiadh

biaidh ag gach aon dá ccreidfi
fion follás ann sin an nimh
tré dhóchas ndoinche an chreidimh.

GLUAIS MINIGTHI

ar na nanmannaibh, ⁊ ar ceithre hairtiogalaib déag an chreidimh.

AN CHEADCHAIBIDIL,

thráchtas ar conndas na nádúr-
ne diadha ⁊ an phersánaib
na trionóide.

ATAID TRI DOINN-SE AN THEACH. ⁊c.

ASiad na trí subháilche diadha .i. creidimh, dóchas ⁊ grádh, ar uaitc-theoha, ⁊ ar gabhla fulaing fán mbeathaidh sbioradal

dálta: gibé ó tteist bhobi a fhichaid
tiobra, tráisgeabhontar a bhfechta
Ioh. 3. ṡonntálta go hantrogalsa, 7 an
Ioh. 3. bhia, slighe don bheathaidh shíordhai-
et. 10. dhe amháin aige. As uime sin a ttein
Heb 11 ṫsh an ro ghabh iad na subháilce
Rom. 8. chonaitní doinn tré ngabhaim an
Criostaidhe go flaithemhnas. As
éidin na ceithre coitcheanna as
prinnsiopálta don teagasg Crío-
sdaidhe, .i. an chré, an paidir, na
Aug. haitheanta 7 na sacramainti, do thaim
sen. 22 sinn do chum na subháilcedhsa; ón
de uen. teagaisgidh an chré dhúinn na neithe
domini. as cóir do chreidemhain, is tre san pai-
dir na neithe agán cóir dhúinn
dóthchas do bheith againn go bhfoi-
ghéinmiad, le comhall na naitheantadh
ṫighbhmaoid go ngnáth gcóra, 7 ṫigin
ngsinnaoid a ghnáth oraimhleis na
sac-

sacramaintibh do geibhthsi, & co-
imhéd na t subhailcedh rimhráidhte.

2. NICAS DAGACH NEACH. &c.

Foillsighthear an so, gibé nách lé-
igthear a steach san ccathoraigsa atá
& flaitheamhnas nimhe .i. donas an
chreidimh gabh air féin ar coimh
aitchsi do beith: & an nabhangun
páigaib & plánaighthoir Chriost
beannachta dón aistri don taoibh
amuigh aige, madháil leis féin an
dorus dosgladh leó. Do fagaib Mat. 16
iomorro Criost na heochracha
an láimh na nAbstal, do fágbhadar
na hAbstail & lámh na heaglaisi, a-
tá an eaglais agá beolain gan
gach neach ler mab áil anglacadh. As
tuigthe dhúinn asso gurab tháég

go ffeicfea anáinbfios a ndrong
tho ffiorfath léġas accreitim̃
a ffaġail tánicthinntais. tiġ eall
dá naimdiḃ. Ais. tuigṫear sin aran
ní ċreid an treng ṁeallaiġṫe
atein gurab maiṫ leo gan léġas
do beiṫ aca ar aitheantaib Dé
aeġla naċ ffoġladaois accoṁall,
gurab mór atáid an naimeallaḋ, 7
naċ feadan̄ anaimbfios naċ tóir ar
soman̄ tóibh sin do raḋ, 7 aráḋ
gurab maiṫ léo gan nahliuraċa do
beiṫ aca ḋeagla go noisgléidis
an tomas no go ttaċdaois asteċ.

3. NA HEOCHRA-CHA ADEIRIM. 7C.

Foillsighthear ann so na heochracha
lé nosgailtear an cistonas. .i.
airtégail an chreidim̃, atá ag-
ain̄ accré na nabal. teaġ

4. Teagaid seacht nairteagail. &c.

Atáid dá mhodh an aignáthai-ghid na diadhaintóa airteagail an creidimh táinig; an chédmhodh do réir na nughdar do chinnidh accenn a chéile iad, 7 as é an modh-sa adeirthear go coitchenn go bhfuilid dá airteagal dég .i. dá chuid dég, san chré, do réir nuimhir an dá apstal dég. An dara modh an áireamhthear iad, do réir na neitheadh chreidthear ionnta, 7 atáid ceithre hairteagail dhéag ann modhsa ionnta .i. seacht nairteagail bhenas ris an ndiadhacht, 7 seacht nairteagail eile bhenas ré daonnacht ar dTighearna Críosd, 7 as é an modhsa áirmhighthear ann so iad.

Scot. 3. d. 25. q. 1. et multi scholastici

6 AN TEAGASG.

5. NA SEACHD NAIN TEAGAILSE. ⁊c.

Tionsgaintear an ro na haintsg-ail bhíos risan nDia amháin.

6. CREIDEADH GO BFOIL AOIN DIA. ⁊c.

Scot. supra.

Atáid ro reir na haintsgail don chré bhíos risan nDia amháin (man adubhramar thuas) .i. ceithre haintsgail bhíos ré haonughadh na naoidhinne Diadhachta, ⁊ ré a phersannaibh na trínóide, ⁊ trí haint-sgail eile bhíos ré hoibrighthib Dé ⁊ ré achiobhlaitechib daoine: ag so na ceithre haintsgail bhí-os ré haonughadh na naitinne,

Diadhachta

CRIOSDAIDHE.

Diadhacht 7 ne pearsannaibh na Tri- Gen. 1.
onoide; an cheadpearsa aithneidim et. 18.
go bfoil comhtrom amhain ann, an da- Exod. 3.
na haintsgal aitneideamh go- Matt. 3
bfoil antatham nimhdha an ceid luc. 3.
phersa don trionoid ann, an tres Ioh 3 5
antsgal aithneidim go bfoil an 14. 15.
mac rothodhaidhe, an dara phersa 16.
don trionoid ann, an ceathramhadh
haintsgal aithneidim go bfoil
an Sbiorad naomh an tres phersa
don trionoid ann. foillsighthear
na ceithre haintsgail sin dhuinn
ann: Creidim go bfuil comhoda
ann. 7c.

7. GO CCOMHUAISLE, COMHNAOSTA,

Foillsighthir ann so nach foil onma. Omnia.
bain aingne an bioch ag persa- Symb.
b 2 nnaibh

omnes: naib na Trionoide ré gacheile;
scholas ionann iomorro uaisle, ⁊ aois,
ticiin, 1 gloir, ⁊ cumhachta dona tri pher-
Sent. et sannaibsi, óir tan leith bainn uais-
1. p. sum le ag an athair ⁊ an mac, ni so-
raide aradh go madh mac nár tin-
cha don athair é, ⁊ tá mbeith
bainn aois aige ann, ni soraide
aradh ris an mac gomadh Dia
sioraidhe é, óir gibe neach bhíos ni
as sine, iná neach eile, bidh sé
an aimsir éigin, gan an té sin
ar óige do beith. an tnaimsin
ris, ⁊ ni ni sioraidhe an ni nách
bi an samhuil aimsin, ⁊ san uile
uair gan tús gan deireadh; mar
sin tá mbeith an tathair ni budh
sine iná an mac, nách biadh an mac
na Dia sioraidhe, ⁊ tá mbeith cheact-
thach ni budh sine iná an Sbion-
ad

ad naomh, ní biadh an Sbiorat naomh
na dhia fíorḋaiḋe; dá mbéith tós
ceasan díob ní budh uaisle ma
an Sbiorad naomh, ní fhoraide an-
adhnúin go madh comhdia, amháin
látoir gach uaisle, 7 gach cumh-
achta dá bfoil ag psarannaib na
trínóide, ar ón tiaghas atá re-
aca, gan nadhbhársin, do réir mar
ar ionann diadhas, substaint, 7
nádúin dóib: ar ionann fós uais-
le, 7 cumhachta dóib.

8. O AOINNEOCH NI THAINIGSIN. 7C.

cuinnid daoine foghlamtha an-
tachluin accosamhlas netobhair
ómbiadh fhinch ag silidh rochum
locha, 7 [illegible] accosamhlas [illegible]

an fhuath féin, 7 an Sbiorad naomh
ris an locht; óir do réir mar atá é
an tobairsge amháin bhios san do-
Deut.4 lg filleadh dochum an tsrotha, ón-
6.7.10 truth dochum an locha, as mar
et.32 sin as aontacht amháin, ó ma-
2.Reg. thair, 7 ó thriubhstainn atá san a-
.7. thair, 7 san mac, 7 san Sbiorad
3 Reg. naomh; ón athair théit an diachtas
8.18 san ti. foighthit an mhéic, 7 uatha
1.Paul. araon tiomsoighidh an Sbiorad
19 naomh. An tathair iomorro do-
Sap 12 bhar na diadhachta, nír geineadh, 7 ní
Isa.37. thsnadh riamh é, 7 ní tháinig ó
43.46. ibhfech oile: an mac féin ní thsnadh
Os.13. riamh é as atá sé ann riamh gan
Tob.8. tús gan deireadh, mar atá an ta-
.13 thair, gidheadh as ón athair do
geineadh, 7 gheimthe é: an Sbiorad
naomh leis ní thsnadh, 7 níor geine-
adh

ſcé, gidheadh táinig, ⁊ tig ón a-
thair; ⁊ ón mhac anaimfheas.
Fiafraighthear ann ſo cionnas as Eccl 36
eidir don mhac beith comhaorta Marc.
ris an nathair, ⁊ agheinmhiain 12.
ón athair, nó don Sbiorad naomh Ioh 17
beith comhaorta riu ar aon, ⁊ a rádh 1 Cor 8
gurab uatha araon tángre? ór et. 12.
do chimid gurab sine gach a- Gal. 3.
thair eile ná a mhac, ⁊ gach ní Eph. 4.
thig ó ní oile gurab luaite bhíos 1 Tim 2
an ní ótthig ann ná é. ionnas go
ttuigtear so, bíoth a fhios agat
do chéidneithibh nách ionann ghe-
inethar an chlann thalmhaidhe; ⁊ mac
an athar síordaidhe; óir ní gein-
thear an chlann daonnaidhe gan
chumasg bhfir, ⁊ mná, ⁊ gan ré
naimsire, do brigh gurab lé
hoibriughadh consgutha geinthear

iad, ⁊ fós gan iomad ſaoth-
air, ⁊ doilghis tré iarmart
Gen. 3. mallacht na ſinſir: an mac io-
morro ríoġdaide, ní lé ſaothar
corpárda, acht lé hoibrioġad
na tuigſiona do ġeimleoh ón athair
é, ag tuigſin, ⁊ ag féchain a dhá
ḃachda féin, mar ġheinṫear iom-
áiġ ó duine ag féchain aſga-
Exemp. thán. An tan iomorro ſéchas du-
ine aſgáthán, geinthear iomáigh
uaid ſan ſgáthán céadna coſmhail
ris féin ſan uile chuth, ní hé a-
mháin a bfioġair, nó a ngné, acht
a luaighill, ⁊ a niomlat, óir gibé ḋo
bioth iomlat do ġhnaſan, do
ġhna a níomháigh mar an ccéadna;
ní caitter aimſir ná ſaothar ur-
án mó nháighſin do ḋénamh; ní
hiarthar fós congnamh ion-
ſo

fonamaintsion do chum a dhénta,
acht go geintlibh anoimint i, lé chreidim
amháin annan sgáthán: ar mar sin
don athair ghórdaidhe an bhféch-
ain asgáthán na diadhachta dhé,
dogheibh sé iomháigh nochosmhail
ris féin, ⁊ ar an adhbhar go ttug
seisin atá na Dhia fíne a
dhiadhacht, a subhsdaint, ⁊ a nádúir
féin uile don iomháigh sin, as mac
dilis, fírinneach dé é: do beidir na
hiomháighe ghemthlin naimhe san
sgáthán na ccloinne fírinnigh a-
gaimh mar an ccéadna, da bhféchó-
mhoir an nádúrin ⁊ an tsubsdaint
féin do thoirbhirt doibh mar sin.
As eidir a thuigsin as so gurab
Dia an mac, nách ar dia a theacht-
ain, ⁊ nach fuil ionnta acht aon-
dia amháin, ar an adhbhar gurab
éindia-

éintiaḋacht, ⁊ éintſuibſtaint atá
ioñta. Aſ éidir fóſ athuig-
ſin ar an ní céadna, nach óige an
mac ná an tathair, óir atá an
mac an riaṁ mar atá an tathair,
ar an aḋḃar go bfuil an tath-
air, riaṁ ag féchain ara
ṫriaḋacht féin, ⁊ nach iarrt
einní oile dochum an ṁeic do
ghéinmhiain acht ſin.
Aſ éidir an ní céadna do ráḋ
riſ an Sbiorad naomh, óir do réir
mar ghein ſi an mac ónathair
lé hoibriughaḋ na tuigſi, aſ mar
ſin tig an Sbiorad naomh uatha
araon le hoibriughaḋ na toile;
an tan iomorro do beirid gráḋ
aḋbal dóib féin, ⁊ dá ntiaḋacht,
lé tabairt an ghráḋa ſeid-
chiſi an Sbiorad naomh uatha an-
aon:

an: leisan féitechsa toirbirt
anátuir dhiadha féin dó,
ionnas gab énnátursin Dhiadha
atá ionnta na ttriúir: do bhrío-
gh go bfoil an nádúirse in
gach pearsain díob ar dhá gach
pearsa dhíob fá leith: 7 do bhríogh
gurab énnádúir amháin dhiadha
gan roinn atá ionnta na ttriúir,
ni trí dée iad, acht aoindia amh-
áin: do bhríogh fós go bfoil an
tathair, 7 anmac ag gradhugh-
adh anmhiadhachta, 7 agá ngradhug-
adh féin riamh, gan tosach,
gan tionnsgnamh aisbeith atáid
féin ann, 7 mich iarthan a aith-
sinachsin dochtuir tochum an
Sbioraid naoimh toilbeht uatha-
atá an Sbiorad naomh ariamh,
maratátsin. Ar an adbharsin
ni fuil

fuil pearsa dhiobh ar sine na ar
óige, ar uaisle na ar anuaisle;
ar treise na ar éitreise ina chéi-
le, 7 atá gach pearsa dhiobh dá
réir na Dia, 7 ní trí dée iad acht
aonDia a ttrí pearsanaibh; ar ui-
me sin a deirimsi san chré Creidi-
dim andia, óir dámbeith ní budh
lia ina aondia amháin ann, creidim
is na deibh adeirthaoi: gibé leis ab
Ath. in Symb maith a slánoghadh, creidbheó
na ceithre haintsgalara bhenas ré
heonadhacht na naomhnire tiatl a;
7 re pearsanaib na trionóide.

AN

AN DARA CAIBIDIL

ina ttráchtar ar oibrighthibh Dé, 7 ara thiodhlaicthibh dhuine.

9. AS E AN TAOIN DIA-SA DO CUMM. 7c.

Foillsighthear san naoi sa, 7 san rann oile na dhiaigh na trí hairtegail bheas ré hoibrighthibh Dé 7 ré a thiodhlaicthibh dhuine: An céadairtegal a chreidim gur abé aoin Dia na nuile chumhachd do chruthaigh neimh, 7 talamh gan adhbhar, ná énni tá ndiongantaoi iad diarraidh chuca. An dara hairtegal, a chreidim gur ab é do bein grása, 7 maithim an bpeacadh dhúinn. An treas airtegal a chreidim go ttiobhra sé glóir fhórdharche iar mbás dúinn, 7 go-

ndiongna

Gen.1. ndiongna ar ccuirp daithbheo-
Exo20 thadh a ló an breitheamhnais
1.Par. dheighionaigh.
22 Ionnas gomadh ceimne dho thuig
Psal88 treda an cloidhimhthgal tiobhro
95 120 tabhairt do taire, gion go ndhair-
113 thenn accne na nsbal gun chnu-
123 thaigh Dhá acht nimh, 7 talamh
145 amháin; tan acceann an gabhe do
Esa.37. chruthaigh an domhan uile, 7 an-
40.42. uile ni an chind : manacá nimh
44.45. maille na a bheoil daingnib ; 7
48. dannamhnaib dhoine nbhfhodaighthe
Ierr.10. dá aitiochadh, an talamh gona
32.51. chnaamhaib, gona luibhibh, mailleña
Zac.12 bheoil do thonnaibh, 7 do bheithoibh
Ionae.1 achaibh égceallaithe dá ait-
Eccl.1. iochadh; Iennit maille ré a
Baru.3. bheoil do dhaimhaibh, 7 danmann-
Mat11 aib damanta ann abheoil féin

nimh

nfm̄, ⁊ talam̄, mar atá an tuisge
gonaiasg, antaisin gonaénlaith,
anteine, ⁊ na feachd bplánéid Ioh. 1
atá ósa cion̄, ⁊ na cúig flaith- Act. 4.
ḟinnais atá ósa ccion̄ sin: gi- 14.17.
dheadh do ba lón leis na hísel- 1 Cor 8
aibh an dá curosi as princopál- Eph. 3.
ta don domhan dáinfin, mar atá Col. 1
nfm̄ ⁊ talm̄, doċnuchaigh Dia Heb. 1.
fá chom̄aiu an duine, ⁊ anaingil, 3.11.
an dá cnéċúin as uaisle dhar Apo. 4
chruthaigh uam̄, ⁊ dá ncumaid 10.14.
anuile ċréċúin oile senbis.
Tabair dotaire cór, mách é a-
m̄áin gur cruċaig Dia uasal mle
achd cór gurabé bhiós atá
ccoimhéd do ghnách ór do naċ-
dois ná turnam anabia ar neim-
thni, muna bithsa dá ccoim̄éd.

15 uaidh dogheabham.

Foillsighthear dhi anso andara
haitchgal don chaiticism, ana
ttuigthear an feilsith haitchgal
bhlinis ar an nóiathacho .i. go
bhfoirghin grása, 7 maithim ar
bpeacaibh ó dhia. Afiaid pea-
caidh mhaithim dhúinn, peacaidh na
Gen 17 sinsir ina ngeinthir anuile duine, 7
Esa. 44 na peacaidh do nimid féin. leis na
Eze 36 sacramaintib do rachar nn atáid,
Gal. 1 3 do háiritbe leis an mbaisteadh, 7
Mat 18 leis an bfaoisidin; leis an mbais
28 Mar dhid maithis peacadh na sinsir 7
1.16. gac peacaidh oile do nimid re mbais
Ioh. 13 teadh, maitidmaoid aitribheas,
dhúinn: leis an bfaoisidin maithis
an peacaidh donimid iar mbaisteadh
dhúinn ar sgrios na bpeacadha dobh
eir grása dhúinn, ionnas go mbí-
(mid ina

an ccaintibh, ⁊ in an cclainn Act. 2.
aige féin, mar oighridhaibh 8.16.18
an rioghachta neimhe. Ní Rom. 6.
hiad so amháin grása do bheir 1. cor. 6
dhuinn acht asé fós do bheir grása Eph 5.
⁊ congnamh dhúinn le bfillmid ón Coll. 2
bpeacadhaibh, ór ní héidir linn éin Tit. 3.
ghe ḡ an ttoirbhirt féin órtuitmid Heb. 10
san bpeacadh gan a ghrásasan dár Pet. 3.
ttógbháil: ar dá ghrásaibh fós Deut.
ruánaman na hionnsoighthe le 4.30.
scortair inn óna pheacadhaibh clona. 2. par. 7
i. na sácramainte, mar cheirtinnfóa 20.34.
iona bhfoil brigh pháisi cri- Iob. 22
osd, dá tumadh ré cnéfaibh an na- Pro. 28
nmann: gach brigh iomorro dá Ps. 31.
bfoil ag na sácramaintibh as ó Ecc. 17
pháis criosd atá sé aca. luc. 15.

Bíoth a fios agat nach feil Act. 3.
id ar bíothchíidhlaigthe as mó

marbh so, óir ní fuil an bioth olc
ar mó, ⁊ ar gráine iona mpéacadh
do bhein an duine beith na námhaid
ag Dia, na searbhóntaidh agan
diabhal ⁊ marbhar an tanam:
mar mharbhthar thrá an corp lé
fágbháil an anma, as beatha
thó sin, as mar sin mharbhthar
antanam, an tan fhágbhas a beatha
.i. Dia sin. Anan nach bon
sin ni foilid tiodhlaicthe as mó
ionáid na grása lé maithtear na
peacaidh, lé nathbheoaighthear
antanam, lé ndéantar cáirde ⁊
clann Dé du searbhóntaidhibh an
diabhail.
Is do chum an treisidh hainmsg
ailsi béinas sin an ntiadhacht tam
aingchean an naomhthadh hainmsgal
dun chré, do réir an mhodha oile
ara

ana náimhsithear iad .i. creidim
sain naomheglais chatoilice, 7 ac-
cumann na naomh, ón ní maiththear
a bpeacaidh do neach, 7 ní fághann
grása muna rabh na bhall fírinnech
don eglais chatoilice, dá rabh io- Mat 18
monro mansin, ní hé amhain go
bhfoighbhe grása, 7 maithfidh a
pheacadh, acht dogheabha fós a chuid Mat 16
do chumann na naomh: mar sin nách Act. 5.
folás don té iarrus na tio- 8. 16.
dhlaicthe sin a fíor dobheith aige Rom 16
cidh í an eglais chatoilice, 7 a 1. Cor 6
bheith na bhall fírinneach di: An nan 11. 12
neithibh sin, bioth a fíos agat, 14.
gurab ionann eglas ré a nádúr, 7 2. Cor.
comhthionol ioghlan na cCriosdaidh 8.
fo t[illegible] bhaisteadh, dho thabh 11 12.
creidimh, 7 d'ighche Criosd cu- Eph. 5.
cu, malle ré beith umhal trion Phil. 4.

Cant.4 ionaid Criosd attalamh? Ni fuil
Eph. 2 san neaglaisi, ar aonchorp cu-
4 et 5 maisgthe, aga bfuil Criosd na
1 Cor. 12 cionn, 7 anuile chriosdaidhe glan
Ose. 2 mhainsi, nó fuair bás, na mbal-
1 cor. 12 laibh, ionnas nách foil ann ar
Eph. 1 eninglás amháin do ghnáth: ar í
4 5 so an eaglas Romhánach, 7 an-
Col 1 et gabhann lé; ón ais sin ámháin
2. choimhtheas creidimh, 7 dligh-
Esa. 43 the Criosd 7 atá umhal dhi-
Ioh, 1c or ionaid Criosd attalamh .i.
Eph. 3 an papa
1. Cor. As tuighe as so nách eaglas
12. fhirinnech comhchumnioghach an
cinidh iudaidhe, na ttuncach 7 gach
ainchriosdaidheach oile na ghab
baisteach chuca; ná comhcumni-
oghadh na neiriceadh nách creideann
na sacramainte, 7 na dlighthe

do

do ḟágaib Criosd agaiñ, 7 nach
foil umal do biocáir Chriosd an
pápa

Ob ḟreagnaighthear créd an
dſhibach atá agaiñ, gurab í an-
eglas Romhánach aneglas ḟhír-
inneach: Asé is nodſhibad an sin, na
ceitre comharta primhopalta lé
naithnighthear aneglas ḟhírinneach (mar
as follas as an cceirenn, beith
naomhtha, beith catoilice, i. beith
coitchinn, bheith na héineglais,
lorg na nespal do leanmhain go di-
reach, go bfoil gach énchomhartha
diob anan neglais Romhánaigh
7 nach foil énchomhartha díob an
eglais nir neimhcleb. Do ceidneithibh atá aneglas Romhánach na
héineglais anan naobhbhar gur-
ab éinchinn amháin, 7 énfhodhaine

4. notae. seu proprietates ecclesiæ habent in Sym. lis, in cathe.

Trid. Act. 9. Colligitur ex variis Script. locis

atá

atá uirthe, ⁊ gurab éinchreit-
deṁ ſibhairtte, éinreas atá ai-
ce ó aimsir Ċríosd gusamoġ an
fhoḃ na cruinne gu coitċinn: na
heiricidh iomorro as lég thiuḃ
nach bi contrghda dá chéile na
ccreidim; ní hé amham bith ḟer-
duine aṁáin díobh go minic con-
trartha do féin an iomad do bhal-
laibh; mar sin nach éidir leo a rádh
gurab éinchreidimh aṁáin nó éin-
tighes atá aca. Tá na bratair
na heiricidhe gombid doctúire
na hEglaisi Rómhánaighe con-
trárdha dá chéile maran ceadna.
Ní fíor sin, ór gid iomdha tios
bónas idir Scotus, ⁊ san To-
mas ní foil siad an aghaidh a chéile
a ní ar bioch tambhart sis
an ccreidimh, acht a éinchreidimh

aṁáin

ṁáin teagaſgaid ſanuile bell,
7 aſ mar ſin tonad ochtmuib oi- ibit. eod
le an ċinniḃa heiriciḋhe imoro Pr. 10.
bid abfongcaib prinſipálta an 65.
ċreiḋiṁ amaghaid aċeile. Aſſaille 1069 et
riſ ſin ni ḟéinċeaṁ atá oṫa, óir Dem eo
ateir cuid díobh go bfuil gach pr.
prionnſa na ċeann an eglaiſ aṫu- Uide
iḋċe féin; 7 ateir cuid oile náċ iot. eod
fuil ċuit, ⁊ biot ꝗ an neglaiſ m⁊ Dom. 2
ſin nac eitin ḋoib aneaḋ gurab lib. 8.
eineglaiſ aṁáin atá aca ꝗ bícon Pag 10

Atá fóſ an eglaiſ Romanach 38
coitċinn an tri modhaib ḋoḃrig 1054.
go bfuil coitċinn aganuile ephſ- 1060.
ſain; aganuile áit, 7 aganuile
aimſir: an tuſ atá coitċinn ag-
anuile peirſan, mar boċt nó ſaiḋ-
ḃir uaſal nó anuaſal, foġlamtha
nó ainḃfiḃ ac ḋoib: atá fóſ coit-

tteachtaireadh do bhriogh gur lethnaigh an
Psa. 13 fhocal an domhain uile, In omnem
terram exiuit sonus eorum,
&c. atá leis coitcheann, do bhriogh
go bhfhoil ann sa nuile aimsir ó
aimsir Chriosd a le gan chlaochlódh
a chreidimh. Ní mar sin dfhglais na
neiriceadh, ní fhoil si coitcheann ag-
an uile phéaram, ní hé amháin ní
fhéadaim go ndearnadh duine ar bioth
angioll ana chreidemh inte, ór as
fírinne duine foghlumtha (mar
as aithnidh da ccompiar féin) do
dearnadh inte, as angioll ar onóir
mbig shaoghalta, nó an antoil a
ccolna. As lór do dhearbhadh ar sin
forgla priomhsadh na neiriceadh
mar atá luitehr 7 Cailbhin. 7c.
gurab as anfhglais, Romhanaigh
dó imthigheadar mar nár fhéad adar
antoil

antoil chumhachdaighe ainmtine do
chomhlionadh inte. Ar deimhin fós
nách anadh duine ambfesach an
biot an eglais na neimicedh muna
tugadh egla air é, nó ambfios,
do bhrígh nách cualaidh a hai-
thinne. Maille nir sin, ní bfoil
eglas na neimicedh coitchend in
gach énball, oir gidh iomdha áit nach
bfoil eiriceacht, ar beg don a hai-
tibsin atá gan emcheirdim. Ní foil-
si an fós in gach énaimsir ó aimsir
chriosd a le (mar as follas da
gach aon) óir ní foil eiriceacht lúi-
tein an ar ó aimsir luitéin féin
7 ní foil eiriceacht chalbin an ar ó
aimsir chalbin féin; lúitér tra, an
tres bliadhain gan cheithre fichidh gan
ceithre chéadaibh gan mhíle do aois an tighear-
na rugadh é, 7 an seasgmhadh blia-
dhain

Sic in vita luth.

Ca'vi. ḋam tug gcéim cceithrib ⁊ míle do
nacur ṫionsgain a eiriceacht, ionnas nach
erit an foil ann ar ré ceitre bliadhnaibh
no. deg a gceitre ccédaibh; ⁊ ar giorr-
1509. racht sin andamhlaidh ó do ṫionsg-
P inci- aineceacht chaibhin ⁊ gach ter-
pium sgiuban. tár ibhé féin ⁊ luther.
Heresis Ar i fós an eaglais Rómhánach ⁊
Eius vic ní heaglais an bioth oile atá an
apud loirg na nabstal go direach ionnas ar
lend eirtir do thrigiblaḋ ar iomad do
zub. tia mhodhaibh. Do céirtneithibh, do ghall
Io .2 chrioist do ghlac nach racharth a-
Mer. eaglais féin ambathaḋ go bráth ⁊
bolr. c. ar follas ar leabhraibh ámhalach na
6 heaglaisi nach foil eaglais ar bioth
lúc. 22 ar do ghnath ó aimsir chriost, ⁊
Mat. na nabstal a le, acht an eaglais atá
16. 18 fa riaghlaḋ an papa, ar an nadh-
bhar sin as í sin amháin an eaglais fir
inne

ainm, atá an long Criost 7 na nAbstal. Dá nabradh Calbhin nó Luitér gabh i neaglais Chriosd 7 nan Abstal atáid féin do ghéanamh fiadhnaisím dhíobh, an tráth atáid si ambátadh féin Chriost, 7 na nAbstal do teacht tóibreann na do chuaidh, cionnas as éidir leis Criosd do shaoradh ó bhréig, muna dheachaidh. cáit iona raibhe si nó créad tá tionsgnadh iátsan ina ughdara nua. Go tuigmaois collas as so nách i neaglais Chriosd ná na nAbstal léanas siad an créidimh.

Oilbheadh oile, ní déanadh sa- gart, ná easbag in aindlighe us- aimh, gan easbag oile do bheith dá dhéanamh, 7 a nádhbhar sin as é cosd cé- in an tésbag mór, 7 an sagart nó dhaoibh do aimhe na céirtasbaga inn

te 7

te, ⁊ na heasbaigsin easbaga oili, ⁊
mar sin andiaigh a chéile gura niog,
óir ní héidir a tuigsin cionnas do
rinneadh an céidesbag inte (ó nách
éidir lé tuatha easbag do dhénamh)
muna abrathar: Ar an nadhbhar
sin, as follas gurab í lorg Criosd,
⁊ na nesbal san line dhirigh atá a
neglaisne. Agso an dearbhadh nách
éidir leis na heiricib do tabhairt
dharon féin, dobhrígh nách easbaig
oile do ní easbaga nó sagairt a-
ca: óir as deimhin nách tainig easbag
ar bioth oile easbag do luiter nó
do chailbin, ar an nádhbhar sin ní ra
badhar féin ná, duine dá ttáinig ar
alorg, na neasbagaib, ⁊ nír béidir
leo easbaig nó sagairt do dhénamh
Atá fós an eglais Rómánach
naomhtha tar gach neglais oile, do
brígh

briġ gobḟoil ceaṅ nonaomhtha uimthe Criosd, go bfoil cneidhimh 7 ne ar non naomhtha inte; nách ignan coimní do dhénamh ar ní maith, 7 nach coirmisgthe ar droichní, 7 fós aran nadhbhar nach raibhi riamh gan iomad do dhaoinibh naomhtha in-te, agamberoir blfa 7 subháilche ronaomhtha, nách raibhe aleitéide roir na heiricidhibh riamh, mar ar follas ar na mionbuilibh móra mionca do nídhis na naoimh go ttnarta, 7 do níthear fós anois golaitimhail.

Go deimhin atá anaghaidh anui-lé nesiim anadh go mbiadh sbénan na tcneidhimh an na sinaithnibh naomhtha colamhain na heglaisi mar tá Ambrós, Augustín hiero-nimus, griogoir .7c. nó án

naomh

naomhphatrunaig tíre Éireann do chum
creidimh, do dhíbir naithreacha neimhe
aiste, do ríoth mór bhfileadha
do fairneis; nó an naoimh oile
Vite mi- áirithe Colaim cille, Brighit, Ciaran
tam et 7 iomad oile nach éidir cuntas
ter. D. do chor ga naomhthacht 7 ga mhíorbhui-
Franeis. libh nó ga ſan phromhas; dán ó ghr-
aigh Dia cóm mhaith a bhethadh
Tom. 5. 7 dan fógain a theg féin .i. an-
lezen ſglas tairnuaidheadh, 7 do mhbiadh
Germ. ſolas trim na chreidim ag luchd
fo. 485 tán mhaighistin in tiobhal do
in collo. naim a phiachnaisi féin: nó anach
mensa. nách biadh bheatha naomhtha ag an
Germ. phromhas, do thar (ai ionn gach
fo 216 oile) a bheatha ainmnighthe
2. s... ... do aitheantach
nerent m... do ... ga na brath-
Coci adhaig éigcnealaidhe. an chuin
Críosd

Criosd féin na cenél do bhí · tom. 2. l.
a gcéin, 7 anáoh go mbiadh bitha · 8. pag.
na [illegible] a claímtin do imthigh ara- · 1115.
noit [illegible] ma naibhe, nug
caillbh [illegible] ar an [illegible] oile
ma naibhe [illegible] céin,
7 atá naibhe an diabhal ní ra
[illegible] ma caitsithchiona .i.
an chaillbh dhubh [illegible] do
bathfin tó, do réir a [illegible]
féin [illegible] ag cailbin [illegible] · In supp.
féla [illegible] napo[illegible]- · collo.
aib mionécuntha, As éirtir an · po. 281
ní [illegible] do [illegible] a
[illegible], gibé [illegible]
tó[illegible] [illegible] an am- · Coc sup
bh[illegible]
As coll[illegible] ar na ceithre comh-
anchaibhr[illegible] [illegible] o-
muinge [illegible] ab i an[illegible] i Rumá-
nach

nach anfglas fhinnsiḃ: mar sin
nach folair don tí iarrar grá-
Mat. ára, 7 maithim apsbeard an Dia,
16.18. creitim san nEaglaisi, 7 a beith na
Ioh.20. ball fínnsibh dí, ór ar an laimh
et 21. ċinn na hEaglaisi, .i. Peadar, 7 fir
Hier 15 ionaid Pheadair na dhiagh tug
Mác 15 Críosd cumhachta na ngrás
Apo. 5 Gibé bias na ball don Eaglaisi
et.8. biaidh accumann na naomh, ionann
Gen 26 sin ré a rádh, 7 go mbia a chuid
Ex 32 aige donuile oirbheartaibh dá ndio-
3Reg. ngna gach neach oile don Eaglais san
11.15. tsaoghalsa; nó an tsmuainis an tsa-
4.reg. oghail; óir mar nách foil ionnta sin
19. uile ar boill ancuirp amháin gach
20 maith do ní cuid díobh, téid sé a
sochar don chuid oile, mar téid
an biadh ithear sin leis an lamh do chum an
tboil, cognaid na fiacla, tombi

rísi

rír antsinga tionnsoighthidh an Esa. 37
ghaile, a fochar do ballaib an Ecc:44
chuirp uile. Tob 12
Air so ar tuigthe dhúinn go 2. Mac.
ttéid a nguidhe anantchreoghára 12.
aroile dona hanmannaib abeurga- Mac. 5
doir, 7 anguidhirsin, 7 guidhe na 12.
muinntire atá an nimh a fochair 1. cor 3
chuinne, ón ní fuil ionainn uile ar Phil 2.
boill sheuirp amháin tareab cinn 2 timo 1
Criosd. gidheadh biodh a fios a- 1 ioan 5
gat nach toil accuid do dhegoi- Apoc 5
brightibh gach cheile agan dhroing
bhios coimhéalbháitche, an na nadh-
bhan nach toil iomdha ar boill an
na sgaradh, ná agan dhroing bhios
abhsheadh mharbhtha an an nadhbhan
nach toil ionta ar boill mharbhtha
chrionna, ón ní roinnsid antighearna
na grása do gheibh o Criosd

riu sin, mar nach roimhéid an crann
Exem- an súth tairringeas ón talamh sur
plum. na ngéagaibh ghlinntear de nó bhior-
crion air

Exod. 3
Iob. 14 EISEIRGHEADH CCORP. &c.
19. 21. Foillsighthear ann so an sechtmadh
Esa. 26 hairteagal bhíos sir an ndiadhacht
66 .i. a chreidim go ttiobra dia gló-
Ezech. ir anma 7 chuirp san bheatha
37. sioraidhe dhúinn da ndiongnam a to-
Dan. 12 il san tsaoghalsa. Do ghlóir an ch-
Ion. 2 uirp a aithbheoghadh ó mharbhaibh,
Soph. 3 a cheangal risan anam, do bhí na
4. Esd. chompánach aige roimhe ionnas go
2. 14. bhfeadhadh a ccuideachta a anama
2. Ma- cedna a chuid don ghlóir sioraidhe
chab. 7. do thuilleadar an éinfheacht san
Mat. tsaoghalsa lé na ndeghoibrighthibh.
22. Cuid a chuirp don ghlóirsi, an

tuis

tíre, do gheibh síceithre tiodhlaicthe
glórmhara ó Dhia, an céidtiodhlacadh Luc. 20
dhíobh nách éidir le ní an bioth, mar Ioan 5
atá fuachd nó tart, ainm nó saoth- 6.11.
airge uncóid do dhénamh dóibh: an Act 24.
dara tiodhlacadh, dealradh sol- 1. Cor.
asda, óir nachadh a solas, 7 a dhel- 15
radh tar dhealradh na gréine; an 2. cor 4.
treas tiodhlacadh, lúthmhairedhecht, et 5.
oir budh eidir leis gan fhoirigh dol ó Col. 3:
oirthir go hiarthar an domhain Phil. 3.
ó thalamh go neimh ne silleadh na súl: et 4
an cethramhadh tiodhlacadh, gomá 1. Ther.
héidir leis dol tresan uile corp 4
gan díoghbháil dó féin, ná don chu- 2 Tim 2
rp oile mar do chuaidh Críost Apoc.
tré leic an tumba, tre chomhladh 20.
an trebhomna ina nabhhoduin na
hearbail, 7 man dho chuaidh fé-
in 7 Muire gona ccorpaibh glór-

ṁána tuilſ na pláinéadaib go ṫl-
aiṫimnaiſnimhe. Os aiccionn so do
ġébḋa gach ctoraiḋ dá ſḟéi a glóir
féin ór do ġébha an tríall naḋaine
ċuirp ċríosd. Ashuine, 7 na naoṁ:
biaiḋ an ċluas ag éisdeacht ré a
ccoṁráḋ so 7 ré cantaireacht ttaiġ
ṫír na naoṁ ag moladh Dé maille
ris sin uile gach glóir dá bfoiġe
an tanam, biaiḋ glóir leis an cco-
rp í.

Glóir an anma ionanno naḋ
aic Dé 7 an grádh númhuis bhios
ag an nanam chédna dó an na
faicsin: ag so an maith nách éid-
ir lé Dia féin mathamhnó ma í
tochabhaint do chréatúir ag bioth
ag so an chríoch dheiḋeanach
dochum a bfuilmíd uile ag tṡin
ling, an mhéid atámaoid inar
mballaib

mballaibh tinnbhéa ag fighair dé
ribe dho ġebha an ġlóiri ṁuain
ni ſganfa mur né ſaoghal naſao-
ġal; ar uimeſin ġointſi an con-
áċ ſiorðaiðe ⁊an bétha ſuċain dí

AN TREAS CAIBIDIL THRACHDAS ar ġabáil Criosd ambroinn, ⁊ ga breit

GA TTAIN AMOIS AS NOCHDMHA ⁊c.

Tionnſgaintſi anno ſo na haintſgail bhſiar né deonnas an ttighſma ċoro: An céadtſgal díobh a ċneidiṁ gur ġabh Aſſiure óġ mac dílſi Dé aṫar, do réir a

 ðao-

ḋéantasa mar choimpeirt fána
bruinne, gan comhriachtain ré fir
le hoibrioghadh an Spioraid
naoimh: an dara hairteagal a ċreid-
eamaoid go rug an óghsa é, gan ċa-
ill a hóghdhasa agá bhreiṫ ná
ḋiaidh na bhreithe: an treas airteagal
aċreidmid gur fhulaing an macsa
Dé a chrochadh, a bhasoghadh, ⁊ a
adhlacadh tre fhasgladh an ċinidh ḋao-
nna óna bpeacaibh: an ceathrua-
mhadh hairteagal a ċreidim go nde-
chaidh a anam iar sgaradh ré a
ċorp gan sgaradh ceachtar diobh
rís an ndiaḋacht, go hifrinn, ⁊
go ttug sé anmanna na naithriche
naomhtha do bhí ag feitheamh ré a
fhurtaċt na milte bliadhan, as:
an cúigeadh hairteagal, gur éiriġ
an treas lá ó mharbhaibh: an seiseadh
hair

haintsgal go ndeachaidh suas ar neamh
7 gun fuidh ar deis Dé athar uile-
chumhachtaigh: an feadh mhaid hain-
tsgal do ttiocfa do breith bre-
ithe ar bheodhaibh 7 ar mharbhaibh, mar a ttio-
bhra glóir fíorbhuaidhe do luchd na
mbeandachd, do choimhéid aireach, 7 pi-
an fhíonbhuaidhe do luchd na mallacht
do chonnas a aithlinta.

DO CHEIRDNETHIBH CRE IDEAN .7c.

Foillsighthear ann so an treas aintsgal
bheanas ré deonachd an ttighearna i.
Mhuine do ghabháil mheic Dé na — Mat. 1
broinn lé hoibrioghadh an Spioraid — Luc. 1.
naoimh. Asamhlaidh do rinnedh sin:
do dhealbh an Spiorad naomh corp
leinbh big do chuid fionghloin na
banóighe na broinn féin, 7 do
chruthaigh anuasin féin anam no-

uasal gansmal bpeacaidh, 7do ghin-
Esa. 53 gail an mac, an dara pherso don
Ioan. 8. trionoid, iad so an anbhfoirge
2. cor 5 ecconairsa ina chuitaighthe iad da
1. pet 2 phersain dathadh tainig oras go bhfoil
1 Ioan 3 lid an dá nádúir dhiadha iomlan
Hebr. 4 gan chumasg ainempherain an mheic
& c 7. gonadhainearsin atá na dhia 7 na
dhuine. Gidheadh ná measaigh, gé do ghabh
anochd an mac na bhroinn ón Sbiorad
naomh, go madh é an Sbiorad naomh
athair óir ní lór do nech ní do dhenamh
nó do chuidiughadh, dochum anadh go
mbiadh sé na athair aige; as ní
folair dho adhnoamh dhá rubradaint 7
dá nádúir tan a chuimersin nach
abaintir gur ab é an sean athair
an tighe no an gabha athair an chl-
oidhimh dho ní: mar sin nach é an
Sbiorad naomh athair an mheic, an

an

an naōbig nach dá ṡubsdaint féin
as do nádúir na banóiġe do ċru-
ṫuiġ é; gonadh ainerm as iri a
ṁáṫair do néim a ḋiadaċta, 7 a
sé an taṫair nimhḋa amháin a aṫair
do néir a ḋiadhaċta. Mat. 1.
Luce 1.

ACCIONND NAOIMIOS 7c Gala 4

Foillsiġṫer annso an dara har- Efa. 7.
tiogal bhias re ḋaonḋas ar tti-
ġerna .i. a breiṫ ó Mhuire óiġ. Exo. 3

Asamhlaidh tra rugadh é, a teasa a 1 Iud 6
mac accionn naoimhior, gan doil- Psal 8
ġhes ná dioġbhail do ḃenamh dá ma- Cant 24
ṫair gan bhrisdeadh sgannáin gan sli- e 6.
ġidh an bioċ do ġlaadh noimhe man Es. 17 11
ṫáinig as an tumba nimhṫa ṫrés an 35 :66.
ccomhlaidh dionsoiġidh na ńlj bal E Ge 44
gan ċoṁeas ḋíobh do bhrisdeadh (man Dan. 2.
a dobramar tuas) nó mar ṫeid Mace. 1

Ga

ga gnéine tré ġlóine gan aloṫ
mar sin nár ċaill máṫair ar slán-
Lucæ 1. aiġṫeora a hóġḋaċt agá breith
ná agá ġabáil ambroinn, ⁊ ó nár
ċaill ceachtar don dá ní sin nír
ċaill uair ar bioṫ gomaḋ aire sin
a teirṫiḃ óġ síorḋaiḋe ria

Féċ alias iongnaḋ doṫuigsiona
san dtanṁanrán ṁórsa ḋo ċuaiḋ
ós cionn ċumas anuile ntleasa
na ndúinte; plé máṫair na hóiġ; tia
na ḋuine duine na Dhia, comb-
Ioan. 1. na Ḋia ⁊ na ḋuine go máṫair gan
1 Teh 3 ṁáṫair an nim go máṫair gan a-
1. Ioan ṫair ar talaṁ .i. agabpoil aṫa-
4. ir doréir a ḋiaḋaċta, ⁊ máṫair
Rom. 8. do réir a ḋaonnaċta ⁊ agnaċ bpoil
aṫair doréir adaonnaċta ná má-
ṫair doréir aḋiaḋaċta: Dia fon
ḋaiḋe do ġeimnigin na ḋuine ón

ċreiḋiṁ

uir do ċruṫaiġ sé féin; dá ná-
dúir do ḃeiṫ gan ċumasġ anem-
phearsaiñ gan roiñ, on toréin
mar atá ṁnádúir ḋiaḋa attri pear-
saññaib na trióñoide gan roiñ
na nádúire, gan ċumasġ na bpear-
san ar ṁanṡin atáid dá nádúir,
nádúir ḋiaḋa 7 nádúir ḋaonda
anemphearsain accriosd gan ċu-
masġ na nádúirsin gan roiñ na
bpearsan.

AN 4. CAIBIDIL

tráchtas ar p. ⁊ lán, ⁊ ar bás na tríghena

AON MHAC DÉ 7c

FOillsightear sin as so an-
Mat. 27 trís aimtighel bfhairné
Marc. tais éis na tríghéna, mar
15. tá a chnochadh, bás trágh-
Lucae 23 ail dó, ⁊ a adhlacadh. As teimhin nar
Ioan 19 fhiú criost an bás a fulang do ré
Act. 4. in a dhiadhacht ór atá sé do réir
1. Cor. a dhiadhachta na dhia ghlórmhar mar-
2. thanach tá nách étir unchóid do
2. Cor. dhénamh, mar sin gabh na nádúir
13. dhaonta do fulaing páis. Ní hé
amháin as ar adhbal an tiongnadh
⁊ as dona míorbhailibh as mó do
do rinn tia ruámh Criost dfulang
báis

bháis do réir na daonnachta féin; óir
gibé bhíos beannaighthi ag feicsin na
trionóide, bídh an uile sólás 7 an-
uile mhaith aige; gibé thrá agá mbí
an uile sólás 7 an uile mhaith, ní
héidir doilghis ná anshógh go bhith
do bheanamh dhó; Criosd iomorro, do
bhí 7 atá a anam glórmhar ag feic
sin na trionóidi aghaidh go haghaidh, 7
ag feicsin an uile sólás a bhfhiadhnaisi
na diadhachta ó mhoimint a chrutaigh-
the tus a mhoth, ionnas nach bhfoir sin Ezech.
ní ab éidir dhó bás dfhulang do 37.
do réir na daonnachta féin, is lé Psal. 2
mórbhuaidh do thuigsiona Dé 24.
As tuigthe ar son gach dá dheoin Col. 2.
féin do fhulaing Criosd bás ón 1. tim 6
ní raibhe dlighe cumhachd go, lé ccoim- Al poet
lionadh é sin go bás dá dheanbhadh 17 et 19
sin ní fuil éinní dhár n-ingh an
nár

nán iñir féin torṫa hí balaib ru-
il tánig do ċum cr̄ ċe 7 tý a ċeñ
ſin nír feadċain éintroibloíd dá
raibe ċuige.

As deimin leis náċ tré na ċo-
Ioan. 8 . in féin tofhulaing bás (ón gé
1 .pet. 2 ðo bádan na huile ċumaſ a aige
2 .con 5 nin béirtin leis peċaḋ do ðínam)
1 .ioan 3 aſ tré ċoimtioḃ an ċinið ðaonda.
Esa. 53 As uime ṫ tofulaing páiſ, io
ñas go ttugaḋ an méid ġ̄ duine
é díol cert do Dia ſan nainm-
liġeḃó tugadur na taoineaḋó, man
atá an peċaḋ to ríniġ ġ ſiñ ſir
Athamh, 7 e ba abramthar ag
briſte aitne Dé, 7 fós gaċ peċ
aḋ oile tá ndhinadur a ſliocht do
na ndiaiġ.

Ná mſh aſ ro gó ſlámſcéċtai
an uile ðaoine dá cleaſ ni do ġlá

daoiſ

daoirsi óngidh diolmhaitheas ċoṫnam
na nohnnamar, ⁊ na ndiongnam pá
is Chriost; tanachtas sin ní fol ar
lé Diá gach aon do ṫoirbhirt na
diolmhaitheasa, ar aláimh féin náid, ⁊
ní bí pás Chriosd agam lé na
toirbhirt gan na sacramainte
⁊ gan na deaghoibrighthe ní leigh-
sion tar an ceimin ar an ċneadh lé
ccuimthsi í, leis na sácramaintibh
iomonno, ⁊ leis na deghoibrighthib
ċuimthsi an ċeimin bhrioghmhaireas
pás Chriosd nár ccneadhaibne
Biodh a fhios agat, gédh fulan-
ng Criost bás tobhocamlach, gron
ar bpeacaidhne gun fiodh sé bás dui-
ne éigin oile nó ní bég éigin do
ġabhail ar son ar bpeacaidh, no gan
ní ar bioth diamhaidh anason gidhlo
do bheam leis manodh suime do
dhliaidh

ṫṡriaṁ ón ar son sin ar mó do foillsiġ-tea a ċlit aiṫnéċaine; ⁊ aġráin féin ꝗ an bp.laḋ ⁊ araṁ laḋ ar mó ṫug Críosd rompla foiġite uṁlaċta ⁊ gráḋa ḋuine. do foillsiġ ċ tia aċt ꝗ an naḋ ḃan, an ċoin ar truime an bioṫ mꝗ aca ainḋliġ. do ṫabairt do Ḋia go ttugaḋ an tiol ar mó do beith do ṫab. ꝺc iṁte, na hsiaic maracaḃár an duine do ḃí naḋa do foillsiġ a trócaire ꝺe gainmaḋbar naċ é amáin gur raoi on ċon romó-ris iṁ as gur tolḃin aṁac féin ꝗ gron mꝗ naċ naike tiolaiċeas agaiṁ réim do ḃiṫinnis uaim. Do foillsiġ a ġráḋ ꝗ an bpeacaḋ, le truime na tiolaiceḋa do iomṁ aṁ, tug fós corp rompla foiġ-de uṁlaċta, ⁊ gráḋa ḋuine; oir níor

ḃéith

beirtin umhlas nó uinisle do thais-
bénadh budh mó má ní na riogh
dhflaing bás chnoiche itin dhis
bithbhénach; nín bértin fós gidh to
thaisbénadh búth mó ioná nech do
thabaint a anma ⁊ son a sh-
ceghad.

AN BASSOIN ACT GE DO SGAR, ⁊c.

Gé do sgar an bás an corp, ⁊
ant anam ré céile ag Criosd, giodh
edh nír bértin leis, an diadhacht
do sgaradh ré ceachtar diobh ór gé
do sgaoiledh an cuibhrech nádúrtha
do bhí itir an anam, ⁊ an corp, do
thabhairt fá chumhachtaib na ccré-
tuirsed nádúrtha, do imir bás ar
Chriosd, giodhedh nír béidir an

cuibhrighthe do chuaidh ós cionn chumhachtas na nuile neithead nádúrtha do bhí itir an ndiadhacht. 7 gach cuid diob, do thabhairt fá chumhachtaibh chréatúir éigin bioth, Assarsin go raibhe an diadhacht ceangailte ris an ccorp san chroich, 7 san tumba 7 ris an anam ainfhionn.

Astuigthe dhuinn ar so gabh us a linnféin sgaradh ris. féin má le Dia sgaradh ris. Fiafraighthear ann so, má tá nár sgar an Diadhacht ris an ccorp, ná ris an nanam ag Criosd créd fá ndubhairt sé san chroich; a Dhé créd fár fágbhais mé. Asi ceist fá ndubhairt sé sin, do bhrigh nach tug an Diadhacht congnamh anbhiotha don nádúir dhaonda a naghaidh an bháis 7 na bpian ndocamhlach do bhí uirthe.

AN

Psal.
AN .5. CAIBIDIOL 106.
Ps. 15.
et 87.
tráchtar an dol andtighearna go hi- Zac. 9.
frionn & a éirghe ó marbhaibh 7 a rá Eccle.
dol suas go neimh: 24.
Mat.
TEID GO HIFREANN. 7c. 12.
1. Pet.
Foillsighthear ann so an 3.
ceithreamhadh hairteagal Col. 2.
bhenas ré deonnadh tighear- Luc. 24.
na .i. a dhol go hifrí- Eph. 14.
onn. Tabhair dot aire ann so nach 1. Cor.
dheachaidh an anam criosd ceangailte 15.
ris an ndiadhacht go hifrionn 7 nách 2. Cor.
dheachaidh ré cair ifrionn na naitreabh 4.
neamhda fós, 7 nár thaisbein a Marc.
dhiadhacht don mhéid do bhí ann 16.

Act. 2. sin amháin, a siad thrá sin amháin
Orece. do bhí ullamh glan dochum ar f-
13. aicsin, as goirtheach Críost dá
Eccl. bfuasglath ccám an treimphe-
24. aith, 7 dorsglath ḋorais na bhe-
t. Aug. adh síorthaithe rompa lé na
serm. bás. Githeach do léig sé da rai-
137. de bhe ainfhrionn uile a ánam tfai-
temp. gsin, ionnas go ccuirfeadh ċothnu-
Greg. ghadh, 7 sgla ar na diablaibh ag
12. mo- faigsin an ċosgair 7 na buaiḋe
ral. c. 8 rug sé, 7 ar na hanmannaibh ta-
Hier. in manta ag bagar mar aintbhre-
Cap. 4. ithshinh ortha; 7 ionnas go ttu-
Eph. gadh sólás inntinne mar abceidir
et 13. 7 mar slánaighthear don droing
Osee. do bhí a bpurngadoir.
Ioh. 20 Bioth a fhios agat go raibhe
Ivin. l5. sé ainfhrionn go haimsir na heis-
in fine. éirge domhnach cásg, 7 nach rug sé

as

ar, as an mhéid dobhí anifrionn D. Bon.
na naithreach neomhtha amháin; supra.
ón ní rug na hanmanna damanta D. Aug.
do bhí anifrionn íochtarach ar 8. epist.
do bhrigh gurab pian síorruidhe 57, et
dhlighthisi dhóibh: agas ní epist.
rug an drong do bhí abpurg- 90.
adóir ar ar an nadbhar nár dhío- l. 20. de
ladar a bhfiacha go hiomlán. ciuitat.

Fiafruighimsi an ro cionadas cap. 13
ar éidir a rádh go raibhe Crís- Tert. l.
osd ó aimsir a bháis go haimsir de ani-
na heiséirge anifrionn, 7 gur ma c. 55
gheall sé do tsheladaidhe san Chrys.
croich, go mbiadh maille ris ser. 264.
an lá sin féin a bparrthas. As í
an benfhreagra ain sin nách an parr- Q. Aug.
rthas talmhaidhe tug sé parr- cont. ad
thas ainnsin acht an solas síor- Dard.
ruidhe 7 amharc ccoimhdeach fuchain

 adhoi

Act. 2. sin amháin, a siad trá sin amháin
Orat. do bhí ullamh glan dochum ar-
13. dáil súd, ar gorfadh Críosd dá
Eccl. bruasglath ccáim an treimhse-
24. aidh, 7 dorsglath dorais na bhf-
t. Aug. adh síorrtharthe rompa le na
serm. bás. Gidh be do léig sé dá rai-
137. de bhe an ifrionn uile a ánam trai-
temp. gsin, ionnas go ccuirfidh cothu-
Greg. ghadh, 7 eagla ar na diablaibh ag
12. mo- faigsin an cosgair 7 na buaidhe
ral. c. 8 rug sé, 7 ar na hanmannaibh da-
Hier. in manta ag bagar mar aintbhre-
Cap. 4. ithfinh ortha; 7 ionnas go ttu-
Eph. gadh solás inntinne mar a bhfeicidíodh
et 13. 7 mar slanaighthfidh don droing
Orat. do bhí abpurgatóir.
Ioh. 20 Bíoth a fios agat go raibhe
Inm. l5. sé an ifrionn go haimsir na heir-
in fine. éirghe domhnaigh cásg, 7 nach rug sé

ar

ar, ar an mhéid dobhí aniffrionn na naithrech neomhtha amháin; ór ní rug na hanmanna damanta do bhí aniffrionn íosranach ar do bhrígh gurab pian siordhaidhe dhlighthsi dhóibh: agas ní rug an drong do bhí abpurgadoir ar ar an naomhbhar nár dhíoladar abhfiacha go hiomlán.

Fiafruighthear ansó cionnas as éidir a rádh go raibhe críosd ó aimsir abháis go haimsir na heiséirghe aniffrionn, 7 gur gheall sé don tsladaidhe san croich, go mbiadh maille ris an lá sin féin abparrthas. As í an bhfreagra air sin nách an parrthas talmhaidhe tug sé parrthas ansin ach an an solas siordhaidhe 7 an an ccoimhéach fuchain

D. Bon. pa. a. D. Aug. 8. epis. 57, et epist. 90. l. 20. de ciuit. dei cap. 13 Tert. l de anima c. 55 Chris. ser. 64.

D. Aug. coir. ado Dano.

 adoi

.i. riaghail na diadhachta, 7 mar
sin do chomhaill a ghealladh don
bhithbhfinach an spiorad féin. Bí-
D. Bon. odh a fhios agat fós nách dtuc-
3. tist. adan na háit neamhtha ar nimh go
22. q. 6 ball déis bhais chriosd, as do
bádan abramthar ó aimsir na
heiséirghe, no go rabhadan a-
Psalm. ccuideachta chriosd ag dol go nimh
15

Mat. 28. ## EIREGEAS O MHARBHAIBH. 7c.

Marc. Foillsighthear ann so an cuigeadh
16. háirtegal bhíos ré dtoirdeas an
Ioan. tighearna Criosd .i. a éirghe ó
20 mharbhaibh an treas lá ar nga-
Luc. 24. bhail a chuirp féin uime aris
Mat. 12 Tabhair do taire ann so gur
16. 17. ab uime do fhulaing Criosd a
20. adhlacadh, 7 do an sé an fad sa

gan

gan éirghe ó mharbhaibh, theagla go
ccuirfidhe amhras na bás.

ACCIONN DA FHICHIOD LA.7c.

Foillsighthear andso an Marc
seiseadh hairteagal .i. adhol an 16
neamh a ccionn dá fhichead lá ar Luc.24.
néirghe ó mharbhaibh dhó, nó Ioan.3.
gur shuidh ar deis Dé athar et.6.
na nuile chumhachd

Bíoth a fhios agat nach foil 1. Pet.
lámh dheas ná chlé ag Dia mar 3.
bhíos ag na daoinibh; óir ní ná- Heb.4.
dur chorparrdha atá aige, acht
nádúr spioradálta. Ar an ádh- Psalm.
bar sin, as é thuigthear andso, 109.
go ttug an tathair onóir, agas Mat.
glóir comhchothrom ris féin don 11.
mhac, óir gibé ar a ttugann tuine Luc.22.

Aug. l. de fide et simb. cap. 7. — duine, mear commór ris féin, ar
gnáthach leis ccór na suidhe an a
láimh dheis gidheadh bíoth a fhios
agat, nách do réir a dhaonnachta, ar
1. Pet. 3. — do réir a dhiadhachta a tá Críosd
a ccothrom glóire ris an athair.
Tar a cheann sin do brígh gab
Aug. ut sup. — éinphersa a mháin dhiadha atá aigi
do réir a dhiadhachta, 7 a dhaonnachta
a deimhin go bfoil Críosd na
Athan. in Sym. — Dhia, 7 na dhuine, na shuidhe ar deis
Dé athar: mar sin go bhfoil a
dhaonnacht ós cionn an uile naomh 7
aingeal na suidhe ar deis Dé at-
har: ní hé gurab uaisle ó nádúir í
ná nádúir na naingeal, ar do b-
ríogh go bfoil sí ceangailti do
phersain, mheic fhirinnigh an athar
neimhdha, mar bhíos lóach an ríogh
sán chathaoir ina mbí féin na
suidhe

ṡir, dhe ós cion̄ na manlaoh, ⁊ na noimhceadh, ní an a uaisle ṫámsa, as dobhriġ go mbí ceangailte do chorp an ríogh.

Tabhs do taine an̄ so, ġab ume do an Criosd dá ficho lá gan dol an nim, iondas go mbiadh ag teagasg na nespal, ⁊ go madh móide do cneidfide a éirghe ó mharbhaibh.

AN 6 CAIBIDIL

Thrásasas an teas Chriosd 1. Reg.
do cum an breithimhnais. 2.

DO BHREITHNOGHODH Pr. 95
BHEO, ⁊ MHARBH ⁊c. Isa. 2.
13.

Soillsighthsi ann so an 26. 27.
taintsgál deigheanach 30. 66.
.i. go tti ocfa Criosd ier. 30.
an

Dan.7. an ccrioochnuth an domhain,
Sop.11 do bhreith bhreithi ar beóaib
Mal.4. 7 ar marbaib, ar deamhnaib 7 ar aing-
Mat. libh, na bhreitheamh cruatálach,
12.13. gan fogan do neoch ar do réir
16.24. mar do thuilleadh ar a gníomhartha
Mar.13 dó. Ní thainig aimsir riamh 7 ní
luc.17. thiocfa mar an lá sa, 7 mar an
Act.1. aimsir a ttiocfa Criosd do cum
3.17. an breithiomhnais a leithré huath-
Rom.2. bás, do réir fiaghnaisi; an trlán-
14. aigteóra féin luc.8. óir isgaráid
1.Thes a solas nir an ngréin, biaidh an
4.et 5. ghealach mar fhuil tuitfid na
1.Tit.2 réltanna; beid na cineadhuidh
2.pet.3 dá ccomhtuggam, lé cogtaib, lé
Heb.9. conghalaib, lé gorta 7 lé plágh-
Apoc. aibh; beid na dúilighna uaimh-
1.et22. neamhtaigh an comhchriothnugadh:
biaidh iomad do chomharthaibh
uathbhásacha

bhfaraċa oile ann, na cūig lá dhég
réſan mbráth, do réir fiaġnai-
ſean naoimh Hieronimus. lá doil-
ġis, 7 boċtaine dá ninib an lá ſa
an breitheamhnais mhóir, ór ni thai-
nig briathar da loigheadh tar ar
mbél amach uainn, 7 ní dhearnamair
ſmuaintibh: Dá eadtruime ínar nin-
tinn, nách bá héigin dúinn cuntas
do thabairt annſo ionnta (do Mat.
réir fiaġnaiſi Criosd Máthei 12.
12.) 7 an té biaſ ag nárughadh aſé
féin biaſ breithemh 7 bhias fear
fiaġnaiſi orainn .i. thighearnaidh 3. Reg.
naccroiċthe Íosa Criosd. budh 8.
tormánach antuineach do bhia an 2. Par.
breithemhnas go ttoichedal neimh, 6.
7 aingil nimhe maraon ris, ag
teacht tochum an breitheamhnais,
carbad teinntighe biaſ faoi, noch- Dan. 7.

atha

taoḃa teinntidhe fán chanbad,
Ezech. biaidh sruṫ tainntheaċ teinntiḋe
Deut. ag sileaḋ ó na gnúis, biaidh an
4. ṫeinnese na pungadóir ag an
Psal. droing nár dhiol a bfiacha go
96. hiomlán a bpurgatóir, na péin
ifirionda ag an droing ḋaman-
ta: ní bhia croiḋe gan ċriotnog-
aḋ ag faicsin nuiṫmiḋ na ceinn-
ge bhías angnúis an ḟoiriogh an
lása: ní bia pian is mó leis na
peċaċaib ma feċam ar, ón sgóḃ
tan óṫá gombeid ag iarraiḋ ar
na bsléibtib, 7 ar na sléibtib tuitim
ar a muin dá bfolaċ ar eagla an taoḃ-
ainesi dfaicsin. As i eagla an
Iob.cap naoḃ sin do bí ar Iob, gion go ra-
14. ibe na peċaċ, an tan adubairt
gur bheag leis go bfoghaḋ a-
folaċ a niffrionn, go nde aċath
feirg

fírg an tighearna ṫainig: ni geb-
ṫar aiṫrḃeċas ná leiṫsgél ó ḋuine
ann so, ni ba héidir imṫiṁ anbreiṫ-
imh do ċlaonaḋ lé cṁodach, na lé
guidhe: ni bá héidir gairm óna
ḃreith dionnsoiġiḋ ḃreiṫimh oile,
ni bia slighe ṫeiṫme agaoinḃeċ
uaiḋ, ór caiṫfid nahuileag ccluin Mat.
sin an ċairmsgreta anbuainigh tro 24.
simṗioḋsi ag sdoc Michil, teaċt isna 1. Cor.
corpaib céona, na rabadar ag 15.
antsaoġalsa gan ṁoille dochum 1. The.
an ḃreiṫeaṁnais: Adḃar crioth- 4.
naiġṫe croiḋe, guṫ an sduicsi a-
ṁain do ċluinsin, as leis so adeir-
ḋ hisionimus dámaḋ ag ol nó
ag iṫe dhó, dámaḋ na ċodlaḋ,
no na ḋúsgaḋ ḋó, go mbioḋ sdoc
Michil dá sheinm do ghnáth na
ċluasaib, níor sgar ṫrá sgla an
sduicsi

foillsighthear gach peacadh dhibhthaobh sin.

Bioḋ a fhios agat, gur ab do réir a ghníomharthadh a bhias Críosd na bhreitheamh ann so, ór as iomchubhaidh các uile do ḟaicsin an bhreithimh, 7 ní héidir leó uile an Diadhacht d'fhaicsin, ór da bhfaicdís uile í ní damnantaoi énduine dhíobh.

Bioth a fhios agat fós go mbeinthsin breith thamanta nó slánaighthe ar an nuile dhuine ab puncc a bháis: ór dá bhfagha bás gan smál bpeacaidh gá bioth, 7 gan fiacha péine gá ron a pheacaidh, rachaidh gan fuireach go flaithemhnas; dá bhfagha bás don taoibh amuigh don eaglais na eiriceth, nó na anchríosdaidhe, no a bpeacaidh marbhtha rachaidh gan mhoille go hifrionn íochtarach a ttemith síor-

fíorḋaiḋe an tonntaiḋ na ndiabal
mur nách faicfe gnúis Dé tré bhi-
otha fíor: mar duine é, ḋármaitheaḋ
a pheacaḋ tresna aithrighe, ⁊ nách
deanna léinghníomh ionta, na-
ċaiḋ go pungadóir go díol a-
fiach, nachaiḋ na ḋiaiġ sin go
flaithemhnas gan cuntabairt;
mar lenabh é do ghébha bás gan
baistedh anois nó anuircóiriġ, na
ċaiḋ amáit ar leith go hifreann
mar nách faicfe radharc Dé do
fíor tré uirċóid peacaḋna sinsir;
giḋeadh ní bia do péin air san áit
sin acht gan Dia dfaicsin: gé beir-
thir bith ar gach aon mar so
anaimsir abáis, tig acheann sin, nír
lór le Dia sin, gan breithemnas
ccoitċenn do bhreith air cách uile
a nlá inn, air iomad dá ċaraibh.

An

An cloḋaċbhan ṫiob tfoillsio-
ghaḋ ġlóire chumḋas, 7 ċeirt dé
ón mfraid iomad daoine gainch-
éill, nách dénaid tia riaghlach
cirt ar an saoghalsa, 7 gurab cu-
ma leis creéd donithsi ann, ar an
nadhbhar go bfaicid féċaiġ, 7
drochdhaoine go conáiċ saiḋbir,
gan bhuaiḋreadh ar bioċh, 7 deġ-
dhaoine ċibhṫéa sínéta go boċt
lán do ḋoilġes 7 do thrioblóid:
arán nadhbhar sin, is nár go mad
follas dfhéaraibh an bhetha go
sdiunann Dia go ceirt an uile ní,
7 nách dénann égcóir nó faimbri-
ríogh ar én duine, na fheaidhsi
tá tcug sé nach beg saoghalta
an féd tamaill a ndíol na maiṫ-
esa bige do rinnsedar, nár bail
leis do leigen amaisgith, to beir
piana

piana fónōaiōe an̄ abċhiagh-
nairi fh'n ndoṁain, andióghail
a bpḃcaḋ ttrom ḋóib: na fir-
ḃnaiġ c̄ dá ttúg boſaine 7 pḃn-
daid bḟg aiṫġeṁ ſan ṫſaoġalſa
andióghail na bpḃcadh nīotrom
do nim̄ḃoan, dobheir glóir ſu-
cham ma nolḃoibriġṫibh ḋóibh.
Aſ tuigthe aſ ro ġab aḋbhar
ḟgla an ſaoġal dfaġáil go ſonb
An dga haḋbar dochum gloíne
Crioſd, ór do damnaiġḃó doċum
báiſ ananṫſaoġalſa man ḋroc-
ḋuine é; do bí iomad nár aiṫin é
do bí iliomad nach tug onóir
ḋó: ar an nadḃarſin nír bḟo-
lain la éigin do ṫeaſ̄, ma nai-
chḃondaoiſ luſ̄ an bḟtha uile é,
má ttiobradaoiſ uile onóir dho
dá ndeoin tré ġráḋ nó dá naim-
ḃeoin

dhóibh tré ghlóir, mar nidh bhfírin-
nech, 7 mar thighearna ccoitchinn na
nuile.
An treas adhbhar, ar son na naomh
7 na muintire féin iomad
pian, 7 tarcaisne ar an tsaoghal-
sa, ionnas go bhfaicfidh anuile dhui
ne ag fagháil ghlóire, 7 onóra
iad. An cethramhadh adhbhar, do
chum aleime do chor a cceill go
hiomlán do luchd an domhain, is-
follusach go mór isan lórsa; 7 fós
do chum péine na bpeacthach do
mhéadughadh ag faicsin na bfiréun
ag fagháil ghlóire, ag faicsin na
nolc do rinnsead go folaightheach
dá bhfoillsiughadh a bhfiaghnaise
an domhain

An cúigeadh adhbhar ionnas
go mbiadh an corp aguinne cengal
don

donanandḟi aġnaiṡ gan mbreiṫ ndamanta, nó ṡlánaiġṫe do bhḟi-ṫeoi ain céin.

Nibhia pungadóir tar éis an breithemhnais ċoitċianaiġ úd an, ar bhiaiḋ gaċ duine aingloin nó ab péin ṡíoṙḋaiḋe gan ċríċh gan ḟoircinn.

Fiaḟnaiġthear ann so, cred fá ndéantar go ttiocfa Críosd do breith breithe ar bheoaibh, 7 ar marbhaibh, ór atáimthear go coitċeann go bḟuiġe gach uile duine bás fuil tiré dionnsoiġiḋ an breitheamhnais deiġhnaiġ. Ar féroin a ráḋ nir ro ġabh ar an ndroing ṡlánḃoċtán do beinthear doine bheoa, ór gé fuaradar bas cor-parḋa, mairid go síoṙḋaiḋe an bithbhaiḋ ṡbioradálta: 7 gur ab

⁊ an ndroing ndamanta dobeir ċsír mairb ar an nadbhar go sgarthar go síordhaidhe ris an mbethaidh suṫain, ré Dia, iad.

OS CIONN AN NA-BRAIGHANOS. &c.

2 Thes. 2.
1 Cor. 11.
Ioh. 2.
Rom 16
Gal. 1

Ní hé amháin atá d'fiachaibh orainn na haintsgailsi atá go follas againn a ccré na nsgrbal do ċreidsin, ar ós a ccionn sin atá d'fiachaibh orainn gach coimní oile do ċreidsin foillsigheaċar an Eglais do beith dár ccreidsin, dá rabhadh sgriobtha gion go rabhadh. Tuig as so gurab mór an sechran do beir ar na heiriticidhibh, naċ creidid na neithe atá againn ó gnáthċuimhne na hEglaisi, Quæ

vo.

vocantur traditiones, muna
fáice siad sgriobhtha san sgrio-
ptúir iad: óir ar follas ar an
sgrioptúir féin, aniomad do
ballaibh, gur ab coir iad sin do
chreidsin gion go mbeidís sgriobh
tha,

AN DOBHRAMAN SUNN.⁊c.

Foillsighthear so an tarba
atá ina ndobhraman go nuige so
do chreidimh; gibé tre chreidfes
iad, biaidh an chomhthromas atá an
flaithiomhnas nimhe osgailte roimhe.
i. toradh an chreidimh.

Fiafruighthear ann so, an bfoil
d'fheidhm ann in mile chriosdaidhe
fá féin a slánaighthe iad so mile

Sco. 3. do ċreidim? Asi an beagna go
d. 25. q. bhfoil dfhiachaibh ar an uile
1. D. duine foghlamtha, ⁊ ar an uile
Dom. 3 duine ghabhfoil cúram tteagaisg
d. 25. q an phobail aintsgail na creidme
3. go hiomlan do ċreidim go fol-
lus, ⁊ a fhios do beith aige:
na daoine aimbfhiseacha thrá, do
gheib tógbháil fuar ḃanḃardha
⁊ nach cualaidh iomrádh go meinic
ar aitheasgalaib an ċreitimh ní foil
dfhiachaib orrtha fá féin a flá-
naighthe a bhfios uile do beith aca
as atá d fiachaib orrtha na hain-
teasgail as primhopálta, ⁊ as mi-
onca gacclannid iomrádh, do ċre
idim go follas.i. a ċreidim go-
bfoileoinntia amháin an, go bfoi-
lid tri phearsa fen trionoid,
go ttáinig Criosd accolann
daonda

gur fhulaing páis. Ce. átá dfeu-
chab ortha fós beith ullamh do
chum an uile neith do do chreidimh
agá bfuil lebhar an glas gurab
coír a chreidim Asailidhe nis so as
coír do uile duine a dhichell do
dheunamh fios airtegal an chrei-
dimh do beith aige go hiomlán,
7 amhail cenne bheith do mhea-
bhair aige: 7 dá nab aige san
thingadh ma dtuigse i ar amhlaidh
ar sin é. gibé do fhionnadh
abhfios so uile do bheith aige,
7 léigis sin-de tré mhan bhechtnai-
ghe, ní gabhthar a leithsgél an
bhicor.

Sco. 3. do ċreidim? Asi an beithghna go
v. 25. 4. bhfoil tfhiachaibh ar an uile
1. D. duine foghlamtha, ⁊ ar an uile
Domi. 3 duine ar abfoil cúnam teagaisg
v. 25. 4 an pobail aintegail na creidme
3. go hiomlan do ċreidim go fol-
lus, ⁊ abhfior do beith aige:
na daoine ambfhearacha thná, do
gheib tógbáil suas banbanḋa
⁊ nać cualaiḋ iomráḋ go meinic
ar aitegalaib an ċreitimh ní foil
dfhiachaib orta fá féin a flá-
naigte aibfior uile do beit aca
ar atá tfiachaib orta na hain-
tegail ar primopálta, ⁊ ar mi-
onca gacclaind iomráḋ, do ċre
idim go follas .i. acreidim go-
bfoilcointia amháin ann, go bfoi-
lid trí persana san trionoid,
go ttáinig Criosd accólaind
daonda

gur fhulaing páis. 7c. Atá ḋfia-
ċaibh orta fós beith ullamh do
ċum an uile neich dhó do ċreitsin
aga bhfoillsiúċad an eglais gurab
coir a ċreitsin? Massaille nis so as
coir do gach uile duine a dhiṫċell do
ḋéanamh gu fios airtegal an ċrei-
dimh do beith aige go hiomlán,
7 amháin eccné bheith do mheadh-
bhain aige: 7 dá nab aige san
tsingaidh ma tteingce í as amhlaidh
as fhiin é. gibé do fhioradh
nabh fios so uile do bheith aige,
7 léigeas sin-te tré main bhichtnai-
ghe, ni gabhthar a leithsgél ar
ḃicor.

AN 7 CAIBIDIOL

DON CHOISNEGADH.

Nihé amháin, gurab cóir don chósdaidhe aidmheil an chreidimh do chreidsin na inntinn, acht as cóir dó a chor a ccéill lé comharthaibh foirimeallacha, go ccreideann iad: as dona comharthaibh as feirr chuireas sin a ccéill an bioth, comhartha na croiche lé ndénmaoid an ccoisrighadh; óir as é sin armas an Chriosdaidhe, lé naithnighthear ridiridha Criosd tar pheacaidhibh na heglaisi naomhtha, mar atáid na geintlidhe.

geintlidhe, na turcaigh, an cinedh
Iudaidhe, na heiricidhe, agá mbi
grain an comhanta na croiche.
As amhlaidh as coir do dhuine
a choisreagadh, barr a bhaise do chor
an uachtar a éadain an tús ag ta-
bhairt aighthe a bhaise air féin, 7
ag radh In nomine Patris; na
dhiaighsin an iochtar a ochta, ag rádh
& Filii, dá éis sin ara ghualainn
chliabh rádh & Spiritus na dhiaigh
sin ara ghualainn deis, ag radh
Sancti, fá dheoigh an lán a ochta
ag radh Amen. As é ciall na
mbriathar sin; anainm an athar, 7
an mheic, 7 an Spioraid naoimh,
bioth man sin.
As mór an brigh atá agan
bhfgan bhriatharsa maille ris an
ccomhartasa donitear agá rádh:

 oir

óir ar bhfigh nách roillsighthear ruim an chreidimh uile iomlán; ag rádh iomorro (In nomine .i. ainm) ciallaighthear nách coitchean acht aon-tadh amháin, óir ar ainmnighaib aithchreidtí mbeith iomad Dia-ai: an tan adeirthear athair, 7 an mhéic, 7 an Sbiorad naomh) ro-illsighthear trí phearsanna na trion-óide, atá na naondia amháin an-fhreatáin, 7 aonchumhachtaigh: ag breith na láimhe ontoan go híosan a-nosa, roillsighthear an mac féin; daighe do thuinneamh ambroinn na hóighe. gur ghab colann daonna uime tán ré ándoghadh: roillsighthear le píoghain na croiche, do nithear ag breith na láimhe óntoan go hiosan anosa, 7 ón ghualainn éli gusan ngualainn nteir, ... bár

croiche

croiche do fulaing Criosd an ain-
son: foillsighthear fós ag breith
na láimhe ón ghualainn chlí gus an
ngualainn ndeis, go rug sé ó lai-
ge go neart, ó bhás go bethaidh,
ó pheacadh, go ngrásaibh inn.

Ais tuigthe as so an tarbha
atá san chomhartha: do chéidneithibh
as tarbhach dhúinn a thecnamh ionnas
go naithnighmid an creideamh leis, 7
go bhfoillsighthear gur ab Criostaidhe
sin: maille ris sin atá tarbhach
dhúinn, ionnas go ngoirmís a ccon-
gnamh dé san uile ni do thionnsgnamh co-
is romhainn do dhénamh: ór goirmid
go follas an trínóid ann-
noin pháis an tighearna an tan
do nímid an comhartha: an tres
tarbha, ionnas go mbiadh na ainm,
7 na éirleo oraimh anaghaidh chath-
aighthe

Ambros ser. 43
Tert. de coro. mi-
lit. c. 3,
Cyrill.
Hieron.
catech.
4. et 13
Aug. lib
82. qq.

aiġṫeḃ 7 aimsiġṫeḃ an diabail, ór
claoiṫḟi an diabhal go húnas a
ag faicsin a anamaisin le ruagaḋ
buaiḋ roiṁe ain.

Ar na haḋbanaibsi, as coim-
ḋiṁ an ccoisisgaḋ go meinic,
go háimiḋé ag luiġe, 7 ag éir-
ġe, ag dol amaċ, 7 an bḟilleadh
tar ais, an tteaċ do neaglais,
ag tionnsgnaṁ a nuile neiṫeḃ do
beiṫi do ḋénaṁ, 7 gaċ uain ṁo-
ṫóċam guasas nó caṫoġaḋ an-
diabail, no na colna. gibe lḟsap
maiṫ tarba an ċoisgnigṫa dfa-
ġail, smuainteḃ go diotċeallach
ana ċéill antan biaṡ dá ċoisn-
igaḋ, 7 bioḋ doċṫas aige go
bḟuiġe toraḋ air.

Ach. in uita. b.
Antonii
Hiero. in illi uita. b.
Hilarii.
Igna. ad philip.
D. Hier ad Eus. epis. 22
Chris. hom. 55 in. Mat

AN

AN DARA CUID DON TEAGASG CRIOSDAIDHE

Don ṗatoir, ⁊ dona neiṫib ḃías
ṡiran nḋóċċar

Oratio Dominicalis.

PAter noſter, qui es in cæ-lis, ſanctificetur nomen tuum: Adueniat regnum tuum: fiat voluntas tua, ſicut in cœlo, & in terra. Panem noſtrum quotidianum da nobis hodie: & dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris:

Et

Et ne nos inducas in tentationem: Sed libera nos à malo. Amén.

Salutatio Angelica.

AVe Maria, gratia plena, Dominus tecum: benedicta tu in mulieribus, & benedictus fructus ventris tui Iesus. Sancta Maria, mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc, & in hora mortis nostræ. Amen.

Optica

Ortha an tighearna, dan ngoirthear an paidir.

1 Ar nathair, ata a
nimh, naomhthar hainm:
2 Tigeadh do rioghachd:
3. Denthar do thoil ar an talamh,
mar dontear a neamh:
4. Ar naran laitheamhail tabhair
dhuinn aniogh:
5. Agus maith dhuinn ar bhfiacha,
mar mhaithmidne dar bhféich-
eamhnaibh féin:
6. Agus na leig sinn a ccathugh-
adh:
7. Achd saor inn ó olc. Amen.
i. biodh mar sin, no tarla sin.

fáilte

fáilte anaingil do Mhuire, dá ngoirthir Aue Maria

Dia dobheatha a Mhuire, a-tá lán dona grásaibh; atá an tighearna maille riot; as beannai-ġhthe tu tarna mnáibh; sas bheannai-ġhthe toradh dobronn Iósa. A-ncommuire amháthair Dé guidh or-ainne na peacaiġ, anois, 7 an aim-sir ar mbáis Amen. tlinc sin.

An paroshi andán.

Dochtas, an dara dor-as,
gibé toghras triall-chuige,
gach airgidh an Dia as iarrtha,
iarradh, smuaintigh go bfuiġe.

Ga

Gach itghe ar oirchis tiubhraid,
atá a huabhraid san parrthais:
abradh í so go minic,
gibé lé ffritin airgid.
2 Bíoth, a Dhé a athair neimhdha,
3 ainm, amhél gach duine,
tainm ré saoghal na saoghal.
dá neomhadh fós na cruinne
4 Tigeadh chugainn do rioghdhacht,
go nabam síodhach, sádhal,
gan ghuais nó smacht, na dhomhain
gan ómhan breithe an bhrátha,
5 Do thoil, mar aingle neimhe,
dentar linne is an talmhain.
6 Bhiatha ós ccuirp a athair
tabhair aniogh, fa arán nanman,
7 Maith na cointe do ríamhaid
gé táid na bpeacaibh throma;
8 mar mhaithmid féin accointe
do chách oile is do fonfa.

9. Na leig caṫaiġṫe an ḋiabail
do ḋol ab ḟiaċaib ormne
10 aċt ſaor inn ó gaċ ulc.
11 Dénṫar amlaiḋ maiḋ oirbḟ

FAILTE AN AINGIL

12 Dia doḃeaṫhaſa a
Mhuire,
13 A tuile lán do ġrá
ſaib:
14 atá an tiġearna at ḟoċair
aġeim roċair ċlann nábann.
15 Beannaiġṫe tuſa a ṫiġerna,
oiġmna na talṁan uile;
16 ſas bennaiġṫi an ġein nióġḋa
Ioſa toraḋ do ḃruinne.
17 A naomṁáṫair Dé a Mhuire,
abuirme man an ccloine,
guiḋ orainne na pecaiḋ
nar mbeaṫhaiḋ, ſa nam éga.

glu.

Chraosdaidhe.

Gluais mhin-ighthe

na nurnaighe 7 na pairone.

An chéadchaibidil.

Don chéadaltúr, mar atá don paidir .i. Dothchais ar nathaoi-ais. 7c.

DO fhoillsighthmean go
huige fa an ccdoonas
atá ar fhlaithimhnas nimhe
.i. tomas an chneid-
imh: ciodh fa ngcanmaoid ann so go hait-
ghim ar an tanna donas .i. an foch Lc. 1.
chas, 7 ar na neithibh bhíneas nir. heb. 6. 1

Do chapneitibh, bioth a fios ag- Rom. 5.
ac, nach eidir einnidh do slánogh- et 8.
adh gan dochthasmhan fin nach fo- Thren 3
lámh, do neoch a fios do beith aige Oz 2 8

ceana neithe ar ccuimhneach bhaidh diar-
aidh an Tía maille ré dóthchas
do bheith aige na bfaghail.

An uile athchuinghidh iomorro ar
maith thsaoghail do thaoibh an-
Aug. in ma, 7 chuirp, 7 ma's cóir dhúinn
enchiri- dóthchas do bheith againn go bfoigh-
dio lam. sin í, atá againn san paidir, dá
ngoirthear urnaighthe an tighearna:
Et gion go bfuil ar fear nach tuin-
gidhe go follas inti, tar a cheann-
sin, a tá iarraidh na nuile neitheadh,
ar cóir diarrachtionta sin.

Goirthear urnaighthe an tighear-
na don paidir, do bhrígh gurab
Mat. 6 é an tighearna féin do rinne í, 7 do
Luc. 11. órduigh dhúinne a rádh an tan
do bhímaoid ag guidhe Dé.

Ní fuil don uile urnaighthe ur-
naighthe ar fearr iná an urnaighthe sin,

ar

guiomaoid dá ḃanaiḃ an tsr. tre-
uaisle an ugdair atá aice .i. cosd-
maille nir fin do ḃríoġ go ḃfoil
nóaiṫghṡin, ionnas nách cás dá
gacéson a corp do mhedaġain, 7 go
ḃfoil iamaró na nuile neiteaḋ ar Marc.
mait dhuinn dfágail uáthe, 7 fós 11.
gurab demhin go ḃfoiġhim gach ní Ioán 14
iarrfam uáthe maille ré dóthchas 7 2, pet,
ré creidim, dá rabam ainġhidh 11
peacaid marbhtha, mar ré an bith a Mat 17
fágail 7 go maithfidh an bpeacaidh Aug.
solaghta dhuinn an tan adeimmid epi 121
maille ré dúthracht ; 7 óra chionn c. 12.
sin do bríoġ nách é amháin go niarr- Con. tol
amaoid an nach tuinġide dhuinn an- 4. c. a. 9
dia, acht go múinfid duinn na nei- Con. the
te ar cóir diarraidh 7 an modh ar Suo.
an cóir a iarraidh. An na habhr- tol.
anaibhsin ar cóir da gach Criosd- Conc.

menſe daiḋe aḃeiṫ do ṁeaḋbaiṁ áirge, a-
ca. 2 tuigsin ⁊ anáḋ gaċ laoi gonaḋ-
Aug. aineasin ġoirṫear anorta laiṫeaṁail
en. di.
chir. c. 2. Biothḋtoile A ath-
71. ain neaṁḋa, ⁊c.

Foillsiġṫear san ċeiṫ ḃromaḋnsi na briaṫra do ċumaiġ ar slanaiġṫeoir féin do raḋ ar ṫús do ṫairrṁg toile anaṫar i ffiriḋa oraiḋ fuil do iarmaiḋ aċċuinġe iḋ ḋ. A siaḋ na briaṫra sin (A ḋ naṫair aṫá ḋ rlsin) ar leis na briaṫraiḃ do ṁúin ḋ maiġistir nfiraiṫe Críosd féin, cr so an mod ar ar ccor féin ḃeṫ díonsoiġṫh na huṁaiġṫe do ġuiḋe té. i. ma-
Mala. 1 ille ré grádh, ré heagla, ré huṁlaḋ, ⁊ maille ré teċṫċer; ór ni

Fhoilid

ḟoilid briaṫra ar bioṫ ar mo ṁo-
ſglas tuigṡe sin ím máid na bria-
ṫra ṡo (a ġ naṫ ġ atá ar nſinh)
Aintan iomorro ġoirmid ġ naṫ ġ leo.
ḋe, ar tḃeg ḋúinn gan gráḋ ḋf- mag.
oillsioġaḋ inġ ċloinn ḋó ar tḃeg sermone
ḋúinn fós gan tectas do ḃeith natt
againn go ḃfoiġsin ar natcuinġiḋ dom.
uaiḋ, 7 naċ bia miġsin aite ar ín
tá hiarraiḋ ġ. Ag ráḋ (atá ġ Esa 42
rsin) ar tuigṡe ḋúinn ġab é pri- et 63 q
oṁsa 7 airtrí nimé 7 talṁan é,
go ḃfoilid na huile ġ aċumasa-
iḃ, ġab éirim leis an iarraid
do tabairt ḋúinn, 7 fós ġob oir-
ċis ḋúinn teſ da iomsoiġiḋ maille
ré ḣuṁla 7 ré humlaṡ. Ag ráḋ 1 Pet 2
go ḃfoil an naṫair ar nſinh, ar Heb 11
tuigṡe ḋúinn naċ foil ar oiliṫriġ 2. Cor 5
naċ fuair seilḃ aniogiġṫa go

ḟóill ionnaim féin ꝗ an talmainsi,
ag siobal ioin ꝗ nifrecainnoib; io-
mar go bḟoil feiḋm romór ar cu-
ṁdioġaḋ an naċan agaim,
Rom. 8. Bioḋ afios agat naċ aċaim na-
Cipri. dúnṫa dúinn Dia, man as aċain
Irenm. 6 nádúnṫa do Ċriosd é, as athain
Greg. toġaiḋi do ṫoġ man oiġreóa ⁊ a
nic. oiġneas a bḟlaithesmnas inn. As
orac. tuigṫe as so náchéidir leis an
2 de bpeacṫaċ naċ foil ag ṫall doċum
orac. na hoiġneasasa, as aṫá ag da-
do. ingmoġaḋ na bpeacaḋaib gaċ laoi
a ġainm mar aṫair, na lé duine ꝗ
Aug l 4 bioḋ da bḟoil don taoib a moiġ
de simb. doneglais; óir gibé ag naċ bia an
ad caue. Eglas na máṫair ni bia dia na aṫ-
3. air aige: maissin gach diomcoin bio
humenos so ag gairm anaṫa na bparon, ⁊
c. 10. gan afios aca cia as aṫair doib.

Tabair

Tabhair dot aire mar do órdaigh
ar slánaighthéoir sinn (a ar nath-
air) do rádh, tar a rádh (a ath-
air); ionnas go ttuigmís gurab Mat.
bráithre dá chéile sinn uile, go bhfoil 23
d'fhiachaibh orainn grádh bráthardha
do bheith againn féin ar a chéile, mar
atá grádh athardha ag Dia orainn; 7
nách cóir d'énchuid againn tarcaisne
do dhénamh ar an ccuid oile, ar an
adhbhar gurab ionann uaisle dhúinn a- Luc. 11.
bhfiadhnaise Dé, ór as clann énathar
sinn: 7 cós ionnas go ttuigfedh gach
nech nách ar féin amháin as cóir dhó
guidhe, acht ar gach oile go coitchenn
an méid dhiobh bhias na mballaibh
fírinnecha ag an eglais.

3. ATÁ AR NEAṀAIBH 7c.

Foillsighthear ann so an chédachu-
inghidh

inġrḋ iarmaid ṡan ṗaitir .i. nao-
ṁṫar tainm.

Psal. 110 Bioḋ a ḟios agat naċ iarmaid
Mat. 5. naomħtar nuaiṫe naċ ḟoilaige ḟé
1. Pet. in ċṙia do ṅaṫair .i. linṫa an so, óir
2. et 4. atá naomħtar éigcinnte naċ éit-
Col. 3. ir do ṁltoġaḋ an féin riaṁ, aċ
Rom. aré ni iarmaid an naomħtar a-
15. tá an féin do bheith follas ag
Eccli. caċ uile. Aran naċbḟuil t̃ ga bfo-
.36. il iomad ainċrioṡtaiḋe eiriceḋ
7 ḟbiṫaċ ar. ḃo an tcṁáin ag ta
bairt mithliġṫa 7 aiṫis do Ḋia,
7 ag naċ li iomraḋ naomħṫa ar
bioḋ ar do óirtaiġ ar ṡlánaiġṫh-
ir dona ċoṡtaiḋib atá na cciom̃
doġṫa ag Dia 7 lḃ ab mian on-
óir do taḃ gt tá naċan, aġuiḋe
go tiṫtaṡ aċ diarraiṫh a anma
do naomħaḋ .i. aċlm ṡ. ḃolas 7 a iom

ráḋ

radh neomhtha do beith accroidhe, 7
ambél gach duine, ar fód an bhetha
go coitcheann ar sgaoil a fhertaim 7
a bhfertadh uatha, ionnus go moladh
7 go nadhradh gach aon é mar as
cubhaidh.
As fuime do órdaigh dhuinn an aitc-
inngirés diammaid do céidneithibh
fuil do iammacis aitcuingidh ei-
le do bhríogh gabh cóna don chlo-
inn dilis oncin a naitg diammaid ar
túis, mar an ní féin a focan dhoib
féin: maille nis sin gobfoil dfi- Deut. 6
achaib orainn dia do gradhugadh ós Matt
cionn na uile neithibh, 7 gradh do 22.
beith againn dó nach bia againn dúi- Marc.
nn féin gan nadhbhar gabh uaidh sin 12.
do gheibmid gach maith; 7 uainn féin Luc. 10.
gach olc.

AN

AN DARA
CAIBIDIL

Don dara hatċuingiḋ don paidir

4. TIGEADH CHUGAINN DO RIOGHACHD. &c.

Miniġṫer an so an dara hatċuinġiḋ don paid- ir .i. tigeaḋ do riog- ḋaċ.

Ionnas go ttuigfea, cia an rioġ- ḋaċ sa iarrmaoid ar Dhia do ċor ċugainn: bíoth a ḟhios agat go ttuig- ṫer rioghdhachd Dé ar ṫrí mothaib san sgriobtúir diaḋa: do ċéidmeitib do beirṫer rioġ- ḋaċ Dé ar an ttiġearnas naomh- tha

ṫa atá aige ar an uile chréaturi
a nimh, a ttalamh ⁊ a nifrionn, ar an Ps. 94.
nádúr gurab é féin a ttighearna Ps. 114
na ttrínta, a ndia ⁊ a ccruthaig- Esa. c.
theoir, ⁊ ar dá réir sin ṡoiṁnas 46.
⁊ riaġlas iad do réir a thoile, Rom.
féin. Do beirṫsi fós rioġdacht 14.
Dé, ar na grásaibh le ṡoiṁnan Dia Mat. 6.
anmanna, ⁊ croiḋe na ndaoine: Psalm.
ar leis an rioġdachtsa dfaghail 22.
dúinn fuasgailtear ó ṫighearnas
an diabail, ⁊ ó phríosún na bpec- Col. 1.
adh sin. Do beirṫsi leis rioġdacht capi. 5
Dé an rioghdhachtas na glóire, do Mat. 8
ġebhaim san bheatha ṡuthain, tar
éis imtheachta as an ghleann na
na ndeor; ⁊ as an an modh ndérġ-
ṁachso tugṫar an rioġdacht ar
a luaiġ linn ann so, óir an rioġdacht
iarrmaoid ann so, atá ag triall
(cugainn: mar

Cyp. serm. 6 — man sin nach labhramaoid ar an
Chrys. in c. 6 — cceidrioghdhacht, acht an nádhbhar go
Mat. — ttáinig sí chena: ní labhramaoid
Aug. l. 2 — fós ar an dara ríoghdhacht, do
de serm. — bhrígh go ttáinig cuid mhór dhi, 7
in mon — maille ris sin gabhmaoid í, 7 an
Hier. in — ní iarrthar san chéadachuinghidh an
c. 6. mat — nádhbhar sin acht sí an treas ríogh-

dhachtsa amháin atá go hiomlán gan teasbhaidh, iarrmaoid ann so. Ar ma-raid tre glóire Dé agus maitheas dhuinn san chéadachuinghidh, iarrmaoid ann so san dara hachuinghidh agus nglóire féin .i. ríoghdhacht Dé mar ar comhaoil do chloinn oighreachta an athar dhiadha. As sin gurab é sin an ainm iarrmaoid ann so glóir shíorruidhe anma, 7 chuirp, do bhrígh ionnus go mbiadh tré hiomlán tar éis lae an bhreitheamhnais. Ar tteacht iomorro na ríoghdhachta

ara

arabiaiḋ tighsintear, ní hé a 1.Cor.
ṁáinagdia, aċt ag an uile neoṁ 15.
go háirṁiḋe tre air leo an bheiṫ- Ps.67.
ṡinnáis, ⁊ an uile ḃneiṫiúin, ionnas Ap. 22
naċ bá héidir le heinni urcóid Mat.
do ḋénaṁ ḋoib, ór ḃeacaiḋ cuṁh- 22.
ṡa an diabail ⁊ na bpeacthach ar
neiṁṫní ando sin, ar an nadhbhar
go mbeid ceangailte a bprío-
ṡún ṗíoṙḋaiḋe aiṁneaṁ: biaith
síoċh idir an nanam ⁊ an corp,
ionnas náċh bia guárasaċt ó ċha-
ṫ ugċib na colla óntha: ní bia
ḟgla an báis ná an bin ichiṁais
deiġḟinnaiġ óntha; aċt biaiḋ éin-
ṁioġḋaċt chuinn rocain ag a-
ndontaiḋ na naingeal an aġaiḋ
na tríonnóide, an ambia seabh Ap.22
ṗíoṙḋaiḋe gan eagla a caill inna
agan uile ḟinn.

AN

AN 3. CAIBIDIL

Don treas athchuingid.

5. DO THOIL MAR AN AIN-GLE NIMHE 7c.

R an ttreas nathchuin-gid tigthear ann so .i. Deuntar do thoil ar an ta-lamh mar do nitear ar neamh. Ar an nadhbhar go nabair
Mat. 7 ar slánaightheoir: Ni hé gach sin-
et. 15. ntsine ateir riomsa, a thighearna a thighearna, acht a sé an té do ní tuil mathar atá ar neamh, racheas go ríoghachdas nimhe, ar cosmh-ail dá gach aon lenab mian triall don ríoghachdas sin, gras 7 cumhachtadh diarraidh ar Dhia lé ttiomghna a thoil.

Ar

Ar fuime sin ar niarraidh an
noiġnesa .i. ríoġḋacht nimhe ar an
nathar san dara hathchuinghiḋ, 1. Pet.
iarrmaoid ann so an modh ar a 5.
ttiocfam do chum na hoiġnesa- Heb. 3.
sa .i. grása lé niongnamh toil ar Act. 5.
nathar 7 lé ccoimhbholam a aitheanta.
Ar ann so mínighthear an slánaiġ- Iob. 2.
theóir dhúinn, an riaġail lé noliġ- 1. Pet.
mid an mbeatha do riaghladh .i. 4.
toil Dé. Ar iomdha olc éiriġhes
dúinn, do bhríoġ nách léanmaoid an
riaġailsi, ór gach imreasan, 7 gach
ní oile dá néiriġheann eadrainn san-
tsaoġalsa, asé ní ar ciontach ris,
go mbí gach aon gan fhéchain ar Deut.
toil nDé, ag leanmhain a thoili féin 12.
7 ag dénamh ré mian a antoile do Bern.
chomhlíonadh: dá ccuirmís trá ar serm. 3.
ttoil féin ré toil nDé, do dhéin de sup.

ar contoil a ṁáṫar nác claoċlaoiḋ-
ṫear atá airgisin, ar mar sin do
bheamaoirne uile an ḟintoil 7 ni
biaiḋ trioblóid an bioṫ sonaiṁ.
1. Reg. As tuigṫe as so, gobéal ḋf-
3. Act. iachaib orainn, ionnas go ccrui-
9. et 21 mis an ttoil do réir toili Dé
Rom. 1. doiġiṫe do bheiṫ againn san uile
Iac. 4. ní dá ndoilġeasaiġi orainn, óir as toll
Iac. ibid as dá gaċ aon nách éirghin ní an
Ioan. 1. bioṫ do ḋénamh gan tol dá ḋéan-
oghaḋ, nó dá fulang go háiriḋ.
Psalm. Tabh í do tairne ma a teintin an
102. so (mar do míniṫir anann) ionnas
S. Basil gó ttuigmís gurab cóir ḋúinn
cát. 5. amhain do beiṫ orainn beiṫ umhal
Mn. tia. do Dhía. 7 ullamh do ċum a toil
Crys. in do ḋénamh comhairgaiḋ ré hainguib
Cat. 6. neiṁ, nách ḋfaoid claonach bég dá
Alt. loighioḋ óna toil féin, 7 grás, 7

cuid

cuirdioghadh dhiamhaidh ┐ féin chuige Gen. 3.
singóe ar ttech ┐ prímha na hasuim- Gen. 8.
lasa. do plantaidhtheó lé fechadh Mat.
na sinser ionnainn do sgrios uaim, 26.
munna sgriosa Dia féin lé gnás-
aibh sbeisialta iad.

Go deimhin dá mbsinnaoir féin mar Gen. 3.
an uile tháinig tré sumhlas an sin-
sir, mar na maithisse tháinig tré
umhlas an slánaightheóra Criosd, Ioan. 4.
do ba ceím dhuinn an atheirghidh 5. et 6.
siiadich ┐ ann so, i. grasa lé mbein-
aoir umhal do Dhia, ionnas go ttig-
eó linn a thoil do dhénamh, diamhaidh
go dithnasach menic.

Gidheadh as tiomhaoin dúinn so
do shmaoidh ┐ mian chlasin féin a
chrioghadh leis achtadh ┐c oidhnid
a thoil do dhénamh: As amhluich
do níthsi a toil a aithlíca do chuimh
éud.

AN .4. CAIBIDIOL

don cethromhadh hathchuinghidh

6. BEASTHA DAR ccuirp .7c.

FOillsighthear anois so an cethromhadh hathchuinghidh .i. an naran laethamhail, tabhair dhúinn aniogh. Is marraidh iomorro na neithe bhíos ar ré glóir an nathar, 7 risan nglóir shíordhaidhe atá fán ccó-
Ps. 39. mhair féin go nuige so; iarrmao-
et 104 id anois mar chloinn ar ar nath-
Deut. air mar bhfuil taidhbhre, ar tigh-
10. earna na nuile shaidhbhris, gach ní
Gen. 28 atá na riachtanas ar ar mbethaidh ccorpardha

ccorparḋa mar atá biaḋ ⁊ ðeo-
ach, ⁊ ꝗ ꝗ mbetharḋ Sbiorardálta
mar atá sacramaint cuirp an tti
ġerna, ⁊ na sacramainte oile ꝗ
cēna. Anan naḋbar ē nach éidir
leis an nanam gan congnamh an
cuirp ḋfġoibrighte do ḋēnamh lé
ttiocfaḋ sé dionnsoiġiḋ na beṫ-
aidh siordhaiḋe as iomchubaidh
ḋūinn riasanas an chuirp diamha-
idh maille ré riasanas an anma Gen. 28
ionnas nach cuimgeḋ anfbaidh do Mat. 4
biaḋ ar an ccorp toirmeasg an Ecc. 15
ḋfġoibrigtib na hanma; gonaḋ ꝗe Pro. 9.
sin iarrmaoid arán, ór ciallaiġiḋ Mat. 6
arán anuile biaḋ: atáid ē dá et 26.
ġné biḋ ann, .i. biaḋ sbiorardál- Ioan. 6.
ta, ⁊ biaḋ corparḋa, ⁊ iarrthar Hien. in
gach biaḋ ḋiob ann so, go hair- cap. 6.
iḋe corp Criosd ar attugthar Mat.

arán, go meinic san Sgrioptúir.

Aiteinmid an narán féin nis an arán iarmhart an so, ⁊ an nádúir ⁊ már ⁊ Chriosd labhramaoid gurab é ⁊ narán féin go fírinneach é ón ar dTiġearna féin docum ⁊ slánaiġthe do furtacht leis an Spiorad naomh amhluint na hoiġe é: ar dTiġearna fós do bruitheadh ⁊ ghreidil na croiċe é, ⁊ ar ċugainn leis ċuimhniuġ ⁊ bórd na haltóra go laithemhail é, dá ċaithemh. Mar ⁊ an ngán cconrpanda fós laibhiorham, iarmhaoid an dia ⁊ narán tillsi féin .i. ní agá mbia tiotal cheirt agaim ċuige gan ċuid duine oile de léighin go leiġ coónaċ ċugainn.

Gre. in serm. de o:. Do. Ambr. li. 5. de sac. c.4. Aug. li. 2. de ser in mont. ca.12. Auth. operis. imperf. in cap. 6. Mat

Tabhair do daire náċ é ní ateirmid marán, ar ⁊ ngán, ⁊ an nádhbar gurab riachtanas coitċeann

atá

atá orainn uile, ⁊ gurab aċtáin
coitċinn atá againn ar a niarrmao-
id furtaiḃ; ⁊ gurab cóir ḋúinne
féin guiḋe ar aċeile mar a tobra-
mar ṫuas.

An teirmid ar narán laeṫeaṁ- Ambr.
ail arán náḋban go mbi marsa- lib. 5. de
nas gaċ lae ris: ⁊ fós toċriog Sacram.
náċ cóir ḋúinn beiṫ na ḋuinmarach, cap. 4.
ċorsdarsaċ tiaġnaiḋ, as beiṫ na Tim. 6.
rimpirde, mar bius gulairi- Pr. 20.
ail ag caċ uile go coitċinn, do Gen. 28
ċosġ ar mársanas amáin.

An teirmid amaruġ, dá ċor ac-
ceill náċ cóir ḋúinn cuid an lae a-
márach do beiṫ na buaiḋirt o-
rainn anmoġh, ag teaċt ecnaid ⁊
seinbis té, ⁊ gan a fios againn
an mainfim amárach, ór as lór Mat. 6
don ló amuġ a ṫruibiod féin na

 ḋiaiġ

ḋiaiġ, as aré ní as cóir ḋhúinn
cuid an laé amoġ diarraiḋ amoġ
7 an paidear ċéadna do ráḋ amá-
rach diarraiḋ choda an laé amá-
raigh.

Guiḋiḋ na naoṁ ar son go ccuir-
ḟeaḋ dia toirmisg orainn fá ċúr-
am rſſúnta, nách cuirḟeaḋ buaiḋ-
reaḋ ar an ccéibaḋ, na ar ar noibrgh
oibrġṫib, do ḋénaṁ fán ní dobiaḋ
na riachtanas orainn san aimsir
atá ċugainn, go háirithe más ní é
ar nách biaḋ breiṫ ar oile; ór as
ionann ḋúinn cúram do beiṫ againn
fá ḟion nó fá ar do ċruinniuġaḋ
san ḟoġmar fá ċoṁar na bliaḋna
uile, 7 cúram do ḋénamh fá ċuid
an laé amoġ amáin, ar an ndóbar
nách foil lá oile againn dochum a
naiṫbaná na ḟinbána dobhuain ar
amoġ

aniogh ón da léigmis curd angn-
naigh don ghort gan bhuain go
hennach, 7 curd antsamhnaidh go
samhnadh ní budh éidir abuain an-
uainsin, is an nadúir nách mainfidh
oinnidhe: mar sin nách foil peac-
adh do dhuine a leithéidsin do chun-
am pisinta do dhénamh rá riass-
anas na haimsire bias chuige; ní
hé amháin as mó an peacadh dhó sin
do léigen thairis gan dhénamh na
tnáth féin; go háiridhe más
duine é ar abfoil sin dfiachaibh
asa oific.

AN .5. CAIBIDIL.

Don chúigeadh hatchuingidh.

MAITH NA COIN-THE, ⁊c.

Tagartar ann so ar an cúigeadh hachchuingidh don phaidir. .i. maith dhúinn ar bhfiacha, mar mhaithmid féin dár bhféichiomhnaibh. An ní iarrmaid trá anuile mhaithsa fhíorbhaidhe ⁊ iarrasam hinn gonuige so, iarrmaoid is na trí hatchuinghibhsi mar an ndiaigh ar scoradh ar anuile olc dá ttáinig, dabhfoil. do lathair nó

nó dáttuiocṫar sé iarnmaidsa-
natċuimġidsi .q. siadhadh .q. an nolc
tocuadh ċort. .i. an pheacadh don ri-
ḡing, ór mar foillsighis an tsoisgéla
ag Matha suinteireisiò caibi- Mat. 6.
dil, as an an bpaidir do beirthir
peacaḋan ro;dobriog ġabh iom.
tá piaca linfis oraind ag Dia
an son an bhfeiċeadh-ing atá díol
an aindligidh do beirmidne ag
dénaṁ pheacaidh na aġaidh; an ċaoi
ar cóir dobuaim dinn fa bureach
aitchne; 7 díol na ndeaġoibrugh-
ti do leigmit thoraim ag dénaṁ
a ; peacaidh, 7 bíos d'fiacaib ora-
inn do dénaṁ: ór as lé Dia sealbh
dilesa an uile ġníoṁ; gonadh ai-
re sin bíos fiacha aige oraind is
na ndeaġoibriġthib léigmid toraim
tré mainneasnaiġe. Asan ndóbh-

bar

1. Thes. 5. Cyp. in serm. de orat. Dom.

ḃar sin ó luiġes na peaċasa go
meinic orainn, ní foláir dúinn ar
bpaidir do rádh go menic ag
iarraidh maithmheaċais ar Dhia,

Tabhair do taire ann so gé
ġoirmíd ar narán féin don arán
iarrmaoid sanctchrí omhodh hath-
ċuinġiḋ, 7 ar bpeaċa féin dona
peachaib iarrmaoid do maithiomh
dúinn ann so, naċ ionann moth ara
bpaġmaoid gaċ cuid díob so ór
as ó ṫiodhlaicṫib Dé da ġeibmíd
an tarán, 7 ón olc féin do ġeib-
míd na peaċasa do ḃeiṫ orainn.

8. MAR MHAITHMID FEIN. 7c.

Foillsiġṫear san litirsa an
coinġeall ar a niarrmaoid maiṫeamh
ar bpeaċ ar Dhia .i. ar eas, sinn
féin

féin do beith maithmheach dár cco- Marc. 11.
mharsain, mar tá is na briathraibh
siud na paidre, mar mhaithmid-ne dá Col. 3.
bfeichemhnaibh féin. As follas as
so go bfoil dfiachaibh oruinn an
tainmhlighedh nó an tarcaisne do
bhein an ccomharsa dhúinn do
mhaithemh dhó, mar iarmaoid féin
maithemh an ainmlighidh do nimid ar
Dhia, air: óir ní bhí Dia trócair- Luc. 6.
each, as ris an tí bhios féin tró- Mat. 6.
caireach, agas ní mhaithfidh a pheacaidh, et 18.
as don té bhios maithmheach do chách
oile, do réir fhiaghnaisi Criosd Eccl. 29
san tsoisgél: mar sin gurab mó Augu. in
iarras an duine níos trócairighe níosmh- Enchir.
thrócaire Dhé má a thrócaire ad Laur.
ag nádh a paidre, óir ní iarrann- cap. 74
trócaire acht ar an modh ar a-
ndénann féin trócaire.

giodhedh

Gidheadh bíodh a fhios agad nách ceirt doit aléighinn díot do pháir-tighthe do nádh, tá mile céad an fhadh tamaill nách foighthea uait féin unchóir thinntinne ⁊ do chomhairsain do léighinn díot: óir atá riaraidh na ngrás atá tri baidh ort do chuim na huncóiri ⁊ do léighinn díot ag-at féin parrtis.

AN 6 CAIB.

Don treis fhoighid hathchuimnighthe.

9. NA LEIGEATH-AIGHTHE .⁊c.

Foillsighthear dhuinn ro an reis fo hathchuimhnidh .i. na léig a ccathaighthibh inn. Ar ro iarramaoid cong-namh a ndaghaidh an uilc atá in ar ccionn

eccrann .i. cathaighthe an diabhail, na Iob.7.
colna, an tsaoghail, ⁊ cion ar nach 1. Pet.
na cathaighthe ar slighe do chum 5.
an pheacaidh, ⁊ do bhríogh go bfuilid Ephe.6
ro ghuasachtach no chunntabhartach
ní folám dhúinn a iarraidh ⁊ dhia
gan cathaighthe le ccladhoibreadh sinn
do léigean orainn.

Tabhair do taoibh an fo gidhé
ceill comhthéagh na mbriathar laa-
dinnsi, Et ne nos inducas in ten-
tationem. Ná beir a ccathaighthib
inn, tan achean sin nach é ní iarr-
maoid an Dhia gan ar ttriall
do chum peacaidh, óir ar is ris gaiche- 2. Pet.
adh ⁊ an diabhail, ⁊ a mbi gnáth 2.
mhór ag Dia, ar a rá ní iarrmaoid 2. Thes.
an ccosnadh ⁊ a choimhghabhail dho 1. Cor.
chum ... sin óir ar gnáthach linn: 9.
a iarraidh sin aitteché do Dhia, ⁊ fuiling 1Mc.1.

ai

ní do ḋénamh, do féudfadh sé do thoirmisg, gurab é féin do rinne an ní sin.

Do ċinnomorro Dia gach buaiḋreadh, 7 gach caṫaiġṫe dá ttarrnginn an diabal ar na daoinib, 7 do

Heb. 2. ḟhéudfadh a ttoirmisg dá ttogradh féin; gidheadh fuilngidh sé an uairibh buaidh do breith ar chuid diobh, an tioġail na bpeacadh ttrom do rinnegdar dá ntoilin féin gan ró caṫoiġṫe do ċor ortha: ar an nádhbar sin iarrmaoidne ann so ort, gan an dioghaltas céadna do ḋénamh orainn féin inar bpeacadhaibh.

AN

AN 7 CAIBIL

Don tseachtmhadh hathchuinghidh

10. ACHD SAOR INN.7c.

San tseachtmhadhsi foill-
sighthir an athchuinghidh
dheighionach don phaidir .i.
saor inn ó uilc. Asé ní iarrmaoid
ann so an scaoiledh ar an uile olc
dá bfuil do láthair dá ttiucfaidh
chugainn, nó dá bfuil inar ccionn:
gé iarrthar tra cuid díobh so is na
hathchuinghidhibh ar ar thráchtamar
tuas, tarraicheann sin iarrmaoid ann
so leis iad: óir as gnáthach lé nbfc,
an tan iarras iomad athchuinghidh
fá seach, iad sin uile do chur an én-
athchuinghidh

Cip. ser. 6. Aug. l. 2 de serm in

mont. Ueo. et Nipet. in c.6. Matt.

atċuinġiḋ amáin cá ḋeirḃ, mar
ḋamtuioġaḋ ar na céadtoġuin-
ghthib: mar a tein duine, a tá n
ag taobaḋ bruin 7 taroġ 7 tom
naill, 7 mo ċloinne uile mot.

Tabhairdo duine nác é ni tho
theagaisg criost dúin an so, a
rannaid an peacaḋ ⁊ olc dáinnḋ
e mar a tá tein ṡs, boġaine, bás,
do ḃrioġ gunab iomḋa ní ṡaoil-
mitne do bheith olc dhúinn, 7 go
ḃeaiceann Dia gunab é ⁊ lis tig
asda, 7 gunab iomḋa ní ṡaoilmid
do beiṫ maiṫ ḋúinn. 7 go ḃeaic-
eann Dia gunab é an ndaimhlear
tig asda; ⁊ an nadh ḃus sin rann-
maoid ⁊ Dhia, do réir ṫeagaisg ⁊
slánaighthora, an peacaḋ an an
Eccli. 23. ní ar aiṫnid ḋó féin do beiṫ olc
ḋúinn, ní an an ní ar olc linn.

DEAN-

CRIOSDAIDHE.

DE NTAR AR A MIAR R-
MAID 7c.

Foillsighthir san chéd dhineamh aing ciall an focail úd (Amen.) A tá dá chiall san focalsoin; an chéidchiall as fíor sin, no go fírinneach: an dara ciall, bíodh mar sin, no déantar sin, 7 as í an chiall dáirithneachtsa a tá aige ann so; 7 ann gach áit oile ina mbíonn a ttúa in-ghnidh; an chéidchiall a tá ann an deireadh na cré, 7 ann gach áit oile ina mbí aithnéis no foillsio-ghadh amháin.

AN

AN .8. CAIBIDIOL.

DON Aue Maria.

I:.DIA DOBHEATH-ASA A MHUINE ⁊c.

FOillrighthi ann so fáil-
te an aingil Gábrial
ré Muire an tan do
ghabh mac Dé Críosd
luc. 1 na broiṁ. Bioṫ a fior agat gun
Chrys. ab uime a deinmid an táuemanna
in litur- a noidhigh na páirtne, anan nádh-
gia. lac ban go bfuil Muire na habcói-
in litur. digh léraiṁ, ⁊ Críosd, do rér mar
atá Críosd na abcóitidh agaiṁ,
léraiṁ ⁊ an tatḟ; gonadhairesin
an

an mamnaiḋ an naċċuinġeḋ ꝗ an
nachain lé tegaſg ccriosdo, do
ḃeinmid aġaiḋ ꝗ Aſſhuine, ionnar
go ccuinseḋ impiḋi an a mac, ⁊ ꝗ
aċain an meic chédna, tán, naċ-
ċuingiḋib do ṫabairt dúinn: óir
as gnaithbhés ag daoinib an tan
iarraid aċċuinid ꝗ prionnsa, lab-
airt ris na daoinibh as treisi do
ċéd san ċuirt na ḋiaiġ sin, ionnas
go mbiaḋ a nimpiḋe léo. Adein-
mid do ċéidneiṫib, Dia do ḃeiṫa
dá ċor a ccéill gabh cáinde agas
daoine muinntire agá ḃfoil ḃolas
uinte sin, ionnas gurab cosmhuil
dúinn ḃeiṫ tána uinte, As nime
adeinmid briaṫra an aingil tan
briaṫraib oile ag cor na táil-
tisi, anan náḋḃan go ccuimniond
cuimniuġaḋ na ttiodhlaictheadh

Ber. ser. 2. de aduent. et in ser de uerb Apoc. signum magnum 7c.

 mór

mór fuair Muire ré coir na mbriatgra an cétuġ a tobhnaḋ riann gáirteachas mór uirte: maille ris sin go ccuirfiod gáir-theas uirte cuimhne do beiṫ ag-ainne an na tioḋlaicṫib cétna, 7 bruiḋ fhéas do beith againd ar Chia ar a son.

13 A'thuile lan
do ghras
aibh

Foillsiġ ṫhiann so an céd mol-aḋ dol enṫiġ a Mhuire a beáil
Cant. 8 de an aingil .i. a beith lán do
luc. 1. ġrásaib.
Iontas go ttuigthea cionnas
do

do bhí Muire mar sin: bíoth a
fíor agat go no ibrighid na grá-
sa trí neithe [illegible] ad Muire-
ne mar atá gan sal peacaidh do
léigin na anam. thug sí álainn do
chorp an anam cceádna lé solbháil
chir, [illegible], 7 beiogh do thabhairt
dó do chum tigoibre do ársanaibh.
As follas ar tréchduid tiob- Cant. 4
ra go naibhe Muire lán do ghná et 8.
sa, [illegible] Aug.
[illegible], 7 ní [illegible] na céim [illegible]- de nat.
adh maillicht na foloighthe: cuaim et gra.
fós annle [illegible] 7 tiogh- c. 63.
laigthe ón Sbiorad naomh go noi con trad
[illegible]; 7 do thuill anoiread ser. 6.
sin do bheith [illegible] o Dhia lé na can. 23.
tigoibrighthibh, ionnas gur cuirfo Chris. in
ós cionn annle aingel [illegible] litur. 5.
ì, maille ré acorp [illegible] do beith

14. ATA AN TIGHE ARNA. ⁊c.

Anton. hieros. in psalm. angel. Aug. de nat. et grat. c. 36.

AG so an dara moladh do beirthear an Mhuire ann so, lé cciallaighthear go raibhe Dia o thús a geinemhna riamh maille ria aga theagasg, aga naghlach, ⁊ aga coimhéd, ionnas nach é amháin go raibhe grása o Dhia aice dá coimhéd ar pheacadhaibh; acht go raibe sé féin dá coimhéd doghnáth.

15 BEANNAIGHTHE THUSA. ⁊c.

Amb. in 1. c. luc

AG so an treas moladh do beirthear an Mhuire ann so lé bfoill-

bhfoillsighthir go bhfuaráin gnára nach fuaráin bean riamh do mhaighdin ná do mhnaoi pósta: ar beannaighthe an tiodhlacadh lé mnaoi agá mbi ethir clann dfaghail, ar bennaighthe an tiodhlacadh lé hóigh a hoghdhas docoimhéd; ni fhaghann éinbhean oile ar cuid éigin diobh so, gidh fós fuarain Muire iad araon; fuarain gan choill a hóghdhasa an clann ar feadh fríoth riamh ná budh éidir dfaghail .i. mac nádúrtha Dé bhí, ionnas go raibhe beannaighthe tar an nuile mhnaoi oile.

Luc. 1
Iac. in
litur.
Aug.
ser. 2.
de anun
Dom.
Isa. 7.
Erech.
44.
Hiero.
contra
Heluid.

16. SAS BEANNAIGHTHE. 7c.

Asso an tochtmhadh moladh

do beirthsi an mhinighe ann so, ma
bheoilleagthi nach é amhain gun
bhfuil a moladh ann so i féin,
as gun thuill a moladh tré fe-
bhas antoraith tainig thi losa
Mat. 7 Cuiord é i man ar moladh an an-
gcrann toradh maith do teacht te, as
mar sin ar moladh na maithibh clann
maith do beith aca, & an nadhbhar
sin, ó nach é amhain go raibhe do
na daoine da raibh beannaighthe
taran uile, daoine, as go raibhe
na dhia 7 na daoine bhrodaighte tar
na huile, as mar sin nach é amhain
Rom. 9. go raibhe Muire beannaighthe os
cionn a uile bhan, as go raibhe
beannaighthe tar an uile chrétuir
do bhrigh go raibhe na mathair ag
Dia 7 ag duine.

AN

17. ANAOMACTHA-IN DE.7c.

Foillsighthear sona bhriathra
ir do chuir an teaglas les an aine-
manna, mar atá, an comaoine ann a
theampall dé.7c. As ann so do bein
an teaglas an tiodhal, as mó as ei-
tir do thabhairt do mhuintir, dhi. i. máth-
air dé do ghairm dhi: 7 ag na foill-
seochadh sin tiodhalsa go bhfoighe
ó Dhia (ag a bhfoghbhail ghabhail i amách-
tain i) gach ni dá niarrmaid ann,
iarmaidh an teaglas comaoineache, 7
iarrmaoidne boill na heaglaise sin
sír, gurab é an an son do ghlacach,
ag an nasbhan go bhfoilmid a-
ngcuasas mhór do ghnáth ag ainteas
ghalsa, go háirithe iarmaoid
uirthe

Aug. An-
chiridium
breuia.
Rom.
et Hiero-
nim ex
etictio
contra
eticum.

omnes
pp. in
uariis
locis.

uirthe guidhe orainn annsa a mbais
Eccli. 11 ón aré sin an ponte díoghbálach
guarasach a abhroil a mbetha
síordhaidhe go bráth 7 a mbráth.

AN TREAS CUID DON

teagasg Chríosdaidhe tráchtas na haitheantaibh.

Deich naitheanta Dé.

a inga osgladh gu ngo,
an teis tonnasach a nim,
Comhaill deich naitheanta
an ríogh,
ingtáid ann so sin fá sbé.
1 Dia bréige tadhradh ná tuig,
2 ná tabhair ainm Dé gan fáth,
3 Domhnach lá an tighearna Dé,
comh-

coiṁéadoċ lib é ḋo ġnáṫ.
4 Onóraiġ ṫaiṫne go buiḋ:
5 ná déin manbhadh, 6 drúis.
7 ná goid,
8 Ná déin bréigḟiaġnaise ⁊ nbc,
10 aṁaoin, 9 ná abḃin ná hiarḋoiċ

Cúig aiṫne na hEgailsi

Cuir acceaṁ andobairt me,
cúig aiṫne na hEgailse:
Coiṁéid gaċ saoire go beaġ,
sdéin aiċrġṅ iṁte ḋéisdeġ.
Troisg an corġas go glan glan
Uigil scrnoiġṫe na hanman
Na coṁail feoil ⁊ ḋu phroiṁ,
tra haoine ná tra saṫroiṁ.
Tré bioṫa fíon ná bioḋ rib,
éinbliaḋain gan faoisidin,
Corp ċosd ón doṁnaċ ré ccáisg,
caich

caiṫ lá éitin do mionċáisg.
Na ḋéna banais léan ndáil,
ó ṫús ċorġais go mioċeisg;
ná ó ṫús aidbint go tnod,
go dá lá ḋég d'éis nodlag.
Assuna ḋéna a nabnaimnib,
trí toimse ṫiġe an tuilimh,
iaṫbairḃṡin uile ná tucho,
dol aṡtaḃ ni bia ad ċuimhais.

GLUAIS MHINIGHTHE.

ar na rannaibhsi 7 ar na haithintaibh.

i. DA NIANNRA OSGLADH. 7c.

Tnástaramh ro fhíor ar andana doras atá an flaitheamhnas nimhe .i. an gnáth

grádh, 7 aintſliġe ġabhtan ċuige
1. Ioan. 3. ingtá comhall na naithntheadh.
1. Cor 13. As é so an torar as prinnſio-
pálta an flaitheamhnas, óir ní héi-
Mat. 7 tir leis an ccreideamh, 7 leis an
Aug. in pſal. ndóċhas duine do ſlánoghadh
gan congnamh an ghrádha, óir ní
47. foil ar ſubháilċe marbha ionnta
1. Cor. gan ghrádh. As uime ſin adeir
1. 3 Pól easbal gun ab uaiſle an
grádh ina cheachtar díobh: 7 as fol-
las dúinn ſo ó nſún, óir ní ċreido-
mid as an ní naċ faicmid, 7 ní
bhí dóchas againn ní d'fhaghail,
as antan nach bhí an ní céadna in
láimh againn; 7 an adhbhar ſin ó
do ċífimid go follas a bhflaithim-
nas gnúis na trionóide 7 na
neithe ċreidmid 7 ainteoghalſa,
ní bhia creideamh againn ó ſin amaċ

7 ó do

7 ó do ghébam anuairsin an ní
na bfoil dothéar agam ꝗ ant-
reoghársa .i. an bethasutain na-
ðanc Dé, ní bia tóɼchar ar sin
amac agam : giðeó ní fégta an
gó coimce nim. Ass ꝗ sin nác sol ꝗ
ðúin cúnam mór do beith agam
fá na neitib bénar nirán ngnáð
Ar na habhanaibh sin madh-
áil leat gnáð simmbé do beitha-
gac, comaill aitheanta Dé, bioð a-
ðeiros agat: óir ní bia gnáðh Dé
ag an té nác tiongna athoil, 7
ní héidir athoil do ðénamh gan
comall a aitheanta.

Ní fuil donuile ðligeð, dli-
geð ar córa do comall 7 ar ua-
isle maid na haitheanta, ꝗ mór-
án dadbharaib: an cédadbhar do
bhiogh gurab é Dia féin ar ug-

dar dóib, do sgríob ar túr ac-
croidib na ndaoine iad: ór ní
fuil duine ar bioth nách taisbénann
a nádúir féin dó, 7 nach éttin
leis a lesgadh na comharsan, gur ab
cóir gach aithne dhíobh so do
comhall: do sgríob na dtaighthin
Exod. annda cl. ar mhgmair iad do Mhaoi-
31.34. sin ar sliab Sinai. An dara hadh-
bar, do bríogh gur ab iad na haith-
ntea sin dlighthe ar sine ar bioth,
7 gurab iad as tobar don uile
dlighthe oile. An tres cúis do
bríogh nách fuil dlighe ar bioth as
coitchinne ina iad; ór ní fuil dui-
ne ar bioth, as a bfuil achiall ar a
cumas, gan orrtha: 7 fós do bríogh
d. Tho. nách fuil ar bioth dlighe as docra
p 2. q. do chloclódh ina iad: maille ris
10. sin do bríogh go bfuilid na riagh

anar

anas anam nuile dhuine dochum Mat.
a slánaighthe, mar theagaisgis corp 19.
san tsoisgél. Adhbhar oile fós do
bhríogh gur foillsigheadh go puib-
lidhe an sliabh Sinai iad maille- Exod.
ré sollamain móir, go ccairmfeth- 20.
aib na naingeal, go ttoirnigh, 7
go soighnéanaib teintidhe abfiadh-
nais cloinne Israhél go huilidhe.
Tabair dot aire an so bríogh
na mbriathar so, do sgríobh ar ttigh-
ghearna Dia ar tús na naitheanteadh
antan tug sgriobhtha do Maoisi
san dá chlár iad; (Ego sum Do- Exod.
minus Deus tuus, qui eduxi 20.
te de terra aegipti, de domo
Seruitutis.) as meisi do thighear-
na Dia, tug ó thalamh na héi-
gipte, o thigh na ndaoirse thu. As
uime adubhairt an tighearna na

bhuachnasa, iomus go ccuimhneodh a-
céill dhuinn go raibhe cumhachta ai-
ge féin dlighedh dordoghadh ó gras
ccion, 7 go raibhe tpiachaibh or-
ainn a dhlighedh, 7 a neas dochoi-
mhéd fá péin ccána, ní an nadhbhar
gurab é fein ní ttighearna, gab é
an ntia, 7 an ccruthaighteoir,
tug dhuinn a bhfoil. again, 7 in fein
gurab é do saor o thigh na ddoim-
si. i. ón pheacadh, 7 o shiboontas, 7 ó
bhiothmhuinntear an diabhail mo.
gonadh aine sin atá tpiachaibh
orainn fá péin ccána a aithanta
dochoimhéd: as i an cháinsi, damna-
inte, phiosrinn sioraidhe go bpia-
naibh éigcinte ganchoimhéd.

Clemen. Alex. Asé lion na naitheantach, a
deich. i. tri haitheanta bhenas ré
Dia féin, 7 seacht naitheanta bhenas

ris

fhéin ccomharsain. Ag so na haith- Ştro. 9.
eanta cona. Aug. f.

na haitheanta bhenus re dia

1 Ná hadhair Dee bréige. 71. m
2 ná tabhair ainm do tighear- exod.
na Dia go díomhaoin. epist.
3 coimhéid sáoire an domh- 119. c.
naigh. 11.

Na haitheanta bhenus ris an ccomharsoin.

4 tabhair onóir dot athair
7 dot mháthair:
5 ná déna marbhadh:
6 ná déna drúis:
7 ná déna goid:
8 ná déna fiadhnaise bré-
ige ánaghaidh do chomharsan
9 ná santaigh bhen do cho-
mharsan.
10 ná santaigh teach, ná
searbhán, óglach ná inilt bó
ná asal, ná ní an bioth
do chuid do chomharsan.

Do bhádar na trí ċeathnisin ṫnas ré Dia sgríobṫa san ċlo-ċlár don dá ċlár fuair. Maoisi, ionnas go ttugṫar aitheanta an ċlo-ċláir orṫa; do bádar na seaċt naitheanta oile sgríobṫa san dara clár, ionnas go ttugṫar aitheanta an dara cláir orṫa. As so gabhaidh é suim ⁊ éifeaċt na naitheantadh uile grádh dé ⁊ grádh na comharsan, ar an adhbharsin gibé coimhḟeas an dá aithne sin an grádha .i. grádhaigh dia tar anuile ní, ⁊ grádhaigh do ċomharsa mar thú féin, coimhḟeaidh na haitheanta uile.

AN DARNA caibidil.

Don chédaithne dia breige da dhradh. &c.

Labhairthear san tánsa q ai- Deut.
thentaib an chtochlaim .i. na 4.6.10
tri haitheanta bhuineas ré dia Mat. 7.
féin. An chédaitheni dhiob 19. 28.
so ara ttráchtar san chaibidil Psl. 11
si, gan dée bréige dadhradh. Atá Leui. 26
brigh dá aithne agan aithnesi, óir 1. Ioh. 3
asé so a ciall, adhair meisi an Heb. 5.
t-aonDia firinneach, 7 na hadhair dee

 bréige

breíge. Anan náḋbarsin atá dfiachaibh orainn do bhríoġ nahaiṫriġe, creidiom, dóċhas, 7 grádh do beiṫ againn, onóir do ṫabairt do dhia 7 dona neiṫibh beanas ris, 7 gan an onóir dliġṫear dó do ṫabairt daoinibh oile.

As anaġaidh na haiṫriġe peacaiġṫear an drong ag nách bí creideamh, mar atáid na haincriostaidhe aga mbíd creatúire corpordha .i. grian nó gealach, nó iomháiġe bodhra balbha dá nadhradh mar dhia, na heiriceidh, na sismaiticidhe, an té nách creideann na neiṫe foillsiġṫear an eaglais do beiṫ dár ccreideamh, nó léiġṫear leabhair eiriceachta gan cheaduġadh speisialta da beiṫ aige dochum a léiġṫa, nó éisteas ré seanmóir eiriceach, ṫeagaisgear nó foġla-

ghlamaidhsi draoiġeacht nó asiol-
aiġeas cuirid si a comhairle a nuṡ
ḋuine agá mbiaḋ cunnaḋ ris an
ndiabal; do ní pisreoga, nó gh-
adónacht nó do bein pádsna, a
ndénamh ḋóċ; ċreidsi daislingtib,
do ḋisinadóireacht, do néllaḋóireacht &c.
Ar a naġaidh na haithne céatna
pheacaiġsi an drong ag nach bi
dóċċas, mar atá an drongbhíos
síul do ghrásaibh Dé; mheasas nach éid
ir ḋóib aitheanta Dé do choimhall nó
na neite atá na niarsanas orrtha
dochum aslánaiġthe, do ḋénamh: &
an drong aga mbi dóchċas gan
cháill go slánaidhsin lé grásaibh
Dé iad, gan congnamh a noibre
féin diamhaidh; chuirsi a ndóċċas
uile a saidhbhresi, nó a ccumhachtaibh
saoġalta amháin, Ar an aġaidh

na haithne chéadna fós pheacaighis an
drong ag nách bí grádh do Dhia;
agá mbí fuath air; do bheir grádh
ós cionn a ghrádhadh do ní shaoghalta
ar bioth, chuiris é féin, nó a sglas,
nó neithe coisrighthe ateagaisgsine.

Bíoth a fhios agat nach foil
anaithnis ag toirmeasg onóra
da thabhairt dona naomhaibh, 7 do
na hainglibh, ór an tighearna féin,
aithnighis dínn é féin amháin dadhradh
Exod. mar Dhia, ordaighidh sé dhúinn o-
20. nóir do thabhairt dár naithribh, 7
dár máithribh: go deimhin dá bhfó-
gradh rí gan duine ar bioth do-
nóroghadh acht rígh na ríoghdhos as
é féin amháin, do ba mór an díoth
céille a rádh go mbiadh an aghaidh
aithne an ríogh a onóir iomchu-
bhaidh féin do thabhairt don duine,
nó

nó don iarla, as amáin gan a na
dhiaidh man righ; mar an ccéona ar-
ttighearna Dia, gé tá agá thoirr-
misg oraind annso crétuin ar bioth
dadhradh mar Dhia, ní cuimeand
toirmeasg oraind fá a nonóir io-
mchubhadh féin do thabhairt dona
naomhaibh, 7 dona 7 hainglibh. Ar Rom.
an adhbhar sin as cóir dhúinn onóir 15.
do thabhairt dhoibh, 7 congnamh a Col. 4
nguidhe dhiarraidh, do bhrígh gur 1. Thes
ab boill éinfheaglais inn féin, 7 iad, 5.
sgo bhfoil siad a riadhairc dé do Eph. 6.
gnáth, 7 ainnian, ortta as mairthe do Heb. 13
dhéanamh: maille ris sin do bhrugh
gurab gnáthach riamh congnamh-
anguidhe diarraidh mar as follas
as gnáth cuimhne na heaglaisi, ar an
sgribptuir dhiadha, 7 as ughdarás
na ccomhairleach, 7 ai tsenbó na heaglai

(si. bioth

1 Cor. 3 Bíoḋ a ḟios agat fós gurab
4. Reg. dleisdeanaċ, 7 náċ foil anaċhaiḋ
3.13 na haiṫniġ, onóir do thabhairt
[illegible] c. 9 do ṫaisib na naomh, nó unnaiġthe
Act. 5. do ḋéanamh na bfiaḋnaise gan moḋ
ar angnaṫaiġṫe a ḋéanamh itir na
catoilicib: óir ní iarrmaoid einní
ar na taisibh sin unnaighthisin
(mar saoilid na heiriciḋe) do
ḃríogh go bfoil a ḟios againd
nach cluinid, 7 nách faicid ní ta
ndéanmaoid, acht iarrmaoid ar na han
manaib naomhtha do rinne iomad
d'ḟoibriġṫib is na corpaibhsin,
guiḋe ar ar son tionnsoiġiḋ dé:
7 bíḋ ar sríun fanunnaiġthisin do
Hieron. ḋhéanamh maille ré honóir do lá-
contra. ṫair na ttaisib sin tar áit oile, io-
Vigilan nas go ttarrmaois ar na naomhaibh
cuimhne do ḃeiṫ aca orainn, maille
ré

ré cuidiuġadh linn, mar atá cuimh-
ne againne ortasan, maille re
bheith ag onórughadh attaisíó.
Bioḋ a fios agat cor naċ foil
anaġaidh na haiṫne (mar saoilid
na heiricidhe) onóir dá ttug-
maoid diomháighibh Chriosd nó
Mhuire nó na naomh, ná unnaiġṫe
dá ndénmaoid dá láṫair: do ċéid-
neiṫib ní foil na haghaid onóir
dá ttugmaoid déibh: ór ní don
ṗinteoireaċd bhíos orṫa, dá bhrég-
dais bhíos, ná don ṁiotal bhíos
ionnta, dá uaisle bíos, do bein-
mid onóir, as donté ṫaisbénaid
dúinn: as uime sin do beirmíd o-
nóir ḋoib do bhrígh go ttais-
bénaid Criosd nó Mhuire nó na
naomh ḋúinn, ionnas go ttabhraid
mar ccuimhne iad. Asmar an
bios

onóir, 7 gráḋ ag na heiriceḋaib
féin ar íomháighib a naithreaḋ nó
a bprinnsaḋ, ní ar son na ndaṫ ná
lamh, ná na píntbeirnge bhíos ór-
ṫa, ná ar son an miotail bhíos ion-
ta, acht ar son na ndroinge ṫaisbén-
aid dóib, sa cuimhne do bheirid-
Con. Ní na ninntinn. Ar an nós ccéadna,
an tan ghlacas nbc litreca a pri-
omsa, 7 do beir páxa don tséla
bhíos órṫa, as deimhin nách don
páipéir ná don chéir, acht don prio-
nnsa do bheir an onóir sin: as
man sin nach don mhaide chríonas
7 bhíos dá chnéamh ag cnumhaib ar
uairibh, do bheirmidne an onóir
do beirmid dioimháig chríost nó
Mhuire, acht don té dá na bíomh-
áigh í. Ní fuil fós a nagaidh na
haitnesin, urnaighte dá ndénmaoid
a bhfiag-

abḟreaġnairsi na níomháiġseorsa, ar
an nadḃar nach iarrmaoid comhní
ar na híomháiġib san urnaiġṫeisin Con. trid.
óir atá a ḋeirb agaimn nach cluinid ses. 25.
⁊ nach faicid ní dá ndénmaoid; as
iarrmaoid dá láṫair ar an ttē
ṫaisbénaid dúinn atċuinġiḋ, mar
atá grása mas iomháiġ Chosd í, nó
guiḋe ar ar son mas iomháiġ mhuire
nó naoimh bías ann. Dá nabaint ⁊c
mar a deirid na heiriciḋe gur ór-
daiġ Dia gan iomháiġ ar bioṫ do
ḋénamh. As í an bhfreagra air Exod.
sin, fá mar dho órdaigh Dia a 20.
gan Dia bréige dadhénaḋ, do ór- Deut.
daiġ mar an ccédna gan iomháigh 4. 5. 27.
do ḋénamh do haḋhlaiċtí mar ḋia
mbréige, ⁊ níor ċuir toirmesg ar Num 21.
iomháiġib oile do ḋénamh; dá ḋér- Exod.
bhaḋ sin targ. Dia féin ar Maoise 25.
a ṫab-

a ṫabairt fá ṫra, iomháiġ na ccé-
2 Par. 9 rubh do ḋénamh; 7 tug Solamh
3. Reg. fá ḋerna iomad iomháiġeadh do ċur
7. san tempoll mór do rinne do Ḋia.
Maille ris sin sgríobhaidh Euse-
bius san ċéitleabhar do stair na
hEglaisi; 7 Damascénus, gur ċuir
Críosd a iomháiġ féin tionnsoiġ
ḋó an ríoġ Abagar: a deir fós
Damascénus .l.4. go bfoilid na
hiomháiġe ar gnáṫoġadh ó aimsir
na nAbstal a le. Aiṫnistear fós go
coitċenn go ndérna Lúcas soisgé-
Con. Ni laith iomháigh Muire. Os a
11. ccionn sin molaid iomad do ċomh-
3. Con. airlib na hEglaisi na hiomháighe do
lateran. beiṫ ar gnáṫoġadh, 7 do sgríobh
Con. Tri. Serlas mór ceiṫre leabhar a naġaidh
ses. 25. losgṫa tiommolta na niomháiġeadh.
Ara ṁádhbur sin, as deimhin na

ṫuir-

thoimmisg Dia ar iomhargho na
ndia mbréige, nó do haidhbhertaoi
mar Dhée coimhtheachta bréige: 7 nach
ṫoimmisg iomháigh Asshuine ná na
naomh ⁊ fhicor: ór ní Dée coimhtheachta
iad so; ar clann toghaidhe 7 lucht
éinntighe Dé, 7 ní thabhramaoidne
onóir dóibh féin ná dá ndiomháigh
ibh mar Dhée, ar do bheirmid on-
óir do Asshuine mar mháthair nDé
7 do bheirmid onóir do na naomh-
aibh mar cháirde 7 mar chloinn nDé,
7 do bheirmid an onóir chédna dá
niomháighibh do bhrigh go ttais
bhénaid iad féin dúinn, ionann sin ré
a rádh, 7 go ttuigmaoid a nonóir
iomchubhaidh féin téibhrsfian na
ttaisbhénadh na niomháighibh dúinn.
A tá ar lugha ná sin ṫoimmisg-
thir iomháigh Chriosd, ór ar Dia

fine an te thaisbénas, ⁊ adhgtan
dá láthaibh. Go fírinnech atá ana-
ghaidh résuin a rádh nách molfaidh
Ioan. Dia na híomhaighis, ⁊ mēd na
Damas. tarbha tig dhiobh ón do nít áit
in orat. lebhar dona tuatadhaibh ó nách
de imag bfil legthóiris do dhuine ag tab-
airt chuimhne Chriosd ⁊ a páisi,
Muire, ⁊ na naomh; na nithe
ionnas go mosglaid a sbioraid
chrábhaidh do chum gradha ⁊ ano-
ra do thabhairt dóibh so, do chum
buidhechais do bhreith iona ttiodh-
laicthibh siu, ⁊ do chum aithris do
bheith orrtha a sompla do leanmain
do réir accumhas.

Ni hé sin amháin atá as adhbhal
an tarbha do níd na híomhaighe
dona daoinibh foghlamtha féin ón
gluaiseadh an inntinn ni sanoihó na
gluaisis

ghluaisis an léghtóir: maille ris sin an ní aga ccaithchir aimsir fhada aga léghadh, as éidir lé neach lé hfhannadóireacht amhain an iomhaigh a thabhairt uile na inntinn.

Fiafraighthir an ro maca nách mothaighthe na hiomháighe nó cuir [illegible] n-ainm éinní dá [illegible] na bhriathraibh (mar adubhramar thuas) cionnas do níd na mion-bhuile móra do chimid aca dá ndéanamh gach laoi? Asi an bhreithghna ain sin, nách [illegible] do ní na mionbhuilesi, acht Dia féin timpcheall na ndaoine, nó [illegible], 7 fós ionnas go bheoillsidis glacadh leis onóir, 7 deighbhéisión do bheith ag cách dá na naomhaibh, 7 fá thairibh naomh.

Fiafraighthear fós crebe da

 moilbh

ndealbhthar an tathair neamhdha go ndeilbh ſhenduine, 7 an Spiorad naomh go bfioghair choluim, 7 na haingil an innioll ógánaigh go sgiatánaibh: ón as deimhin nách foil fioghair chorpardha ag éinphearsain don trionóid do réir a ndiadhachta, ná ag na haingelaibh, do bhrigh nách foil ionnta as spioraid fhíorghlana dofhaicsiona, nách éidin accosmhaileas do bhuain lé fintioracht chorpardha. As í a bhrígh ann sin, nách uime dhealbhthar man sin iad dá chur a ccéill go bfoilid a leithéide sin do chorpaibh aca, ón as fíor nách foilid cuirp ag biothaca, 7 nách éidir accosamhlas do thaisbénadh, do réir mar atáid ionnta féin, le fioghair ccorpardha ag biothas ar a ccinn

an delb-

a ndealbhtha, mar sin, ionnas go
mbeidhis comharthadha corpardha
éigin againn do bhreathnaighe ag ccuimh-
ne iad, óir ni héidir leis an na-
dam san tnuaill, thimhaidhe ina-
mbí, & an treoghalsa thecht anfolas
na sbiorad neamhchorpaidhe, gan com-
hartha cconpardha éigin dá ghlua-
sacht; ni foil tra comhartha ar iom-
chuibhdhe chuige sin mar, dealbh an
pearsa mar thaisbéanadar féin
roimhe so dona daoinibh táinig
romhainn ar an saoghalsa, iad. Ase
an nadhbhar sin dealbhthar an tathair
neamhdha go a sheanoghduine, do
bhrigh gurab fan nios sin do thais
béin é féin do Dhanial fáidh, dea- Dan. 7.
lbhthar an Sbiorad naomh go ndealbh
cholaim, do bhrigh gurab san ni-
os sin do thoirling ós cionn Chriosd Ioan. 1.

Marc. 1. ag snuth oirthionáin an tan do
baisteadh lé hEoin é: 7 tealbhthar na
Mat. 3 hangil an iomháighibh ógan, do
bhrígh gurab é an modhsin do tairbh-
Luc. 1. ēnadh iad féin don bhanóigh Mu-
Tob. 5. re do tobias, dabraham 7 tio-
et 13. mad oile. As éidir a rádh gurab
Gen. 18 uime dealbhthar an tathair neimhe a an-
et 19. teilb seanduine, tá con acceill
go bfoil ann riamh gan tús gan
tionnsgnamh, ionnas gurab sine é ná
annuile ní: 7 an Spiorad naomh an-
teilbh colaim, tá con acceill go
ttabhar neomhthar, glaine 7 neimhuin
chóid mar an ccolaim, duine: 7 na
hangil an tealbhaibh ógán, do
bhrigh go mbid álainn gan truailledh
le haois do gnáth 7 go ccuimchsi
sgiathán ónta tá con acceill go
bfoilid fregardhluath lé teachtair-
eacht a ndé. 7c. AN

AN 3. CAIB.

Don dara haithne.

NA TABAIR AINM DE.7c.

AN gRoantga haithne .i. Exod.
* gan ainm nDé do tha 20.
bhairt go diomhaoin, cuin Deut.
tighthear dá ni dfiachaibh orainn san 5.
aithne .i. onóir do thabhairt lé hinmbri Mat. 5
athnaidh dainm Dé, 7 gan sronóir
do thabhairt dó. As iomdha modh ar
a ttugthar onóir, 7 moladh dainm
Dé, mar atá a aomháil mar thighearna-

na, mar dia, a buaiċna téisteas,
dfoġlaim, do ċeagasg, 7 do sen-
móir, a moladh a nuimhaighthe, 7 a-
nicodbhartaib, a ġuidhe diamhair 7
riastanais ain. go háirithe atá-
id ceitne modha 7 a ttughthar o-
nóir lé briathraibh do réir na
haithne, nó si onóir dhé.
An cédmodh, do beirthear onóir
dó, an tan bhitheas dá iomrádh go
meinic, maille ré teas ngradha, 7
ré déboirsion; as 7 an modhsa do
bíodh Pól easbal na eibirstilibh
go meinic ag iomrádh ain, ór ní
bíodh na briaṫraib ar duiṫlinnd-
a do sgríobhadh ónlasain ghradha,
do bhí 7 tadhódh na inntinn, Na
aṫarbh so do beirthear síonóir
dó, antan bíos duine go meinic
lé druitcleasadh ag iomradh ain

anaimsir

anaimsin fuġarta, nó ṡanaṁaid
mar donid droinge líma go meinic,
ar nac̄ tṡegmhan̄ caint oile aois
deoir, 7 luc̄t an mighniomh ṡeoillsi
gus ab gnithid Dia no budhach dé do
ṫabhaint aſtech andiomhaoinsi: ón
to néim man aceinchsi go ttea-
bhain duine ſi onóir 7 tancai-
ſne donchadh ruonóiach, bhíos
aige, antan conghmas uime do
ġnáṫ san uile bhall dá ṡailcé é,
ar mar sin antē bíos ag iomnáḋ
anma de doġnáṫ gan ṗāċain na
ṫimċell, gan ġnáḋ, gan débor-
son, san uile ball da ṡailche; do
beir tancaiſne dó. Do beirthi
ṗósonóir no tancaiſne daimm
dé, lé hiomnáḋ meinic do dhénam Mat.
go maiṫ no go holc ar an moḋh- 10.
ra ar Mhuire, nó ar na naomhaib: ór

Exod. 23. gaċ onóir nó ſhonóir do ġeibhid
ſin, aſ onóir nó ſhonóir do Ḋia í
An tára modh; dobeirthſi-
Exod. 22. onóir no tſgcaiſne damm de, an
tan do beirthſi mo mhionna éiṫaſ
ionann mionna do ṫabhairt, 7 Dia
do ṫóġbháil man ḟiaġain an an
bréigniſe do ḃeiṫ agad. Do be-
irthſi onóir damm dé lé mio-
ġnaib an tan dobeirthſi go dleiſ-
tionach iad: ionnaſ go ttugthaoi go
dleiſtinach iad dá ṫabhradh nó dá ai-
re an ttoil andchrinniſe gan ċum-
tabhairt ar bioṫ aige, 7 an ḃtoil
riaſanaſ tá ninib nir na mion-
aib do ṫabhairt, 7 an ḃtoil iom-
ċubhaidh attabhairt ſan aimſir,
nó ſa náit ma ttánla ſé, 7 com
ḟoadh gan attabhairt do ṫhaimm
feirge, fuaṫa, nó ġrátha, aſ
tugadh

tugadh iad do mhionnaibh firinne a-
mháin ionnus nach fírinneach, ac
cuir éiteachaidh, 7 más fá ni bhias
roimhe bhias ag mionnoghadh, tab-
radh dá aire an ní dleisdionach é ón
gibé mhionnoighthear tionntionghna ré
dhroichní eigin, pheacaighidh andaghaidh
na haitheanta gidh nach ní fuil dfiach- gen. ca.
aibh ar accomhall an ionchon, 7 da 1.21.
ccoimhle iad cuirid peacadh ar mhuin 22.25.
peacaidh: gibe choimhlionas iad so u- 36.
le ag tabhairt mhionn, do bheir mi- Deut.
onna go dleisdionach, mar tollas 6.
aran sgriobtúir, 7 onóraighidh ainm Psal.
Dé aga ttabhairt. Na aghaidh so 62.
do beirthear sionóir dainm Dé,
an tan mhionnaighthear ambréig é, oir
as mór an sionóir do athoghbhail
man fiaghain ar an mbréig, do
beirthear sionóir ma an uchtaid dhó

an

an tan ṁionnaiġṁsi gan riaċta-
Exod. 23. nas é, nó nach ccoimhlíonaig na con-
ngill oile adobramar ṫuas. Do
Mat. 10. beirṁsi fós tarcaisne dainm Dé
an tan do beirṁsi Muire nó le-
bhar, nó na naoimh, nó creatúir
Luc. 19. an bioṫ dár ċruthaiġ Dia am-
bréig, nó go díomhaoin, 7 an tan
do beirṁsi Dia bréige abfíon
nó ambréig: ór as mór an tonóir
an Dhia Dia bréige do ṫógbháil
man fiaḋnaise ana ḃélaib.

An treas modh, do beirṁsi
onóir dainm Dé, le móid ndleis-
Psal. 55. et 115. theanach do thabhairt agas do
chomhall, do beirṁsi tonóir dó
leis an móid ccéadna do bhri-
seadh. As é ní da ngoirṁsi móid,
geallamhain do ṫabhairt do Dhia fá
ní maiṫ ar ambia buiḋeachas ag
Dia

Dia, do dhénamh, iarrthar é neithe
do chum na móide, an cédni gea-
llaidh do thabhairt; ón dá mbeith
sin ag duine ní do dhénamh, nó dá
mbeith mian a dhénta air, ní móid
ceachtar dhíobh sin, muna ngeallaé go
follas, go háirridhe na neithe. An
dara ní, an geallamhuin do thabhairt
do dhia, dá ttugthar an uile móid
go prinnsipálta, óir gé do bein-
thear móid do Mhuire nó dona
naomhaibh ar uairibh, as do Dhia go
prinnsipálta do beinthear móid
sin féin. An treas ní, iarrthar do
chum na móide, an ní geallthar innte
do bheith maith, 7 buidheachas do
beith ag Dia fána ngealladh dhó,
mar atá óghdhachas do choimhéad, genm-
naidheachas, bochdaine tholtanach
umhlachas, 7c. gibé ní gheallar peacadh

nó

nó troiċní do ṫḃarṁ, nó ní nách
ḃfuicea ré feinbhirnté, nó ḟós ní
march do chuiṅeaḋ toinnsgeh an
ṁait ḃiḋ mó iná sin, ní ḃí buiḋeċ-
ar ag Dia a gheallaḋ, ⁊ ḟéa-
aiṫiḋ a naġaiḋ na haiṫinsi.

An ceiṫhraṁaḋ moḋ do bein-
tilḟi onóir tainn dé an tan mol-
tar é féin ⁊ a oibrigṫe. Na aġ-
aiḋ so do beinṫilḟi lsionóir ṫó an
tan ṫiomoltar é do beirtioċ aiṫ-
is nó imdhliġgath ḋó, nó do ní-
ṫir blasfemia na aġaiḋ. As é as
blasfemia ann, aindliġeaḋ nó ai-
ṫis do ṫabhairt lé briaṫraiḃ do
Dia, no dá naomhaiḃ. Do níthear
blasfemia an cúig moḋaiḃ; an
cédmoḋ, an tan a deirṫir ní do
ḃeiṫ aige nár cuḃaiḋ dó, do ḃeiṫ
aige, maraṫá a ráḋ go mbiaḋh
cur

cos nó lámh nó corp do réir a
dhiadhachta aige, nó go mbiadh cum-
as aige an pheacadh do dhénamh.

An dara modh, an tan a deir-
go mbí lesbhaidh neith ⁊ bioth ónadh
maith dhó to beith aige an, mana-
tá lesbhaidh cumhachta, ésgna, solair,
ceirt, trócaire. ⁊c. as ar an modh
sa do nithear blasphemia, an tan
a tein duine nách éitin lé dia ní
éitinnid do dhénamh (mar ní é to sló-
naidhe to thénamh, nó nách biadh
peacadh na dhénamh) nó an tan a tein
neach nách faicinn Dia, nó nách
foil a fios aig na neithe do ní-
thear, nó nách foil cóir nó ceirt is
na neithibh do ní. ⁊c. An treas
modh an tan a deinthear go mbíd na
neithe atá ag Dia a mháin go dilis
ag creatúir ar bioth, mar atá a
rádh

rad go bhféadfad an diabal mior-
bhaile no cáirdine do dhénamh,
go mbiadh fios na neithe nách tá-
inig ag duine an bioth gan Dia
d'foillsioghadh an neith do bhiadh
d'fáistine dó. Ní áirmim tromdha
so, dá naithneadh duine na neithe
nádúrtha do biadh gan teas, tré
oibrioghadh nádúrtha na cúise do
biadh aca, mar atá an ghrian féin
ge amárach, urdubhadh do teacht
ar an ngealaigh, nó an an ngréin
an uair áirithe do ló nó d'oidhche
An ceathramhadh modh, an tan mheall
aighes duine do Dhia, nó do dhuine,
nó dona naomhaibh. An cúigedh modh
an tan ainmnighthear boill ngeacha
Chríost, nó na naomh mar aithrioghadh
ortha, nó an tan ainmnighthear fhéadó
dá mballaibh maille ré peanadhmad

nó

nó lé feirg, fá mar dho níd na
ceannbhaidh lasánta go minic.

Bíodh a fios agat nách foil
peacadh as truime ná in blais-
femia, mar as follas as truime
na bpian órdaightear ar a shon, ór
do órdaigh Dia féin san tsheann- Leuit.
reachd an pobal uile do ghabháil 24.
do clochaibh ⁊ ball gan moille ar Iust.
an dhroing do ghnáth blaisfemia nou. 77.
órdaighidh dligheadh bás do tabhairt
don dhroing chéadna: ní hé a mháin
as as gnáthach a náitibh áirithe
an bél do buain lé clúchain ndei-
ring asta. Maille ris sin sgrío- Greg.
baidh san Griogóir gur damnaigh- lib.4.
eadh leanbh chúig mbliadhan do dialog.
chleachtadh blaisfemia do dhén- cap.18.
amh ⁊ ainm an tighearna, ⁊ go bfuac
aidh an leanabh féin ré mbás tsmuain

ag teachd accoiṁe a anma.

Gidh ádhbal truime an ṗeacaidh-si ann féin, as truimide é go mór a urchar a ṗéna, ór ní ḟoil coibhnios ná tarbha ann, mar atá is na peacadhaiḃ oile, gonadh airesin as luġa ġabhṫar leiṫsgél ó ḋuine ann, ná a bpeacadh ar bioṫ oile. As urasa a ṫuigsin ar a ndubhramar go nuige so na peacaidh do níthear anaġaidh an dara háithnisi.

AN 4. CAIB.

Don treas aithne.

DOMHNACH LA. 7c.

IArrṫar san treas aiṫne saoire an doṁnaigh do choimhéad. Atá dich-

fir

fír ioin anaitnis, 7 na haitnte
oile, óir atáid nahaithnte eile
do dligheadh na nadúire ionnas nách
éidir aecladhchlódh: anaitnis io-
morro, atá gné ma bhfoil do
dligheadh na nadúire 7 gné oile is
nach eoil: atá tra d'fiachaibh oraind
ó dligheadh na nádúire Día dadh-
radh, onóir do thabhairt dó lé
ngníomhradh coimhgleacha, 7 aimsir
éigin do chaitheamh ré hoibrighthibh
naomhtha amháin do dhanamh na on-
óir: gidheadh ní foil d'fiachaibh
oraind o dligheadh na nádúire sin do
dhénamh Día domhnaigh tar lá oile
Bíodh afios agat gan nádhbhar-
sin gurabé an sathrann do or-
daigh Día do chloind Israhél do
comhéd an bfuilleadh aran Eghipt
doibh; do brígh gurab Día fat-

ann do ċrıoċnaigh féin cruth-
Gen. 1. et 2. oġaḋ an domhan, ⁊ do bhí na
ṫosd is mbeiṫ na sé lá roimhe ag
cruṫoġaḋ an domhain ċona go
huilide: do ċuimhniuġaḋ t an
tiodhlaicte móirsin tug d'ḟearaibh
an bheatha, do órdaiġ an sathurn
do ċoiméd: maille risin ionnas
go mbiath suaimhneas ag an lucht
oibre, ⁊ ag na heallaiġibh an lá
sin tar éis a saoṫair an ċuid oile
don tseachtmhain. gidheadh do haiṫ-
righeadh san reacht nua saoire an
tsathairn ar an ndomhnach; do
bhríoġ gurab Dia domhnaiġ ei-
gaḋ ċorp, do éiriġ o marbhaibh
táinig an Spiorad naomh dion-
soighidh na nabstal. Maille ris
sin do bhriġ nach fuil an cuimh-
niuġaḋ ar ċruthuġadh an do-
mhain

mhain saoire antshathairn má saoire an domhnaigh feasda ón ar Dia domhnaigh do tionnsgnadh cruthoghadh an domhain Iust. apol. 2. Leo. ep. 8.

Bioth a fhios agat fós nach é amháin atá d'fhiachaibh orainn an domhnach do choimhéad, ar atá d'fhiachaibh orainn fós féilte Muire na nasbal, 7 na naomh oile orduighis an eaglais dhúinn do choimhéad na saoire.

Ar iad oibre atá toirmisgthe orainn is na féiltibhsi, oibre corpardha, mar atá saoirseacht, nó gaibhneacht nó ceirdeanna oile, ana ttabhairthear oibre dhaora. giodhbhedh gach obair dhíbh nach ndéin go príncipálta lé ttuigsin, nó lé ttoil, dá mbeith go ndéanadaois cuid éigin chongnamha ar na ballaibh corpar-

ḋádho chum andlighta, ní bhfuigheḋ
saoire iad, mar atá urnaighthi
nó seanmóir, nó leghthóras. ⁊c.
Ni hé amhain, atá d'ḟiachaibh
orainn urnaighthi ⁊ oibrighthe spi-
oradálta do dhéanamh lá saoire
tar lá oile, do bhríġ gurab do-
ċum seirbhíse Dé do dhénomh as mó
do hórdoigheadh an tsaoire, mara
doḃramar thuas: mar sin nách
bhfuigheadh saoire na hoibre corpordha
bhenas ré seirbhis nDé ⁊ nach bheidir
do dhénamh uair oile, do dhénamh innte
mar atá buain naccloch, nó a
leithéid oile. Ní bhfuigheadh saoire
fós biadh d'obruit, friotholamh do
dhénamh an bórd, ⁊ gach ní oile do
mbhénann ré bhfrithaidh an laesin, ⁊
nach éidir do dhénamh an lá roimhe.
Anaghaidh na haitheinsi pheacaigh-

sir

Is ante do ni obair corpordha, leth amoigh dá ndobramar nó dá leithéidibh oile; do ni reic, nó ceannach, leth amuigh dobhiadh, nó léighis de aithrisid, nó cuid búis ionáirimhthe daithrisean deirdeas lá saoire, nó do beir aire do chomhrádh no do lésgtórás faogh-alta anaimsir anaithrisin, 7 ainte theid deisdeas re sermoin no don tsimpall angioll ar radharc dtruaillidhe dfághail ar mnáibh, no ar chomhrádh ndíomhaoin, no ar chúis ar biot oile, as cúis dhi-mhdha.

AN 5. CAIBIDIL.

Don cheathromhadh haithne.

Onóraigh ṫathair 7c.

FOillsigtheir san rannsa na reas naithnta bhías rir an ccomharsain, 7 do chéidneithib an cethromhadh haithne dona haitintaib .i. onóraigh ṫathair, 7 do mháthair.

Hier. in cap. 15 Mat. Atáid trí gnéithe onóra an atá dfiachaib oraind do ṫabhairt dár naithribh, 7 dár maithribh.

An céidghné, go ccuidioghadh do thabhairt dóib na riachtanas,

7 do

7 do choimhéd a náithirséd deonda
anan nadhban gach uata fuan-
aman féin an náthair déonda.

An dara gné, beith umhal dóibh
san uile ní, nách bia anaghaidh ait- Col. 3.
neadh dé; san chás iomonno biass
anaghaidh toile dé, ní fuil dfia-
chaibh oruinn beith umhal dathair ná Luc. 4.
do mhathair. An treas gné, onóir
7 modh do thabhairt doibh inar
mbriathraibh 7 inar ngniomharthaibh foir-
mealacha inas ar cubhaidh. Dá dhear-
bhadh sin, do orduigh Dia san Leuit.
tsenrecht gibé do mhallóchadh 20.
dá athair nó dá mhathair bás di-
mirt air. Tabhair do taire ann so
an luach gellas Dia dóibh fá o-
nóir do thabhairt dotathair 7 dod
mhathair .i. saoghal fada. Tuig ar
sin go mbia saoghal siorr, gan chrich

pian oile, agan té do beir ſo-
nóir thá athair nó dá mháthair óir
ar chit an bhfth gan bftha fa-
da do bheiṫ agan té náċ tabhair
onóir dona teomhbh ó bhfuair
ḃeith na bhfthaibh.

Ní hé amháin atá dfhiaċaibh
orainn onóir do thabhairt dár nai-
thribh, 7 dár maithribh, aċ atá
dfiachaibh orainn fós an onóir
cheadna do thabhairt don uile uasa-
rán bhias againn do thuaith nó
eglais. As urasa a thuigsin ar ſo
cia pheacaighes anaghaidh na haithne.

AN .6. CAIBIDIOL.

Don chúigeadh háithne.

NA DENA MAR-BHADH.

Ni toirmisgthir fan áith-
ne si beathadhaigh brúidemh-
la do mharbhadh óir as
dona daoinibh féin do cruthaigheadh
iad, ionnas go bfognadaois dóibh
do chum ambeathadh. An duine
ámh ós do Dhia amháin do cruthai-
gheadh é, 7 nár cruthaigheadh duine ar
bioch do dhuine oile riamh, as ag
Dia

Dia amháin a tá tighearnas
ara bhfethaidh: mar sin gurab
duine a mháin ṫoirmisgis do ṁarb-
hadh ann so. As tuigṫe as so go
ttoirmisgṫear san aiṫne si gach duine
é féin do ṁarbhadh, gidh an nádhbhar
naċ leis féin acht lé Dia sealb a
bheathadh. 7 da nabantaigh ṁarbh-
adar daoine naoṁṫa áiridhe iad
féin tre ghla a ccreidiṁ nó a nógh-
achta do ċaillemhain. as meas ṫa duit
naċ dearnadar sin gan ughdardhás
follaighthe do beiṫ ó Dhia aca.

Tan a cheannsin bíodh a fhios
agát naċ foil anaghaidh na haiṫ-
ne si, an tan ċuirid uachtaráin nó
breiṫiṁ na tanba publidhe lucht
uile do ċum báis; anan nádhbhar
naċ as anughdardhás féin do nid
sin, acht do bhrigh go bhfoil ó Dhiogh-
adh

aḋ ó ḋia aca mar lus oifice na
droch ḋóine do báṡoġaḋ ionnas
go mbeidís na deighdhóine go Rom.
suaimhniosaċ. 13.

Ní ḟoil a naġaiḋ na haitne
céadna duine do ṁarbaḋ a ccaṫ
ḋlisdionaċ, as nách lé naimṁein-
as as do ċosnaṁ na córa muin-
tír é: Ní ḟoil fós na haġaiḋ an
tan ṁarbas duine, duine oile ag-
á ċosaint féin ar bás, nó ḋá nim-
ṫoil lé cinnṡinhain, as amháin gan
ṁainneasnaiḋe do ḋénaṁ fán cco
ṁéd do bhiaḋ dfiaċaib air dho
thénamh, deagla bháis duine do
ṫeaċt dé.

Ionnas go ccoimlínaois an aiṫ-
nisi, atá dfiaċaib orainn na neiṫi
iarrṫar do ċum inntinne na ndaoi-
ne do chongmháil síoṫċánta do
beiṫ

beiṫ againn. gnáṫ ⁊ ċuidreaigh ḟeḋ, ⁊ maiṫḟeaċas do ṫabhairt san namdliġeaḋ do bhiṫeoi ḋoṙn.

Aran náḋḃan sin, ní hé amháin an té do ní marbhaḋ ṗeacaiġ ṡ an aġaiḋ na haiṫne so, acht an te agá mbí fuaṫ, do bheir comhairle fá ṁarbhaḋ do ḋuinaibh, iarras nó ḟri-ḟgnas comhrag, ċuiriss e féin nó duine oile a nguarar̄ sláinte le meisge nó le craos. ⁊c.

An 7 Caibidil.

Don drúis.

DRUIS.

DO bhríogh nach foil ag denamh ní ar mheasa leis do chaillemhain mná a onóir leithe a mhoigh dá bhethaidh an ttoirmesg an duine mharbhadh lé ccailltear an bheatha toirmisgther an ro pheacadh na drúise lé ccailltear an onóir. As air do bheir an drúis an ro, pheacadh do dhenamh ré mnaoi na imporca, gé madh

madh bhean sgaoilte gan phósadh í, nó bhean chuil, no bhean pósta fir oile nó bhean riaghalta, nó bhean gaol bhíoth léith amoigh do mhnaoi pósta duine féin.

Gen. 38 Atá an peacadh-sa toirmisgthe
Deut. ó dhlighthib an tseinreachta ⁊ an rea-
23. chta nuaidhe: óir asé pian do hoird-
1 Cor. 6 aigheadh do lucht an adhaltrannais san
Gal. 5. tseinreacht: gabhail do chlochaibh
Ephes. orthasan reacht nua, atéir Pol
5. asbal ré lucht na druise nách rach-
aid go flaithemhnas choidhche.

Go deimhin ní hiongnadh gráin do beith ar an bpeacadh-sa tar na peacadhaibh oile, óir na peacaidh oile do ní duine bíd don taoibh amoigh dá chorp: peacadh na druise iomorro anaghaidh a chuirp féin do ní neach é do réir fiadhnaisi an asbail.

Maille ris sin as lór do chuir

gine

gne ar, a luas marla, 7 aindlighedh
do bheir neach uaidh ag a dhenamh, ón
ni hé amháin go ttabhair mioċlu dhó Pro.6.
fein, 7 go marbhann a anam leis,
acht do bheir fós mioċlu ar an
treaġdhasa don mhnaoi, 7 marbhaidh
a hanam leis, do bheir fós marla
dfhior na mná, matá fear aice, 7
tá fós; do bheir marla don ċloinn
ġeintear uaidh ag tseanamh an uilcsin
ar an nadhbhar gurab é as ciontach
ré na ngein amháin na cclainn thar-
taing; do bheir marla do Ċhriosd 1 Cor.6
ar an nadhbhar go ndenann boill
meinntrighe do bhallaibh Chriosd, ór
atá an uile Ċhriosdaidhe na mbal-
laibh aige, mar a tubhramar roi-
mhe so; mar uille fós sin do ni ain- 1 Cor.6
dlighedh oile ann, ag neic na nda-
mann do ceanġail ris a phiul féin

ris an ndiabhal: do ní fós ann-
dlightheadh an anfhioradh neamh a teim-
1 Cor. 6 pall do thruailledh .i. anam 7 corp
an Chriosdaidhe, dá ngoireann
pól teampall an Spioraid naoimh.

O atá an peacadhsa comhun-
chóideach 7 so, ní folám do dhuine
ar bith gliocas do dhéanamh do chum
a choimhéda é. Anuair nách bfuil an ti
bé leanadh mian a fhéola é, na bíodh
díomhaoin, seachnadh lóighmheas bídh,
7 dighe, comhluadar ban, coimhédadh
a shúile an peacain mhailíse: seach-
nadh damhsa, comhrádh gnaosta,
sbréin salcha, leabhair suirgheacha
do léghadh, iomháighe truaillidhe
ofhéchain: téanadh troisctin, 7 gla-
cadh corp Criosd go meinic.
déanadh iomad urnaighthe, troisgthe
7 oilithre, léghadh iomad alea-
bhraibh

biaidh diadha, go hainmhidhe an-
bhfhathaibh na neamh. Smuaineadh do
dhíthchéallach gach inmhe mhoidhéas
ċaitheoghach an peacaidh, a ṫionn-
sna mainneas toibhéas an peacadh
agus mainneas an pian síordhaidhe
do ghébhthar ann iar soin, tionnsgail-
ḋeas an ġníomha, 7 an náire do
ḃiadh air adhnamh ablaitheanag
duine dá mhuinntire, 7 nách éidir
dhó adhnamh gan ghráin tre mhéid an
do ḃeith air, mar atá an tairrnge-
al toirmeasga atá aga thoirm-
measg, an diabhal atá aga brosdu-
ghadh; 7 bíos ag cúmhdach air,
7 an breitheamh cumhachdach Dia, do
ċí gach ni, 7 bhíos air caointear n im-
mhuichesi ina bhfiadhnaise.

Gibhé do ċuimhneochadh go cinnte ach
ó ḃreitheamh no ó ghníomh san bpeacadh

sa, bíoḋ a ḟios aige nách ḟoláir
ḋo a n-áirṁ na ṡlaiſtin cáili-
ghleas na ṗeacaḋ re n-ablna é,
ionnas go ttuigfeḋ an sagart
Adult. anghné ṗeacaiḋ do niṫe: ór as-
Incest. gnéithe peacaiḋ an leith, tógṁáil
Sacrile. ré mnaoi pósta ḟir oile, ré mn-
Simplex aoi ċuil, ré mnaoi riaghalta, ré
fornic. mnaoi tan ḟéin, no bhean ar bioth
Stupr. téigniogḣach.

AN 5. CAIBIDIL
don ghoid.

GOID.

DO bhríġ nach foil ní
saoġalta anbioṫ ag
duine, leith amoigh tá
ttarbhaiḋ, nó ḋá onóir, as mhí a
léir

leis do dhéanamh nis mó a fhuath-
bhaidh fosgailte, an tí mheasas na
neitheo, lé ccailleann nech a bheatha,
⁊ a onóir, is na haitheantaibh no- Matt.
mhaim, toirmisgthear iad uile an 19.
ní lé ccailleann duine ar tiodhbhairt Exod.
fosgailte .i. an goid. Atáid dá 20.
mhodh ana bhfeaghann duine eud-
dhuine oile go holc; an chéadmhodh
a ghlacadh gan fhios gan toil do-
dhuine féin; ⁊ as de sin ghoirthear
goid go dílis. An dara modh ní
do ghlacadh ór anna dona mhichoil
antaoibhleirse é, mar atá creach,
preadáil, éigin rogha. ⁊c. ⁊ ar
tionnsgne romhain pheacadh go mór
iná an ceartpheacadh an an neamhaitin
nách é amháin go mealltar nech mar
ro aicmhid do dhuine oile, ar go
tabhartar tarcaisne dó agá foill-

foġaḋ nác ḟoil ſuim ina ḋíoġal
tar éiſe an taḃairṫe iomlán ó
gé ḋo ḃeir amhlaiḋ ſin do ḋhuine
ag buain aċoda ḋe; giḋ ſin ar dó
féin amháin do ḃein tancaiſe.
óir atmhaidh gurab buiſe mhí-
ṫirrbhraighe féin ina anté da
mbeann a chuid gan fios, toim-
miſgiġſi an an naċhbar ſin gach
cuid diobſo ran aiṫnis, óir ata
anaġaidh neſum, go ccuirfeḋ
Dia toirmiſg an an bpeacaḋ
aſluġa, ⁊ naċ cuirfeḋ toirmiſg
an an bpeacaḋ ar mó.

Ni hé amháin, aſ toirmiſgthe ſin
ann ſo anainm ghata, meallcóiraſ
do ṡnámh a reic nó aceannach,
ṡruaſ, .i. ceannaċ do buain do
ḋuine do ċion airgiḋgeath ain-
gid do ṫabairt dó, tig ḟéil an
bioċ

bioṫ do thśnamh do ḋuine, ⁊ gan
aiṫioġaḋ; gan an ṫḡ do ṫabairt
san ní do ṁis gaċ duine do beiṫ
aige o ḋruichtiotal; gan an ní
do ġébaḋ ag dol amuġa do ṫa-
bairt dá dhuine féin már éidir
leis a ḟios d'faġáil: gan luach a
ṡaoṫair do thabairt do luċt oi-
bre marar luaidhe ar éidir, nó
luaċ saoṫair buḋ mó ma ancóir
do bhuain amach, gan fiaċa nó
cios do ḋiol gord do cheannach
ara nios: comhairle nó congnamh
do ṫabairt do ċumachota féin
do buain do ḋuine oile ġo holc:
sg̃ b do chor an an ní do biadh
coiṫċeann itir ḋaoinib, no im éig-
cht do dhénamh an an ní do geb-
thai ré aroin ꝗ ḋaoinib oile. ⁊c.

AN 9. CAIBIDIL.

Don ochtmadh haithne.

NA DEIN BREIGFHIAD-GHNAISE. &c.

Mat. 18. N na thoirmisgeas go
Luc. 18. nuige so an éigcóir do
Marc. dhénamh ar an ccomhar-
Exod. 20. sain lé gníomh, toirmisgthear so an éigcóir do dhénamh lé briath-raibh; mar atá fiadhnaisi bréige, ⁊ gach briathra oile théid an-urchóid dó.

Tabhair do aire ann so, go bhfoil tri tréithe bréag ann, an chéadghné cóir bhrégach do chor a bhfiadhnaisi breitimh ar

an dhuine, 7 bréag dhíoghbhálach do
intleacht dhí sin: an dara gné, an tan
do ní neach bréag ag teagasg an duine
do shaoradh ar bás, nó ar peannaid-
ceail ná mbiadh gan díoghbháil do
dhéanamh do dhuine oile, 7 bréag fóg-
antach do beirthear uirthe sin. an
treas gné, an bhréag nach déanann dío-
ghbháil ná cuidioghadh, 7 bréag dhío-
mhaoin ar ainm dhí sin. An chéidbhréig
dhíobh sin chommisgthear ann so do
phrinsiopálta, anan marbhthar nach é
amháin go bhfoil sí na bréig acht
go bhfoil na hamhluighthe mhór 7 na
peacadh throm: ní mar sin dona
bréagaibh oile ní fhoil amhluighthe
ná ttgróin iorta, 7 ní fhoilid na
bpeacadh comhthrom mar an cceird
bhréig: gidheadh ní fhoil amhthuar go
bhfoil ainnile bhréag, gibé ar bioth

cūir fa ndénaṁ é, na ⁊ ⁊ aḋ fo-
loġ̄ta do ḋáin ṁe.

Uiċeḋ aḟhior aġat naċ é aṁ-
áin do ḋoimmisġthiġ fiaġhnaiſi
bhréige an ſo, aċ go ḋoimmi-
ſġthiġ an uile ġné ċáinte, ithio-
mnairch, ⁊ ſgaine. Atáid nithé
amháin ata tribhiachabh orainn
gan fiaghnaiſi bréige do ṫabairt
a naġaiḋ ar ccoṁarſan, aċ a-
tá tríaċaib orainn fós ar ardainiṫ-
mir an ḟhírinne náċar alli dé, do
ṫhénaṁ an tan iappartliġ ⁊ bfi-
aghnaiſi.

AN .x. CAIB.

don naomhadh haithne, 7 don deachm-
adh haithne.

A MHAOIN NA A BHEAN.

AN na fhoghra lé Dia Mat. 5
thugmaoid san treiseach, Deu. 5.
7 san tseachtmhadh hai- 1 Thes.
thne gan chiontoghadh ré mnaoi 4.
fhir oile, ná ré mnaoi neimhpó- Rom. 7.
sta an bioch, agas gan cuid du-
ine oile do ghlacadh go holc,
do fhógair éra chionn sin ann so
gan ceasfadh diobh sin do rannt-
oghadh man mhintinn, ionnas go
bhfoillsigheadh dhúinn gurab peac-
aidh gach leithid sin.

Ionnas

Ionar go ttuigċea nádúin na
bpeacaḋra, tabair do ṫaire go
ttig droċſmuaintiġ ⁊ ċlaoin i moġ-
ḃaiḃ a ninntinn ḋuine: an cḟoṁoġ an
tan do ḃeir an diabal ſaitir do
ḋuine ag coṁmlc éigin na ṗeacaġ-
naiſi, ⁊ nać táḃnaḋſan conta ḋó
⁊ nać gabann coibnear tuaillriġe
ċuige na inntinn leiſ an ſmuaintiġ
ſin. Dá ndſina an tére aḋitċeall
an an ſmuaineaḋ ſin do ċoṁ ueuġ
mán ar luaiche ḃíoſ éirim leiſ, ní
hé a ṁáin nać peacaiġeann, acht
bíḋ luaiġiġeaſ mór aige: ingſin
nać é aleiġéid ſin do ſmuaineaḋ
ċoimmiſgiḋſi ann ſo. An dara moḋ
an tan bhíoſ coiḃaſr ag céadġluaſ-
aiḃ ḋuine ſan droċſmuainteaḋ, ⁊ nać
taḃhnann a ṫoil tan a ċheannſ in
ċuige, ⁊ bíḋ ſin go coiċceann na

Greg.
in mor.
ad queſ
Aug. c.
xlc.

na

na pl eacadh foloigthe. An treas
modh an tan nách é amháin do mbí
aibhneas céadfadh ag duine san
smuaineadh, as go ttugann
a toil, 7 a aire a féin, do chum an
pheacaidh do dhéanamh, nó do chum
an anma dá dhlighin féin ós cionn an
smuaineadh, nó an aoibhneas tinn-
ailltidhe sin, 7 bídh a leithéid sin do
smuaineadh na bpeacadh marbhtha,
mar chúis peacaidh marbhtha, an
ní an a smuainteach do chon a ngní-
omh, 7 aré sin toinmisgthi an so.

Tabhair do aire fós nách é a- Rom. 7.
mháin go bfoil peacadh dhuit dhúil
do chor a mnaoi nó a saidhbhreas
do chomharsan, as atá peacadh
dhuit a mhian do beith ort dia bhré-
ige dadhnadh, nó an tracaire do bhr-
ísadh, nó a sannthogadh ní an biot dá
bfoil

bfoil a naċaiḋ na naiṫfintaḋ oili
do ḋḟinim: tir fó duba lór le Dia
a aiṫne ḋim gó pullartan macin
an ccomanrtan na aḃan do ṗairt-
oċaḃ, anan naḃan naċ rantai-
ġfit duine pecaḋ an bioċ, acho
pecaḋ, atá bealaiċ, do mait éi-
gin do beiṫ ann, mairrin go rand-
taiġfid níos an duine, do briġ go
misan coibnis dragail inte; ag-
as cuid duine oile, do briġ go
bṗaiċfid tanbha dhó inte: tir fó
na pecaiḋ oile as beag thiobh a
mbí tanba, na coibnis, na mait a
bioċ, gonaḋ aineasin naċ an a ron
péin rantaiġis duine iad, aċd a
nzioll a ní éigin oile ina mbiaḋ
tanba, nó coibneas, anan naḃsa
sin ní tug Dia aiṫne an leiṫ do
toirmisg a rantaiġṫe, as do ḃa
lór

lón leis na haiṫeanta ṫoimmisgis iod ċáin, mar ṫoimmisg an a ṡan toġaḋ leis. Tabhair do ṫuigse dos, naċ ccoimmisgid na dliġṫe saoġalta neiṫe do ṡanntoghaḋ, mar ṫoimmisgis dliġeaḋ Dé an so.

A sé a aḋḃar sin nach faicid na daoine na neiṫe bíos accnoiḋiḃ na ndaoine oile, mar sin nach bhfuil tanba ḋoiḃ tuimmisg do ċor an ċáċ fa ní do ṡanntoġaḋ na ccnoiḋe, óir giḃé do ḃrisfeaḋ an dliġeaḋ sin, ní feadaoir cintoġaḋ do ḋíoġaltas air, an a naḋḃar nach bhfuil dliġeach aca air; Ier. 17. aċt ós é Dia sgrúdas an uile Sap. 1. ċnoiḋe, as éidir leis an dliġeaḋ sin doirdoġaḋ, 7 aḋḃaġail ar an té do ḃrisfiḋ é.

Bíoḋ

Bioth a fios agat an toim-
mlj g cuirthir an so ar i fhir da
mnaoi porta fein uile do fanco-
gadh, go ccuirthir an toimmlj g
ccona y mnaoi da fhir mna pórta-
dorain togath : 7 ni hé amáin.
atá an toimmeaig ccóna an fhir
dá mnaoi g bioth do fantogath
ar a bhen féin 7 ar mnaoi ar a fhir
féin.

AN XI. CAIBIDIL.

Daitheantaibh na heaglaise

Ní hear a thuigsin ar na
nanáibh atobhnaman
tuas cedo ar brigh dai
theantaibh na heaglaise ⁊ an náobh ⁊
sin ní fuil fáth agam beith dá mí-
niughadh ann so. As so a mheám tab-
airt do taire ó ré an pápa fear Mat.
ionaid Chríosd cinn na hEglaise, 16.
agá bfuil an uile cumhachd a nimh ⁊
a ttalamh ó chríost (mar atob-
naman roimhe so) gunab éidir
leis neach, nó tligthe dordughadh,
⁊ a chor tsuachaibh ⁊ an uile cort-
O taidhe

darḃea ccóimhéd; gonaḋaine sin atá ḋfiaċaiḃ ar gaċ aon, aitheanta na heaglaisi do choimhéd; 7 gibé naċ coimhlíonann iad, ní don Phápa amháin, nó don Eglais do beir am-dliġeaḋ, aċt do Ċríosd leis, a nan-náḋbhar gurab leis an núġdar-ḋas tríoċ uaiḋ do hórdaiġeaḋ iad. Tuilleaḋ oile, an an náḋbhar go bḟoilid troisgte na hanman tiaċaiḃ ort ó aithne na héaglaisi (mar a dobhramar) bíoḋ a fios agat go mbíd an ceithre huaire san bliaġain .i. an Ċorġos, 7 an fath-ġar, 7 an aoine tar éis an ċéd dom-naiġ don ċonġḃar, tar éis ċinġcíse, tar éis féile na croiċe san fóġ-mhar, 7 tar éis an tréas domhnaigh don nAidbhint. As ann do beirthí Aidbhint aimsir teaċta an tiġear-na

na, ⁊ an domhnach ar goire dfeil
Aindrias easbal roimhe nó na
dhiaigh an ced domhnach de.

AN CEATHRAMHADH CUID DON TEAGASG CHRIOSDAIDHE.

Dona sacramaintib.

NA seachd sacram-
ainte dhoit,
baisdeadh, dol fá la-
mh easboig,
corp Criosd, is peannaint glan,

ola ré mbás, órd pósaḋ.
As leó sin ġlantar na glais,
atáid róiṁ an ḋun bfaiṁṫair.
an aiṁréiḋ tántḃéad so,
tré ċaill aiṫne anardflaṫo.

GLUAIS

GLUAIS MHIN-IGHTHE AR NA RA-NDAIBHSE,

7 ar na sacramaintib.

AN CHEAD CHAIBIDIL.

Dona sacramaintib go coitchinn.

Inchisde na hEaglaisi catoilice na sacramainte ncomhtha, lé bfaghthar lé ccoimhédtan, 7 lé méadaighthear grása Dé a nduine, 7 lé nathnuadhaighthir na grása céona ántan

chailltsi leis an bpeacadh. etc.

Aug. l. 1. de doctrin Christ. Amb. l. 4. de Sacro

Ar ain do beirthsi sacramaint ar so, comharta follusach le cethfadhaib corportha, chiallaighes 7 oibrighes lé hordughadh Dé gras an duine. Aimsigh q an nadur sin tri neithe docum na sacraminte: an cetní comhartha éigin, ar é du tsaicsin, nó do ghlacadh, nó do mhothughadh lé céthfaidh éigin.

An dara ní an comhartha do beith ar na ordughadh ó Dhia docum gras d'oibriughadh an duine.

An tres ní cosamhlacht éigin do beith aige don taoibh amuigh, ris na neithibh oibrighes na gras do gheibhthear leis ó Dhia, san anam don taoibh astigh, ionnas go ccialluighedh iad. As mar sin chialluighes uisge an chuirp lé

husge

huisge don taoibh amoigh san baisdeċ, glanaith an anma don taoib astigh ó na peacadhaib leis na grasaibh do geibthear ó Dhia san baisteadh ċéadna.

Ar an ádhbhar tra go bfoil corp, 7 anam spioradálta ċengailte dá ċéile mar nádúir ḋaonda tug Criosd na comharthadha corporḋasa ċiallaiġeas, 7 oibrigheas grása spioradálta san anam tra, ór tá meth an nádúir na spioraid amháin, do bhiadh grása tríd, gan comharta corporrtha ar bioth tiagmaidh chuige, mar ṫug do na hainglib.

Gach brigh dá bhfoil agna sacramaintib, as ó pais Ċriosd atá aca, ór as tríota so man uisge tré phíopaibh doirttear

tonnadh na páise céadna chugainn .i. na gnásra 7 maithimh an bpeacaidh do thuill dúinn.

Tug Críosd iad so an láimh na hEglaise catoilice dochum na ngnásra, do thuill dúinn, do roinn oroinn, ionnas gottugthar oirchis-de no hEglais orra.

Concil. Flor. later. Const. Trid. sess. 7 can. 1

As é líon na sacramaintedh a sé ar .i. baisdedh dol fá láimh easbaig, sacramaint chuirp Chriosd, faoisdin, antongadh deighinach, órd. 7 pósadh. Atáid trí sacramainte dhiobhso le mbuailtear séla sbioradálta ar an nanam, 7 nach éidir do dhénamh an dara huair .i.

Eph.4.

baisdedh, dol fá láimh easbaig; 7 órd. As é Críosd féin do ordaigh iad so uile, 7 atáid an gnáthoghadh o aimsir Chriosd, 7 na nAsbal

ball aie sa neglais: masin sin nach
criosdaidhe, 7 nach ball don eglais
induine da ndoimiltsa anchuid diobh

AN .2. CAIBIDIL.

Don baisdedh.

DO bhrigh go bfoilid cúigi áirnidhe (mara tsin am na bhiaithro) ina bhfeadann anuile dhuine baistedh do dhénamh, ni folaim a follsoghadh ann so na neithe nach foil teasd na nigmhais san baistedh, ionnas go mbiadh abfios ag gach induine,

Atáid trí neithe nach foil

Con. tri teasd na riachtanais san bhaisteadh: an

ses. 7. de céadna, uisge nádúrtha do dhoirtear ar

bapt. an tté baistthear nó ma ttumthar é

An dara ní an té bhias ag dhén-
amh an baiste, an tan bhias ag
cor an leinbh san uisge, nó ag
dortadh an uisge air do rádh na
mbriathar-sa; baistim thú an ainm
an Athar, 7 an Mheic, 7 an Spior-
aid naoimh, An tres ní, a intinn
do bheith agan té-sin baistios do

Mat. dhénamh da rinnib. i. an tsacra-

28. maint do órdaig Criosd 7 gnáth-

Mar. chaighios an Eaglais, an tan do ní

19. baistiodh, do dhénamh: oir dá nabradh
duine na briathra sin tré súgradh
ag nighe chuirp duine eile gan
intinn a bhaistidhe, do ghénadh
peacadh trom, 7 ní bhiadh fogh-
namh

naimh ar an mbaisteadh.

Ní foláir don té baistthear, mar duine críonna é, a inntinn do beiṫ aige baisteadh do ghlacadh, óir ní héidir comhbheiṫ do baisteadh gan a toil féin d'fhagháil ċuige: as cóir dó fós iomorra go bfaġaḋ grása san bhaisteadh, creideamh do beiṫ aige, aithrighe ar do ṫréanamh na bpeacadhaibh. &c. gidheadh ní foiled so d'fiachaibh an leanbán gan chéill, as ar lór dó na cá- thsra críosd ag tabairt freagra 7 gheallaidh ar a son. Agas bíoth a fios ag na cáirdeasaibh Críosd nach cóir dóib bheiṫ ní sa lia ná diar .i. fear, 7 bean, 7 go bfoil d'fiachaibh órtha, an tan bhias an leanabh ag teacht do ċum críonnachta, tá bfaicthir a aṫair 7 a ṁáṫair

Concil. Trid.

ṁaṫan maiṁeasṗnaċ na ṫimċeall athabhaint fá dhlia an chreidimh catoilice do ṁúnaḋ ḋó. Bíoḋ a fhios aca fós gobhfhoil geal sbioradálta ḋóib féin, ⁊ don té do ní an baisteaḋ nis an leanabh ⁊ ré haṫair. ⁊ ré maṫair an leinib ċeadna.

Do ṡhagart ó oific as cóir baisteaḋ do ḋénaṁ, ⁊ go morṁór dontsagart ċúnaim: giodheaḋ muna faġṫar an sagart, as éidir lé pearsain, adhénamh. Ní hé aṁáin as dá rabh an leanab anaintéagal báis, as éidir leis an nuile ḋuine to cleirċ, nó do ṫuata, do ċríosdaiḋe, nó daincriosdaiḋe, abaisteaḋ; as aṁáin a inntinn do beiṫ aca saċmaint an baisde to ḋénaṁ ar an moḋ ara ngnaṫaig-

eann

eaṁ anglas, nó an an ordoigh
ċosd a ḋénaṁ. gidheadh ní cóir do
ṁnaoi baisdeadh do ḋénaṁ do lát-
air fir, na do ṫuáta dolátair
ċléirigh, ná don ċléireaċ as ísle
grada do látair an ċléirigh as
airde gráda.

As iomdha ní oibrighios an Gen. 17
baisdeadh a nanam an duine. Do Mat.
ċéitneiṫib glanaidh é ó pheacaḋ na 18.28.
sinsir, ⁊ ón uile pheacadh oile do Mar. 1
nithir ré mbaisdeadh, ⁊ ma ndénta Ioh. 1.
aithrighear, maille re hiomad Act. 2.
gras do thabairt dó, lé ndén-
tar mac dé ⁊ oighre ar ríoghaċt
niṁe don té do bí na ṁac ag an
diabal; ⁊ gá raibe bioṫmhuin-
tshias aimsrion: ⁊ ní hé aṁáin go
nglanann an tanam ó salchar an
pheacaidh as feacaidh é ón uile pein
do

do dligḟidhe ana ṡon ainḟonn nó
abpunghadoin, ionnas da bfa-
Titi. 3. ghadh duine bás an bfeall iar
mbaisteach go rachadh gan ṁoille
go flaiṫemnas, mar nach diong-
nadh éinpheacad riamh. Maille ris-
ṡin buailidh an baistedh séla sbior-
adalta ar an nanam mar ċomh-
arṫa Criosdaidhe nach éidir do
sganadh ris go brách, 7 mar go
hinnionn nachar aiṫniġṫear ar so g
ab caora do chuaidh an sbéran o
ṫréd Criosd é. Na ccéid so as
1. Pet. 3. leis an mbaisteach aithghheintsi
duine san bheathaidh sbioradalta
ṫéid a steach san neglais, 7 to m-
ṫighin ball do ċorp Ċriosd, an eglais, te
ionnas to bheagain a chuid do na
grasaib do gheibhid boill oile
na heglaisi ó Ċríost; gonadh se sa
goir

ġoinchén doras na hEglais don ḃaistḋ. An ainmaóbhan sin ó naċ éidir duine an bioṫ do slanoġaḋ dontaoiḃ amuiġ dhon Eglais, ní heidir duine an bioth do slanoġaḋ gan ḃaistḋ, nogan rún a ḃaisdiṫe go hairidhe an-uain fḟloċas. Ni héidir fós sacramainte an bioṫ oile do ghlacaḋ gan é. Tuig as so go ḃfuil dfiaċaiḃ an gaċ aon dá mbaisdṫsin beiṫ umhal do ċionn na hEglais fá Chriosd .i. an pápa.

An

AN 3. CAIB.

Don tsacramaint ara ttugthar dol fá laimh easbaig.

Confirmatio ghoirthir a laidin don tsacramaintsi, .i. daingniughadh ar an nadbhar go ttugaid na gnása do gheibhthir innte nirt, 7 brig don chriostaidhe óg bhíos maoth beignighthean ar na ghéinemhain amháin san bheathaidh spioradálta, ionnas go ttugann do chum aois foirfe é, go ndaingnighinn na chreidimh é go ttugann calmas

ealmhas mintinne. dó. .i. do chum an chreidimh Chríosdaidhe d'admháil an tan chuirfidh sin chuige na thimcheall.

Do beirthear fós chrisma uirre, (focal gréagach sin, chialluighes ola nó ongadh) air an ndóigh go ndiongnadh antlóan ag an té ghlacas í; leis an ongadh so chialluighthear an tongadh do ní grása Dé air an nanmain ag [illegible] mar a dubhramar: Budh leis teir an Sacramainte so féla fhiorasa-dalta ar an nanam mar chomhartha saighdiúire Críosd, nach éidir do sgrios [illegible] go bráth. Olfbhadh ar chóir a tabhairt uaidh; 7 ní foláir don té ghlacas í beith baisdthe an túis. Gidh mór na grása do gheibhthear san tSacramainte so, is éidir lé duine a shlá-

Conc. Trid. Sess. 7. cann. 3. de confirmat.

noġadh gan í:grahtoh ni heidir
lé duine ar bioch gan pheacadh do
dhéanamh a léigin de tré mhain-
eachnaige nó tré nhinfir,m.

Alec. 8. Do bí an tsacramainte ar
Heb. 9. gnáthughadh ag na hasbalaib, 7
a tá ó aimsir na nasbal ale ar
gnáthoġadh ag an eaglais.

Dhibhaid na naomhaithre Amb-
Eph. 4. rós. 7 Aibirsoin g'ab uaite lab-
Psalm. hartha iomad dáitib ag an sgrip-
132. túir.

AN 4. CAIB.

Do shacramaint cuirp Chriosd.

IAr mbeiṫ ni sa luġa ḋe ceiṫre neiṫe do ċum na sacramaintiġ do ṫuigsin. An ceid ní ḋíob an te bías dá ḋénamh do beiṫ na sagart; óir as dona sagartaib aṁáin tug Criosd cumhachta a ḋénta. As cóir dona sagartaibh gach ni ordaiġṫear ḋóib a rubric an leabhair aifrinn do ċoimhéd. An dara ni, arán cruiṫneachta, 7 fíon fíniuṁḃe. An tres ni an sagart do raḋ briaṫra áiriḋe,

mar tho órdaigh Criosd, ós a
ccionn sin. An ceathromhadh ní a
ntuigthear do beith aige sacramaint
do dhénamh dá rírbh ag rádh na
mbriathar sin.

Bíoth a fios agat ar an nadh-
bhar sin, nách bí san abláin do chí-
tír ag an tsagart ar an altóir
sul coisrigthear í, ach gan [illegible] ro
[illegible] cruithneachta: an tan [illegible]
an sagart na briathra lé neimhchois-
Mat. rigthe í ós a cionn, do níthear corp
28. fírinneach dhí, 7 do bhereadh go bfuil
Mar. corp Críosd beo, ceangailte don
14. Diadhacht [illegible] an mhéid cétna
1. Cór. an corp sa gona fhuil ceangailte
10. et don Diadhacht san abláin [illegible]
11. ionar go mbi Criosd na Dhia 7
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
do

do bhríogh nách éidir pearsana na
trionóide do sgaradh ré chéile.

Ar an modh gcédna ní bhfuil san Ass. ic.
chailís fuil do níthear a naomhchoisr- ec Ass. ar.
eagadh, ar bhfagháil fíona, ma ccuir- ubi sup.
thear fíonbhegán uisge, an na naomh-
choisrioghadh so leis an fagsant
do níthear fuil Chríosd: de; 7 an
an nádhbhar nách foil an chuil s-
a ngémair chuirp Chríosd, bíodh
an corp 7 an diadhacht cengailte
do ghnáth di san chailís ionnas go
mbí Críosd go hiomlán na Dhia,
7 na dhuine, 7 trí pearsana na
trionóide innte.

Bíodh a fhios agad fós gion go
ttréigeann an abhlann, fioghair,
dath, blas, ná boladh anáim
lé na naomhchoisreagadh, tar a cheann
sin nách ann [illegible] sub

foirmut anarán innte gan dol g
neimhthní an ball antain do nithir
corp Criosd dhí. Ar an modh ccéd-
na don chailis gion go ttreigeadh
an ní bhíos inte aicide an fíona,
mar atá blas, boladh, dath,
fioghair. 7c. tarna cheann sin
ní anam ní an bhiot do substaint
an fhíona nach téid a neimhthní
ar ball an tan do níthear fuil
Chriosd le a ccoisreagadh dhe.
Gen. Ar semhsin so do chor accéill ar
19. chor éigin le hiomhaigh mná Lóth;
óir an tan do rinneadh iomhaidh sa-
lainn don mhnaoi si tré bhrisedh ai-
thne Dé, do bhí fioghair, 7 dhath
mná Lot uirthe gion go raibhe
inte acht salann; as mar sin don ab-
lainn, 7 don ní bhíos san chailis,
bídh blas 7 boladh aráin, 7 fíona

aca

oiṫa·gion go mbí ionnta as corp,
7 fuil Ċriosd.

Bíoḋ a fios agad da mheudaiġeas
ná mílti cuid do ḋéanaḋ, fómaċ pol an-
ċuid tiuġ nach biaiḋ corp Criosd uile go
hiomlán innte: Na mesg·an·an nadḃ-
ḃar sin antan buisttear an abhlann,
go mbrisfiḋe corp Ċriosd, no go
sgarfaiḋe a boill ó ċéile, óir ni bí
a ċeann annáit 7 a ċosa annáit oile
san abhlainn, acht bíḋ a ċorp uile go
hiomlán gona ballaib go huiriḋe
in gaċ aon ċuid dá laiġed dí, Ag-
as mar ṫuigeas leatt so do ṫuigsin
tuig gurab mó as eidir le Dia
do ḋéanamh, iná as eidir lett féin
do ṫuigsin: tuig fós gurab
ionmhéite do luaiġidhéas pána
ċreitem go mbiaḋ corp mór tiom-
paiḋe na comhlaig 10 tionnád, a-

dhénamh lé tintleachas athuigsin: tuig fós go bfédann Dia so do dhénamh fá mar do fhógradh (do réir fiadhnaisi cosd san tsoisgel)
Mat. Camhall .i. bethadhach as mó ma
19. bheith, do breith tre chró snáthaide.

Dá bhfiafraighthea an bhfágbhann cosd flaithemhnas Dé antan tig chugainn san tsacramaint si. As doilbh nach fágbhann, ar go mbí an-comhfhearas a bhflaithemhnas, 7 ganal chóir ann so, 7 san Róimh, 7 g gach ionaltóir gá a nabaintsin aithfreann ar fedh an domhain. Agas más dhoilbh leat so leis do thuigsin, tuig (marta dobhramar anois) go ndoilbhdean cumhachda Dé ós cionn do thuigsena féin, 7 ná hiarr iad so do thuigsin, as creid iad, ar an adhbhar gur

foillsig

foillsigh Diá glórmhar Críosd,
leis nach héidir bheith do dhénamh,
go bfoilid na bfírinne. As
éidir fós so do chor a ccéill an
chor eigin le samhlaidhaibh, do
chéidneithib bith an anam an duine
uile na chionn ⁊ bidh an tanam
céadna uile na chosaib, ⁊ in gach
ball oile dá ballaib an chomhfeasa;
ór ní héidir a rádh go mbiadh
cuid don anam in gach enball dhíob
sin, ar an adhbhar nach foil ann acht
sbiorad nach éidir do roinn: agus
sin as éidir le corp Chríosd beith
an iomad ball an chomhchessa, lé mór-
chumhachtaib Dé. Maille ris sin léig-
thear a mbeathaidh an naomhathar Ant-
oin ó Padua go raibhe an chomhfe-
asair a ccathair ghidhe san bhaille ag
dénamh seanmora, ⁊ san Portagail

ag

ag ⁊ scriosadh do ghoibre uile; ⁊ an ra-
dhbhsin a deirim leis an ní nach cuid
na ra crichnaighthe le a thabhairt ma hái-
tibhsin abfad o chéile an comhfhrr
comp. Chriost do chor a nionad a-
bhlann anáitib imchianna ó chéile, gan
a ndearnadh fágbháil do.

Pſ. 12. Ní cás a chuigsin ar andobh ta-
man crioch ⁊ a noneir ar cóir do
thabhairt don tsacramaintsi ór atá
a dhúil agamn ón ccreidimh go
bhfoil Criosd do réir a dhiadhachta
⁊ a dhaonachta, ⁊ tríd sin phearsana na
trionoide uile (mar a dobhramar
thuas) mar sin nach folair gach
onóir dlighthir dóibh sin do thabhairt
don tsacramaintsi.

Arán nadhbhar sin ní folair
don té thiocfas dá hionnsoighidh
go docum a glacthá, iomhas go
tucadh

tuigeadh a honóir iomchubhaidh don
trí neiṫe do ċoimhéd.

An céidní a ċoimhéadas do sgrúd- 1. Cor.
adh a peacaidh do chor a bhfaoisi- 11.
din ionnas nach biadh sgél peacaidh
marbhṫa go háirighe, agá ċoimhé-
das air, óir as do bheacaibh 7 ní do
marbhaibh, do horduigheadh an tsa-
cramainnt-si. An dara ní beiṫ ar
chholongadh .i. gan biadh ná deoch
dá loigheadh do ċaiṫeamh ó mheadhón oi-
dhche amach go caiṫeamh na sacra-
mainte ar na mhárach. Gidheadh bíodh a
fhios agat nach cuireann duine ó
chholongadh a pheile do léigheas
sios: ní hé amháin da ndeachadh
uisge da nairtoil ambraghaid dui-
ne as éidir leis corp Críosd do
ghlacadh na dhiaigh sin. An treas ní
a bheiṫ do ċeill aige go ttuigfeadh an

ní

ní atá do ghlacadh, 7 a ghlacadh
maille ré dé bhóirsion: 7 ar uime
Conc. sin nách tugthar an tsacramainte si
Trid. do leanbaibh gan céill, ná doinmhi-
ses. 21. dibh ná do lucht mire ná dhuine ag
nách bí a chiall ga chumas.

Tabhair do taire an so nách fuil
feidhm ag na daoinibh bhíos ag ca-
itheamh chumaoineach ón tshagart, an
ccaitheamh chuirp Chriosd san a-
Conc. blainn, an fhuil d'fhagháil ná dhiaigh
Trid. sin ar an chailis, ón do gheibid
ses. 21. corp, 7 fuil Chriosd go hiomlán
et 23. san abhlainn féin: as ar lór doibh
fíon gan choisreagadh, nó uisge, nó
gan einní d'fhagháil na dhiaigh; 7
Conc. atá an aghaidh gnáith, 7 ordaighthe
Trid. na heaglaise a aithghinach sin do ta-
ibid. bhairt dóibh.

Da bhfiafraighthear gá huair
ar

as cóir a caithemh. Adeirim go bfoil d'fiachaibh ar gach Criosd- Conc. lat. om-
aidhe agá mbia a chiall ana chu- nis utru-
mas a glacadh gacha bliadhna usq; de
lá éigin roim dhomhnach na slat 7 peni. et
domhnach mionchásg, nó ceachtar remis.
don dá lásom. Atá cion sin as
cosmhail dá gach Criosdaidhe có-
gnásach a glacadh ní sa mhionca
ina sin, do réir na comhairle do
gheba óna oide faoisidine. 7 as
cóir ar gach nduine a glacadh ré
huair mbáis mar édoir, é dá rabh
nach q ettclongadh gion go rab.
Dá bhfiafraighthea ando so cred
fán ordaig Dia an tsacramaint-
si? Adeirim go rabhadar trí Ioan. 6.
cúisi aige. An chédchúis ionnas go
mbiadh na biadh sbioradálta ag
na hanmannaibh, órá ma bethai-
ghes

ġlis an tanán an tslis nádúrtha
bíos ag cumhdach na betha cor-
pardha, as mar sin bethaighthir
an tsacramaintsi an tan ġlac-
ṫar go diongmhála í, an grádh as
slainte don anam 7 cumhdaiġthir
an bitha spioradalta, 7 as uime
sin do ordaiġ Criosd a dhénamh da-
rán 7 dfíon, ionnas go ccrallai-
1. Cor. ġfeó an bétha spioradalta. An
10. dara cúis, ionnas go mbiadh iodh-
gen. 14 bairt san reacht nua dá dhénamh do
Exod. Dhia mar dobiodh san tseinre-
12. acht. gidh iomdha ám iodhbairt do
leuit. 2. nithi san tseinreacht, ní raibe iom-
Num. 15 ta uile acht fioġair, 7 sgáile na
hiodhbarta móiresi atá agaimn
san reacht nua .i. iodhbairt cuirp
7 fola Criosd, do nithear leis an
sagart san aitfrionn. As leis an
iodh-

iodhbairtsi ceannsaighthear leis
Dé rig na ndaoinibh, 7 do gheibhthear Chris. in
ionad tiodhlaicthe uaithe, ní hé Ps. 95.
amháin don dhroing mhairios an an et Aug
saoghalsa, acht fós dona marbhaibh lib. 1.
a bpurgadóir. Atá d'fiachaibh ar contra
gach aonteach dochum na hiodh- aduers.
bartasa gach énlá féoine, más legis c.
éidir leis é. Aimtheas cúis, far 2. conc.
ordaigh Críosd an tsacramainte- Agat.
si, 7 an iodhbairt; ionnus go mbiadh
na cuimhne síordhaidhe againn ar
a páis féin 7 ara ghrádh ondaimh 7 1. Cor.
7 ara thiodhlaicthibh móra dhaonnachta 11.
ionnus go mosgaltaoi ar n-inntinn do-
chum a ghrádhaighthe na aghaidh sin.

AN 5 CAIBIDIL.

don faoisidin.

DA ċuid principálta
atá san tsacramentsi .i. an pectach
dadmháil na bpeacadh, 7 absoloid
Ioan. dfhagháil on tsagart ionnta, ór
20. do orduigh dia an sagart mar
Mat.16 breitheamh ins na peacaibh, do níthear
et 18. iar mbaisteadh, 7 tug a ughdarrdas féin dó do chum amhait-
me. Ní foláir tra an chuis dfhoill-
siughadh don breitheamh, 7 ní foláir
don breitheamh breath do breith go
follas

follas; ⁊ an naoṁbaiſtsin ní fo-
láin don ṗeaċaċ aḃeaidh dīmsin
go follas lé briaṫraiḃ, más éigin
leis é an ċor an bioth (muna b
éigin, abḟoillsiġaḋ lé sgríbh-
nḃoineas nó le comharṫha éigin
foillimeallaċ; ⁊ ní foláir do ge-
ṗeacant a ḟaisnéis ona ṗeac-
ḋaiḃ cona le briaṫhraiḃ, ċuilla-
ġis go bḟuasgheann Día an tanam
leis na briaṫraiḃ sin féin uata, ⁊
on péin síoraidhe ḋliġteas ain-
ḟíneaḋ ara son.

Atáid trí neiṫe na riaġanas
ar an té bhías ag glacaḋ a
sacramaintsin .i. tuirse ċroiḋe
na bpeacaḋaiḃ, a nadmháil (mar
a doḃhramar) ⁊ lóirghníom do
ḋénaṁ ionta. Ionnas go mbiaḋ an
doilġis sin mar as cóir, sgriosaḋ an

peċtaċ a inntinn go maiṫ, ſmuain-
eaḋ na háite ina raibe o ḋo riṅe
a faoiſidin roimhe, ⁊ créad i an
trioċaḋ peacaiḋ do bí aige ion-
ta créad an ċinic do bí aige nó
nar pheacaiġ inte, créd an com-
luadar; cuiread fós na hairdfinta
na faiſiḋnairi ⁊ ſmuaineadh cia
diob mar pheacaiġ: an ccruinniu-
ġaḋ a peacaḋ go hiomlán dó, ino ſ
ath gurab truime iad ma peaca-
aḋ Adaimh .i. uball beg tiċi e an
aġaiḋ aitne dé, tréſ a ttamnaiġeaḋ
an cineaṫ daonna uile cúig míle
bliaġan go hifreann: ar an ad-
bhar ſin bioth toilġeaſ mór air
pánoirſeaḋ ſin do ċointibh troma
do ḋénamh an aġaiḋ dé, ⁊ a ſlan-
naighteora náċ tſuma olc riamh
dó aſ an uile maiṫ, ⁊ narab lóı
leiſ

leis doilġis do beiṫ ꝗ ná ṫruadh-
illiġeas an pheacaidh, nó ná phéin
ifrinn do thuillim, as bíodh doil-
ġis áin ná ċoin an bioṫ do dhén-
am anaġaidh dé: maille ris sin ní
foláin dhó anim do beith aige
gan na peacaidh ċeona do dhénam
arís. Ní lór dho duine an doilġ-
esa do bheith air, as ní foláin
dó teacht dionnsoiġidh an tsag-
airt, ⁊ na peacaidh ċeona d'innisin
dó go hiomlán maille re nái-
re ⁊ ré tuirse, gan aon ní do ċoṫ-
lúdh ná do buain díob, gan bréig
do dhénamh, gan aithris a pheacaidh
do ċor an duine oile, gan leich-
sgél do ghabháil, gan aon ní
do ċeilt lé náire, gan peacadh
duine oile d'innisin: maille ris sin
as cóir dhó a innsin gach gnē

ṗeacaiḋ dá ndearna, ⁊ gá mhéd uair
doriṅne iad, do réir mar éidir
leis a ċuimniuġaḋ, ⁊ gach modh
ar a ndearna iad, do mhodh ina mbiadh
miodoghrath anoibheairth go mór.
Gidh do tabhradh dá aire gan sgé-
laideas nach léigeann ré foillsi-
ġadh na bpeacadh, do chor an phlóid
na foirfine, ⁊ ná hanadh uisan
sagart dfiafraighidh a pheacadh
dhe gan é féin dá innsin. Osa
ccion so ní foláir dó beith ul-
lamh do ċum lóirġníomha do dhé-
anamh na pheacadh, go háiridhe an
breiṫeamhnas aithriche ċuirfis an
sagart air do ġabháil ċuige go
toltanach, ⁊ anmain do beiṫ aige
a dhiol antan phéadas. ag sin is
gurab mór na grása do ríne
Dia air .i. an phian bhíos sin do
ġabháil

ghabhail uaidh ar son na péine
síordaidhe do thuill dfhaghail a
mionn. Atáid trí hoibre ar Tob. 12
gnáthach do dhénamh a loirgníomh
an peacaidh .i. urnaighthe, trosg-
adh, 7 déirc, ca mar do theagaisg
an taingeal Rápahél do Thóbi-
as ionnas go ttoirbhiredh duine
na trí neithe atá aige do Dhia léo
so .i. maithis an anma leis an urn
aighthe, an chuirp leis an ttrosg
adh, 7 a saidhbhreas saoghalta leis
an ndéirc. Aimmthigh an urnaigh-
the, ní hé a mháin paidirbhreadha nó sailm
dotuigh, ar aitcuighim no sinmón dé-
isdeachd no do ráidh. Aimmthigh an
an ttrosgadh an uile dhochar
chuirfis duine ar a chorp ar son Dé,
mar a tá oilichre, rigthinfa, léme
roimhe, luighe an talamh lom, nó

 a leith-

a leiṫeide oile, Airimhthighear an nteirc, anuile obair ṫrócaire.

Tabair do táire an ſo go ni-anntar trí neiṫe docum antroisg-ṫei. gan tiṫe ar an ḃéċuir, ⁊ gan an nḃéċuir sin do ḋéanaṁ go ttia ngar do ṁbóċn lai, ⁊ ní ḟoil tá ṁoille nach feiṁe; an tuilſ ní ḟan biaḋa toirmiſgṫe diṫe ⁊ an nḃéċuidsin, marata ḟeiſil uain an bioḋ, nó uirghe, nó bánbiadh san chorgla, nó Tis heime sanáic ag naċ ḟ..il gnáṫoġad ⁊ aniche. gidheḃ bioth a ḟior agat nách beiḟeḃ tnoirgthe tléċ tól ṫach ḃuair bhias tart ort, nó bhgán éigin aráin, ⁊ tléċ, ⁊ fós bhgán toirṫeḃ doċairſin ſanoidhċe ré ndol do ċodlaḋ mar ċolláiſion.

Atá an tſacramainſi na

ſiaſ

riaghanas ar an uile dhuine do ni pheacadh iar mbaisdeadh, ór ni héidir leo a slánughadh gan faoisdin, nó gan rún faoisidine go háimsirdhe. Iac 12.

Asuime atenim (gan rún faoisidine) ar an ndobair go slánaigh thsi ante bhios anguais bháis gancumas aige ar a faoisdin do dhénamh, dá nabh toilgheis mór ain ina pheacadhaibh an ionte, malle re rún faoisidine anuair fhédfar.

Atá dtchiachaibh ar gach aon a faoisdin do dhénamh uair san bhliadhain, 7 gach uair bhias an tí chuirp antighshna do ghlacadh dá nabh sgél pl bearo marbhtha aga comhsias ain, 7 fós gach uair bhias baoghal báis ain. Oradhion sin, ni foil dá mhionca do ghnídhear i nách Cap omnis utriusq; de poen et remiss.

amhlaidh

amhlaidh ar ṗéin é, óir as mór do
Mat. geibhthi do ṫonadh na faoisidine
16. docheidoneiṫibh maiththi cóir an
et 18. phecaidh do ní ngach ian mbaisdidh
dó inte, 7 claochlóiṫthi an phian
ṡíonnaidhe do dligheidhe ainteann
ana ṡon aibpéin aiṫgim an ainṫ-
ṡaoghalsa nó aibpungadóir.

Maille ris sin, luaigheidhear na
ndeghoibrighthe do ní duine asd-
aid na ngrás, agas ċaillthi, san
phecadh tillidh ain a ris leisan
beathaidhtin. An té tós do bhí na
Ioan. 5. ball ċrion marbh roimhe so don Eg-
lais, bidh anois na ball sin bheo
ionnas gach eidir leis a ċuid dona
grásaib do gheibh an Eglas o ċru-
oidh do ghiaccadh ċuite, 7 tós a-
ċuid dá gach lo ṫadh dá tionntainn
an Eglas ċonna uaite. Orationn

so, m

so, ni ḟoil g bioṫ ní ar teġm ċon-
gṁ́as duine ona pheacaḋaibh ma
an ḟaoiḋsdin ṁeinic. Smuainseaḋ gaċ
aon deísis na taoiseoine d í ḃreaṫnaḋ
bás bḟagáil aimsire noime sin cáit
ma mbiadhadanam; .i. anisḟoñ ma
naċ biaḋ tuittas coiḋċe na ċeġin:
tabhraḋ ar án naoḃ-sin buiḋeaċas
ré dia tré ṁéd na ngrás doiñe ɫ
tré ḟad na foiġide tug ḋó, agas
cuirseaḋ roiṁe gan á ṫeaċt doċum ṡin
ngnasas céadona airís, 7 denaḋ a
ḋiṫċioll ambeiṫ a ḟoḟaid nangrás ag
dioġail a bheiṫe aiṫriġe.

AN

AN .6. CAIBIOIL

don ongadh deighinach

Re hagharth na ndaoine
tteinn do ordaigh Criost
Iacob. 5 an tsacramainte, mar
foillsighis San Sém na
eibistil. Do beirthir an ola dhei-
ghinach uinte, ar an adhbhar gabh
deighinaighe do beithir do thuine
i maid na sacramainte oile ma
ccuintir oile air, mar atá bais-
teadh, dol fa láimh easbaig; 7 gná-
dha sagairt. Do gheibhthear trí
neithe do thoradh na sacramainte;
an céitní fuighleach na bpeacadh do

fhrios

sgrios .i. na bpecaiḋ ꝗ nár ċuim- Iacob 5
niġ doċon abḟaoisidin. An dga
ní nisit ⁊ brioġ do ṫabairt don
oċg a naġaiḋ aibirsionacha an
diabail ⁊ na nguasach mór atá
ċui ge abponge a bais. An tresi
ní, sláinte ċuirp do ṫabairt dó
másé sin les a anma. Ceallaiġiḋ
an ola ċuintṡin ꝗ an ocan na trí
neiċisin; ꝗ an naḋbꝗ gottabhran
anola nisit, tionnfuanaḋ, ⁊ slái-
nte uaiṫe. Ni cóir an tsacramaintsi
do ṫabhairt ar do ḋuine thein
ar amblisṫan brith báis.

AN. 7. CAIB.

Don tsacramainnt an attugṫar ord, no gráḋa.

Ioh. 29 AS ann do beirṫer gráḋa,
1 Tim. 4 ḋa, sacramainnt, ina
et 5. ttugṫar cumhacta ⁊ grása
2 Tim. 1 do ṡagartaibh, ⁊ do
Tit. 1 ċleirċib do ċum na sacramainnteḋ ⁊ do chum na noificcioch oile bunas ré luas na heaglaisi do ḋénamh. Bualiṫer séla sbioradálta ar an nanam leis an tsacramainnt si mar ċomharṫa cairtín nó oificiġ ittir ritiuibh Chriost: ní sgaran an comharthasa ris

ċoro

ċoiṫċe má, ar nsím nó aircriom̄
dó. Astáid seacht ngnáṫa ann as
éigin do ġabáil súil bís duine,
na ragárt .i. ceiṫre gnáṫa bég a
7 trí gnátha coitcheanta. As
cóir don té ġébas ní dhuid díobh
so beith ar na bhaisdeaḋ, ar na
ṫabairt fá láimh easbaig, 7 gan
teacht da mionfoighidh abfeacadh
marbhta. Leis sin sbocáim ní sa m̄ó
do ngnáṫ orta so, ar an nádbhár gur
ab easbag. ar nach cosmhail ambḟ-
ios do beiṫ, do bheim uaidh iad.

An

AN .8. CAIBIDIL

Do shacramaint an phósta.

Sé as pósadh an comh-
cheangal fir, 7 mná, chéal-
laidheas ceangal Dé re ha-
nam an chríostaidhe leis
na grásaibh 7 ceangal Chríosd ris
an neaglais tré ghabháil na tuime
dearbhtha uime. Iarrthar trí neithe
do chum an pósta, an ceatrú gan
toirmisg do bheith an cheasan
don lánamhain, mar atá móid ghen-
naidheachta do bheith go sol-
lamanta, grádha coimhghenta, pós-
adh oile, díoghbháil céille, col gaoil
nó col uisge, 7c. An dara ní gach

cuid don lnáamhain do thabhairt
attoile chuige go hiomlán gan fhei-
la gan coimhéigniogadh, 7 sin do fo-
oillsioghadh lé bnathraibh nó le comh-
artha eigin follas. Aneis ní luf
fiadhnaise, 7 an sagart porráiste
do beith do láthair: Dá rabh eimh-
ní thiobh sin tsi bhaidh ar an bpós-
adh ní bia fóghnamh ann, go háirith-
e san áit mar gabhadh comhairle
thrionnta is na háitibh oile trá na
daoine do ní pósadh gan fios gan
luf fiadhn. is ná sagart porráiste
do beith do láthair gé peacaighid
go trom bíd a bpósadh an bail.

Oibrighthe an pósadh trí neithe
annsoinbh. An ceidní, gnása lé
bpeacadh anlánamhain iad féin do- 1. Thes
choimhéd an pheacadh na druise, 7 an 4.
chathaighthibh na colla maille ná

gnádh

gnáth dílis fhionatálta do be-
Gen. 2. ith aca féin ana céile. An dara
Matt 5. ní gra le bhfeitaid clann do ghei-
er. 19. nemain gan pheacadh maille ré heg-
Mar. 10 la Dé. An treas ní, cuimhniugadh cuibhrigh-
Luc. 16. thin an lánamhain nách éidir le ní
Cor. 7. an bioth an cuibhreach atá idir
Chriost 7 an Eaglais do sgaoileadh;
ar ar son nách eidir leis an bpa-
pa ná le duine an bioth acht do
thabhairt dfhior mná pósda bhen oi-
le do beith aige, nó don mhnaoi fhir
eile do beith aice.

CRIOSDAIDHE.

AN CUIGEADH

Cuid don teagasg Criostaidhe.

Dona subhailcib dona lorgaib, dona tighoibhertib, 7 dona peacadhaib.

AN CEDCAIB.

Dona subhailcib, 7 dona lorgaib.

[illegible]los na subhailcedh fanalus atá ós cion antobairt na bfeirdin ar gach nduine fa nimh.

Da ttriall gu tech an dominimh.

As ann do beinthesin subháilche, cáirdeas spioradalta bios sa nanam do beir an nduine beith na

dheaghdhuine, 7 claonadh do bheith aige do chum deaghoibrighthe do dhéanamh go hesgaidh. As eadh as lochd ann, claonadh na nadúire do chum na neitheadh do bhiadh anaghaidh na subhailcheadh. As iomdha gné subhailcheadh 7 deaghoibrightheadh ann: tiocfamaoid ann so go haithghearr ar an anccuid as prinnsiopálta dhiobh.

Na 3. subhailce Diadha.

As dobhramaoid roimhe so
na trí subhailce Diadha,
creideamh, dóchas, 7 grádh;
gá meisde arís a niomrádh?

As eadh as creideamh ann subhailce dhoirteas Dia an anam an duine, lé soillsighthear a thuigsi, ionnas go mbí ullamh do chum gach neith tá foillsighthe ó Dhia, 7 dá nabrann an Eaglas do

beith

beith incheirdte, do chreidimh: gi-
bé sinfas sinchuid díobso nó chuir
fis contabhairt ionnta, 7 a fios
aige gur foillsigh ainglas iad,
sganaidh a chreidimh uile fris: a co-
mhardaid einnices, paganthas 7c.

Asedh as dóthchas ann, subháil-
che doirtes Dia anam an dui-
ne, do bheir air dóthchas daingin
do bheith aige go slanaigeachadh Dia
a anam, go bfuighe an ghloir si-
oraidhe, 7 gach ní atá dfeidhim
ghá dochum a fagala: ata bodhó-
thchas, 7 andóthchas na hagaidhso.

Asedh as gradh ann, subháilche
doirtes Dia anam an duine
le ngrádhaighean Dia os cionn Mat.
gach neith ana fon féin, 7 an co- 21.
mharsa .i. anuile duine gémadh ca Luc. 10.
ra no sreccara é, a r son Dé, do

bhrigh gurab an a dheilbh féin do
chruthaigh Dia gach aon. As iadsolos a
atá na haghaidh so, riachtanas do
bheith ag Dia nó ag an ccomharsain
⁊ grádh aimhleasardha do thabhairt
do chreatúir ag bioth, ór ní héidir
grádh aimhleasardha do thabhairt
do Dhia.

Na .4. subhailce cardionalta.

Ceithre tréidhe as díol grádha
na subhailce príomhpálta,
Gliocas gan cheilg, ceart gan
los,
Neart gan fairbriogh, mesar
dhas.

Do beirthear subhailce cardion-
alta nó príomhpálta orthasan, ag
Ambr. an nEaglais gurab iad as tobar
l. 1. of. do na subhailcibh daonna uile.

Are-

Aré an tslioċtar solas, ⁊ nía
ġail na subailcebó eile, ṁúinis
gaċ ní dodénam na ṫráṫ féin
man ar iomċubaiḋ: ⁊ ar iad lo-
ṫa atá na aġaiḋ mhsḋáintar do
bein an ḋuine ní do ḋénaṁ gan
ḟéċain na ṫimċeall, ⁊ cealg nó
meallṫóirar. Aré an cliṫ do
bein an neċ a ċuid ḋilis do ta-
aint dá gaċ aon, ionnas goṫtug-
gtar fundamaint na ṡoṫċana
sí. As iad loṫa atá contrárḋa do
ċeartóin, ⁊ cruas ceint, nó ceola-
ganṫaiġe. Aré an nirt, nó an-
ḃoḋas ċleaṡas aṁuile doċ an
bíos ag cor ċoimmisg an na ḋlig
oibriġṫib, ⁊ do bein an ḋuine
bás ḟulang an son a ċreidiṁ,
⁊ gloine dé. As teir an subáil-
ċis; beirid na mácṫuiġe buaiḋ

ar lus anmġrinna. Asead losa atá na haġaidh so, meṡdas, 7 ainbhbesdas, mar atá duine dá ċor féin anguasdas gan ċúis gan riachtanas. Así an mheasardhachd ċuimsigheas sinn ris na hainmianaibh, 7 atá ananton contrárdha di.

Tiodhlaicthe an Sbioraid naoimh.

Seacht ttiodhlaicthe an Sbioraid
naoimh,
Egna, tuigsi taoibh ré taoibh,
Comhairle, neart, fios neimhdha,
búidheachas, egla an tighearna.

Ioh. 8. Ag so na subhailce a tobhacht an páidh iarrthar do dhénamh comhnaidhe ar ċosd, tobar na nuile ġnás o ttigid dioghroighid cáiċ oile.

Na

Na dronga beannaiġṫe. Mat. 5.

Na hocht ndronga beannaiġṫe,
da ngell Dia luach accroiḋe:
na boċt fíre ar beannaiġṫe,
buḋ leo féin rioġḋacht niṁe. Luc. 6.
Beannaiġṫe an drong ceannsaiġṫe,
buḋ leo do ṡeilb an talaṁ,
beannaiġṫe luċt síorbtuirsi,
biaiḋ sólás fá ḋeoiġ aca,
Gibé ara mbi ocaras,
íttart cosnaṁa na córa,
a ffoirceann buḋ noronna,
biaiḋ sásaḋ o Dia ḋóṡan.
Luċt trócaire ar beannaiġṫe,
trocaire o Dhia do ġébaid
mar sin daor an diġcroiḋe
buḋ leo do ṡíor Dia dféċain
Clann dé díobh goinfidhir,
ar beannaiġṫe an drong síoḋach
an drong fán ccuirthe coimhġṫi:

flaithis dé biodh é a mbochtas.

As tuigthe as so nach foil as leanmhe ⁊ cinnmhideas ansgna ⁊ actrionnas losa an domhainsi, óir feoilso nach foil daoine as mísa fortúin iná an drongsa ré nabain antighthna go mbíd bhfidaighthe conáich.

AN DARA CAIB

Dona dheghoibrighthibh.

Tob. 12 Táid trí gnéithe dhegh-
oibrighthedh ann, tros-
gadh, teirc nó tro-
caire, ⁊ urnaighthe. Do
labhramar ní éigin orrtha so roim-
me

mhe so, ar an nadhbharsin toillis-
tiocham ann so oibre na trócaire
amháin.

oibre corpardha na trocaire.

Seacht noibre na trócaire. Mat.
dá ngoirthear oibre corpordha, .25.
cosg tarta tabhairt bionchuirne,
biadh do thabhairt don ocrach.
Edughadh nocht, mairbh dadhlacadh
oirchiseacht coicceadh nanamh,
cuairt ag braighdibh fanbhosa
do dhenamh, fos ag galair,

Oibre spioradalta na trocaire. 1. Thes.
.5

Seacht noibre na trócaire, Iac. 5.
ainmnighthear as an spiorad, Mat. 6
sáimhchéal gach lucht mhórtuirsi, .Ec. 18.
cheartoghadh cáich na ccointaibh;

Ainte atá a ceathair comhairle,
comhairle do do thabhairt,
in gach ní dá ro dhoilghe,
foighide do beith agaibh
Teagasg lucht ainmbfesa,
guidhe ar bheoaibh is ar mharbhaibh,
maithmheachas na naindlighedh,
do thabhairt dolucht adhbhair.

AN III CAIB

Don a pheacadhaibh.

PEacadh do beinthear ar ni do dhenamh anagh-aidh dligidh dé nó na heglaisi, nó, aleigean dí-ot dod thoil féin an ni atá dfhiachtaibh ort ó aithne dé nó na heg lai-

Laiſḡmaṫr atá duine do ṁarbaḋ
nó gan aiṫrioġ, deiſdeaſlá
ſcoirie, Atáid dá ġné pheacaiḋ an
.i. peacaḋ na ſinnſir, ⁊ na peacaiḋ Rom. 6.
do níṁid féin. Ní fuil abpeacaḋ Act. 2
na ſinnſir aċt ſreccanolſ dé ⁊ ſr-
baiḋ ġnás: geinthi anuile duine
ſan ṗeacaḋſa, nó go nglanaṁ an
baiſdeaḋ iad ġor ó ḋo ṗeacaiḋ an
cċiodaċtain Atáṁ anaġaiḋ aiṫ-
ne Dé abpaṙṫas atá an peacaḋ
ſa anoiġneas ag lénṁain a ſlea
ſa, maille ré hiomad dolcaib oi
le, mar atá bás cinnte, iomadſeo
ċain ⁊ easſláinte, claonaḋ do-
ċum anuile, leiſge fá díġoibriġ-
ṫib doḋénaṁ. ⁊c.

Biḋ an peacaḋ do níṁid féin an
ḋá ṁoḋ. .i. na ṗeacaḋ ṁarbṫa, nó
na peacaḋ ſoloġṫa: biḋ na ṗeacaḋ

mar-

marḃṫa antan bíos accúis éite-
asaiġ anagaidh ghraḋaiḋe, maille
ré nḃeċ dá ḋénamh dá ḋéoin, ⁊ a ai-
Eph. 8 rean féin: ⁊ as uime do ḃeirṫear
Iac. 1. peacaḋ marḃṫa air, do ḃriġ go sga-
Ezech. 18 rann gras ré ar bétha donanam tis
⁊ go ttuilleann bás síoraiḋe
aimsionn dó: bíḋ na peacaiḋ so-
laghtha dá nab accúis big gan
eirġe, nó dá nab nḃeċ gan aire
aige air féin go hiomlán antan
bias dá ḋénamh: ⁊ as uime a tein-
ṫear peacaiḋ sologhtha ris, do ḃriġ
gurab urra-sa amaiṫṫear, ósní sgri-
osann na gnása.

Atáid seacht bpeacaiḋ ann ana
ttuigṫear peacaiḋ marḃṫa go sunn-
raḋaċ, an ann nadhbíon gurab iad
as tobar, ⁊ as fréamh gach uile peac-
aiḋ marḃṫa, ⁊ sologhta oile: ⁊

foill-

ḟoillsigthir iad san peannsa.
Diomas, saint, is drúis is mó le,
tnúth, craos, fearg, 7 leisge;
marsin bpeacaid (trioc aingiom)
agus bas tu ḟior an tanam.
Gibé ughhas go diċeallac ar
ḟriubamar ar na haitċitcaib ni
cas do náṫúir gaċ peacaiḋ dioḃ
so do tuigsinċlaiṫir iad leis
na subailcibsi, umlas, tiuḋlacaḋ
gimmaideas, mésardas, foigi- 1.pe.8.
de, 7 diċeall ċiobtbe.
Ata iomad peacaḋ roċriom oi
le an, fásas as na pheacthaibsi
adubramar; mar a tait, na sé pea-
caid do nitir anagaid an sbior-
aid naoim .i. aintoċeas ar grasaib Mat.
dé gan tiġuiḃte, iouoċtas, cur .12.
anagaiḋ na firinne asarnios, do
aġis fa ġrásaib do ċomgsan.

tain-

daingnioġadh is na peacadhaib, nemhaitnighthear is na peacadhaib an-aimsir báis. Asmuin so adeir an slánaightheoir nach maithfidhe iad a bhos na thall: ní he nach maithfidhe amhuile peacadh leis an naithrighear, acht gab noithbhe iad so do nithe sin, do bhrig gab roannamh lucht andéanta ag déanamh aithrighe.

Na ceithre peacaidh bhíos ag
Gen. 8. glaodhaigh ar Dhia ag iarraidh
Iac. 5. dioghaltais, duine do marbhadh
dod dheoin, peacadh míonádúrtha, foinnsheach do dhéanamh an bochtaibh, ar dilleachtaibh, no ar bantreabhthachaibh congmhail a ttuarasdail o luchtoibh.

Ora ccion so ní lór leis an bpeacthach mhor duine a peacadh fein, acht tairrngidh peacadh coimhit bheatha cáich oile go meinic ar, antan comh-

CRIOSDAIDHE.

comhairlighthear, foilghthear nó iarrthar, comhthaidhthear, molthar, clodhaighthear anó dhénamh, ceilthear, nó cosnar iad, no biodh achuid do ní comhfoirtighthe aige.

Sgéna na bpeacadh madháil, (nó g. dornadha anbáis, ceirtbhreathadh glóir nimhe, ifrionn na bpian, biodh siad acuimhne do shíor

Ofgla an báis do theacht dod tó comhéid ar do chlochadhaibh, (is g. blas, is glacadh na mbia lost, boladh, éisdeacht, is amharc.
Glóir, 7 moladh do Dhia.
FINIT.